

Poština plačana pri pošti
1317 Sodražica

Suhorobar

139/XXIV, november–december 2022

**GLASILO
OBČINE SODRAŽICA**

Veseli december v Sodražici

PRIŽIG BOŽIČNEGA OGNJA

**Torek, 20. 12. 2022,
ob 17.30
na trgu v Sodražici**

- Predstava Lunino kraljestvo v izvedbi vzgojiteljic vrtca pri OŠ Sodražica
- Obisk Dedka Mraza
- Razstava poprtnikov
- Druženje ob dobri glasbi, toplih napitkih in sladkih dobrotah Šedržank

Lepo povabljeni!

»KO ODBIJE POLDAN« SILVESTROVANJE V SODRAŽICI

**Sobota, 31. 12. 2022, ob 11. uri,
pod streho sodraške tržnice**

- Program za otroke »Silvestrček«
- Voščilo župana Občine Sodražica mag. Blaža Milavca
- Zabava z Ansablom Zdomarji

**Lepo vabljeni, da skupaj
nazdravimo prihajajočemu letu!**

Koledar prireditev

Nastop Plesne šole Bolero

15. 12. 2022, ob 10. uri
telovadnica pri OŠ Sodražica
(Vrtec pri OŠ Sodražica)

Tekma članice ŠD Extrem – KMN Miklavž

16. 12. 2022, ob 20. uri

Tekma ŠD Extrem – KMN Slov. Gorice

17. 12. 2022, ob 17. uri

Tekma ŠD Extrem – KMN Slov. Gorice

18. 12. 2022, ob 17. uri
Športna dvorana Sodražica
(ŠD Extrem)

Prižig božičnega ognja

20. 12. 2022, ob 17.30
trg v Sodražici
(TD Sodražica, OŠ Sodražica,
Občina Sodražica)

Nastop mažoretk

22. 12. 2022, ob 9.45
telovadnica pri OŠ Sodražica
(Vrtec pri OŠ Sodražica)

Prireditev ob dnevu samostojnosti in enotnosti

22. 12. 2022, ob 10.15
Športna dvorana Sodražica
(OŠ Sodražica)

Dramsko-glasbena Mineštra

23. 12. 2022, ob 20. uri
Športna dvorana Sodražica
(Mladinski klub Sodražica)

Božično-novoletni koncert

25. 12. 2022, ob 18. uri
Športna dvorana Sodražica
(Tamburaški orkester Sodražica)

Štefanovo – blagoslov konj in konjarjev

26. 12. 2022, ob 10. uri
dvorišče samostana pri Novi Štifti
(Frančiškanski samostan
Nova Štifta)

Zaigraj na vasi

29. 12. 2022, ob 18. uri
Gostilna Urška, Zamostec
(Klub harmonikarjev Urška)

Ko odbije poldan – silvestrovanje v Sodražici

31. 12. 2022, ob 11. uri
tržnica v Sodražici
(MKS, Občina Sodražica,
TD Sodražica)

VSEBINA

- 4 BESEDO IMA ŽUPAN**
Hvala vam
Župan v Arcevii
- 5 AKTUALNO**
Konstitutivna seja
Lokalne volitve
Gradbeni projekti
- 8 PRAZNIK OBČINE**
- 12 IZ PARLAMENTA**
Tanko in Novakova
- 14 ŠOLA**
Tematski tabori
V vojaškem muzeju
- 18 NAŠE ZDRAVJE**
Suho oko
O počitku
- 22 UPOKOJENCI**
Mirkovih 90
Najstarejša občanka
- 24 ŠPORT**
Sibor zmaguje
Memorial za Miho
Idini in Ivanovi presežki
- 30 OD TU IN TAM**
- 38 RAZVEDRILO**

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **27. januar 2023**.
Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov:
suhorobar@sodrazica.si

Vabljeni k soustvarjanju našega skupnega glasila!

Praznična tišina

Nina Pirc Vovčko, urednica

Pozdravljeni sredi prazničnega decembrskega utripa. Vam lučke, krašenje domov in praznično razpoloženje letos ustrezajo ali ste med tistimi, ki se lažje povežejo z mirom in tihoto zime? Pogosto se zdi, da je decembra edino »pravilno« prekipovati od veselja in navdušenja, se zabavati, praznovati, obdarovati. Pa je res? Seveda je lepo praznovati in se družiti, toda ali ne štejejo vsaj nekaj tudi trenutki, ko je človek preprosto sam s seboj in včasih še s kom, ki mu veliko pomeni? Za pristen občutek zadovoljstva bo morda v decembrski koktejl potrebno zamešati nekaj od vsakega. Decembrskega veselja najbrž ne bo težko, kaj pa občutke bližine in povezanosti s seboj in svetom? To je za marsikoga od nas že nekoliko trši oreh.

Ko se oziram na leto, ki je skoraj pri kraju, vidim, da so se me zelo dotaknili zapisi zdravnice Rachel Naomi Remen o ljudeh, ki hodijo po robu med življenjem in smrtjo. Dr. Remen namreč kot terapevtka spremlja rakave bolnike. Zgodbe, ki jih oboleli delijo z njo, se dotikajo samega bistva in smisla življenja. Očiščene so vse navlake, dolžnosti, predpisov, mnenj, vsega odvečnega ... in so po drugi strani polne resnice ter uvidov, kakršne imajo lahko samo ljudje, ki so se zaradi bolezni – morda prvič v življenju – prisiljeni ustaviti in zazreti vase.

Eden od zapisov dr. Remen govori o občutku bližine, ki ga velikokrat težko vzpostavimo preprosto zato, ker smo namesto s človekom ob sebi zaposleni s tisoč drugimi rečmi. Neki oče je skupaj s sinom dolga leta pogosto hodil plezat v gore. Z njim je preživel veliko časa, marsikaj sta skupaj doživela, a ta oče je po lastnih besedah sina zares spoznal šele tedaj, ko ga je bolezen priklenila na posteljo. Šele tedaj je imel čas in dovolj odprtega duha, da je sina zares poslušal, ga spraševal o njegovem življenju in občutjih ali z njim preprosto samo bil. V času pred boleznijo je bila med njima vedno – gora.

Za letošnji praznični december upam, da med menoj in mojimi vsaj kdaj ne bo »gore« v obliki opravi, takšnih ali drugačnih dejavnosti ali odvečnih besed. Veselim se zatišnih trenutkov, ko bom preprosto sedela, jih opazovala, se čudila in bila na tihem hvaležna, da jih imam. To so trenutki milosti in praznične tišine, ki jih želim zase in jih (pri)voščim tudi vam. Srečne in srčne, pa tudi mirne in zadovoljne praznike vam želim. Da bi v letu, ki prihaja, odkrili kaj novega o sebi in drugih.

»Pogosto ima ljubeča tišina večjo moč povezovanja kot večina dobronamernih besed.«

R. N. Remen

Fotografija na naslovnici:
Petra Marn: Praznični okraski Šedržank

Glasilo Suhorobar je vpisano v evidenco javnih glasil pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1646, praviloma izhaja šestkrat letno, in sicer februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra, decembra; Izdajatelj: Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica; tel. št. 01 83 71 005 in 01 83 66 075; e-pošta: suhorobar@sodrazica.si; Tisk: Kamitex d.o.o.; Oblikovanje: Ines Oražem; Naklada: 900 izvodov; Uredništvo: Nina Pirc Vovčko - odgovorna urednica, Darja Vetrlih, Petra Marn; Programski svet: Slavka Tanko, Ana Modic, Jasna Janež Markič, Nadja Zobec Krže, Tadej Košmrlj. Lektoriranje: Anja Adamič

Županova zahvala

Letos smo izvolili novo vlado, predsednico države, državne in občinske svetnike ter župane. Lokalne volitve so v tem supervolilnem letu torej za nami. S konstitutivno sejo Občinskega sveta, ki smo jo imeli v četrtek, 1. decembra, se je zaključil stari in pričel nov mandat. Občino smo čez mandat pripeljali stabilno in v dobri kondiciji. Izpeljali smo večji del načrtovanega in nastavili nekaj novih projektov za prihodnje. Žal pa vsega nismo uspeli realizirati, kar ostaja kot izziv za nov mandat.

Nov začetek je priložnost, da se iskreno zahvalim vsem za sodelovanje in podporo. Dosedanjim članom Občinskega sveta, Nadzornega odbora in članom vaških in Krajevne odbora se zahvaljujem za korektno in konstruktivno sodelovanje, razumevanje ter prizadevanje za skupno dobro. Zlasti se moram zahvaliti sodelavkam in sodelavcem iz občinske uprave. Oni so bili tisti, ki so bdeli nad tem, da so vse lokalne službe funkcionirale in skrbeli, da so bili izvedeni številni programi (tudi v času izrednih razmer epidemije). Oni so tudi realizirali vse naše ideje, ki so prešle v sprejete odločitve. To pa v tem zapletenem času preteklega mandata, kljub temu da so profesionalci, ni bilo vedno lahko.

Ob koncu iztekajočega mandata se že-

lim posebej zahvaliti dosedanjemu podžupanu in prvemu županu Občine Sodražica Andreju Pogorelcu za izjemno sodelovanje, pomoč in podporo skozi celotno obdobje dela. Pečat, ki ga je pustil ob ustanovitvi in konstituiranju nove občine, ostaja nepozaben. Enako pa je pomembno zaznamoval razvoj občine tudi pozneje s svojimi mnenji, treznim razmišljanjem in zavzetostjo, ko je opravljal dolžnosti najprej župana in nato vrsto let tudi podžupana.

Zahvaliti se moram tudi zunanjim sodelavkam in sodelavcem Občine in vsem, ki delate v občinskih zavodih in podjetjih. Zahvaliti se moram tudi številnim prostovoljcem, ki sodelujete v različnih oblikah lokalnih služb in programov ter projektov (prostovoljke pri projektu Starejši za starejše, prostovoljci pri projektu Prostofer, prostovoljci pri humanitarnih in karitativnih organizacijah, gasilke in gasilci, prostovoljci pri prireditvah, animatorji itd.). Še enkrat hvala vsem, ki ste v času epidemije na kakršen koli način pomagali ljudem in občini.

Novi mandat prinaša določene spremembe in novosti, v osnovi pa nadaljevanje in nadgradnjo dosedanjega dela. Volivkam in volivcem se zahvaljujem za izraženo podporo tako meni kot kandidatu za župana, kakor vsem izvoljenim svetnicam in sve-

tnikom. Žal je tudi pri nas podoben trend kot marsikje drugod, da ni več močne politične vneme, ne le pri udeležbi na volitvah, kar je celo razumljivo, ampak tudi pri kandidiranju. S tem se tistim, ki smo se določili za potegovanje za funkcije in so nam bile tudi zaupane, ne prinaša nujno le lahkega dela. Kdor se tega zaveda, ve, da to prinaša predvsem težje breme, ker je odgovornost bolj osredotočena in manj deljiva. In to v težavnih okoliščinah, saj pred nami niso ravno obetajoči časi, globalne politične in gospodarske razmere narekujejo racionalnost in previdnost. Kar pa ni dober obet za izpolnitev mnogoterih izraženih velikih ali majhnih želja, obljub in pričakovanj.

Kakor koli že, prepričan sem, da večina občank in občanov razume, kakšni so realni pogoji in možnosti za delovanje občine, zato se kljub vsemu veselim nadaljevanja naše skupne poti. Pred nami je kar nekaj pomembnih projektov, ki so potrebni in pomembni za življenje in razvoj naše občine in naših ljudi. Verjamem, da bomo skupaj večji del zastavljenih ciljev uspeli uresničiti.

Na koncu želim izraziti hvaležnost vsem občankam in občanom za podporo in razumevanje do sedaj, hkrati pa se za isto priporočam tudi za naprej.

Vaš župan mag. Blaž Milavec

1. seja občinskega sveta v mandatu 2022–2026

Darja Vetrlih

Foto: Petra Marn

V četrtek, 1. 12. 2022, se je na prvi – konstitutivni seji sestel občinski svet. Seja se je odvijala v dvorani gasilskega doma Sodražica. Župan Blaž Milavec, ki je bil tudi sklicatelj seje, je uvodoma pozdravil prisotne in predstavil naloge občinskega sveta. Sicer pa je prvo sejo, skladno z 9. členom Poslovnika občinskega sveta, vodil najstarejši član občinskega sveta Zvonko Janež.

Zvonko Janež je ugotovil pristnost vseh devetih novo izvoljenih članov Občinskega sveta in besedo predal Maruši Pakiž Arko, predsednici Občinske volilne komisije, da je podala Poročilo Občinske volilne komisije Občine Sodražica o izidu volitev v Občinski svet in volitev župana. Pakiž Arkova je obrazložila aktivnosti, ki jih je opravila volilna komisija, ter podala

poročilo s podrobnejšimi rezultati volitev. Povedala je tudi, da na delo in rezultate ni bila podana nobena pritožba.

Člani Občinskega sveta so nato imenovali Komisijo za pregled prispelih pritožb in pripravo predloga potrditve mandator članov sveta in ugotovitve izvolitve župana, nato pa obravnavali in soglasno sprejeli predlog sklepa, s katerim se v mandatnem obdobju 2022–2026 potrdijo mandati članom Občinskega sveta Občine Sodražica. Po sprejemu sklepa je tako pričel teči mandat svetnikom: Zvonku Janežu iz Globeli, Evgenu Zajcu iz Žimaric, Dragu Karlu Arku s Kržetov, Branku Arku, Karmen Kordiš in Ernestu Pirnatu iz Sodražice, Jelki Pakiž iz Vinic, Zdenki Lušin iz Zapotoka ter Francu Lesarju iz Zamostca.

V nadaljevanju so svetniki tudi potrdi-

li izvolitev župana mag. Blaža Milavca, ki je po potrditvi novega mandata svetnike tudi nagovoril. Župan je čestital vsem svetnikom za izvolitev in se jim zahvalil za odločitev za sprejem tega odgovornega dela. Podal je ugotovitev, da so trije od devetih novi člani oz. ena članica in dva člana. Izpostavil je, da imajo letošnje lokalne volitve grenak priokus, saj je bilo kandidatur malo, pa tudi volilna udeležba je bila nizka. Povedal je, da je to očitno tudi del demokracije. Zahvalil se je dosedanjim članom občinskega sveta, še posebej Andreju Pogorelcu, ki je bil prva dva mandata župan, nato pa štiri mandate podžupan in je svoje delo tudi več kot korektno opravil. Izrazil je pričakovanje, da bo tudi nov sestav občinskega sveta deloval konstruktivno, v dobrobit obča-

nov in občine. Povedal je, da so dosedanj sestavi občinskih svetov vedno presegali strankarske interese, in izrazil upanje, da bo vsaj pri najpomembnejših odločitvah dosežen konsenz. Povabil je vse svetnike, da so aktivni in tudi podajajo svoje pobude in mnenja. Obrazložil je tudi delovanje Občinskega sveta ter delovnih teles Občinskega sveta ter podal nekaj usmeri-

tev delovanja občine, njenega financiranja ter na kratko oris stanja osnovne občinske infrastrukture.

Občinski svet je nato izglasoval še sklep o imenovanju Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter skladno z veljavnim Statutom občine in Poslovnikom občinskega sveta imenoval člane delovnih teles Občinskega sveta ter Nadzornega odbora.

Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja sestavljajo: predsednik Zvonko Janež ter člana Zdenka Lušin in Drago Karel Arko.

Statutarno pravno komisijo sestavljajo: predsednik Branko Arko ter člana Jelka Pakič in Zvonko Janež.

Odbor za finančne zadeve, gospodarstvo in kmetijstvo sestavljajo: predsednica Karmen Kordiš ter člana Branko Arko in Franc Lesar.

Odbor za komunalne zadeve in prostorsko planiranje sestavljajo: predsednik Evgen Zajc ter člana Drago Arko in Franc Lesar.

Odbor za družbene dejavnosti sestavljajo: predsednik Ernest Pirnat ter članici Zdenka Lušin in Jelka Pakič.

V Nadzorni odbor Občine Sodražica so imenovani naslednji člani: Frančiška Ambrožič, Jože Drobnič in Hinko Klun. Člani Nadzornega odbora sami izvolijo svojega predsednika.

Novo leto prinaša nov začetek in s tem nova pričakovanja in izzive. Luč Novorojenega v božični noči pa nam daje blagoslov in upanje. Za vsa ta nova pričakovanja in izzive, za zdravje ter mir.

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto 2023!

Vam želim župan Blaž Milavec s sodelavci.

Domovina so naša mesta in vasi, so naša polja in gozdovi, so naše reke, jezera in morje. Domovina so naši spomini in naša pričakovanja, so ljudje, ki so bili, in ljudje, ki še bodo. Predvsem pa smo domovina mi. V počastitev naše domovine vam ob dnevu samostojnosti in enotnosti voščim lepe praznike!

Župan mag. Blaž Milavec

Obisk Arcevie

Blaž Milavec, župan

V oktobru sem se na sicer zasebni poti v Assisi ustavil v Arcevi. Obiskal sem nekdanjega dolgoletnega župana Silvia Purgatori, ki je tudi častni občan Občine Ribnica, sprejel pa me je tudi aktualni župan Dario Perticaroli. Letos namreč mineva 50 let od pobratenja občin Arcevia in Ribnica, do lo-

V dvorani mestnega sveta (od leve proti desni): župan Sodražice Blaž Milavec, župan Arcevie Dario Perticaroli in nekdanji župan Arcevie Silvio Purgatori.

čitve od Ribnice torej tudi z nami. Starejši občani se verjetno še spominjajo izmenjav in srečanj med občinama na športnem, glasbenem oz. kulturnem področju, marsikdo je bil tudi v različnih delegacijah, ki so obiskovale Arcevio. Nekaj sodelovanja ali vsaj poskusov je bilo tudi v gospodarskem smislu.

Arcevia je starodavno mestece na vzhodni strani centralnih Apeninov južno od Republike San Marino. V širši regiji je imela pomembno vlogo kot del papeške države v srednjem veku in v času renesanse. Bolj izpostavljena je bila tudi v času papeža bl.

Pija IX, ki je bil doma iz bližnje Senegalie in ki je v Vatikan povabil več arčevijskih umetnikov, ter v času II. svetovne vojne, ko je bilo v okolici Arcevie eno izmed središč italijanskega partizanskega gibanja. Na slednjem temelji tudi pobratenje z Občino Ribnica, saj je med vojno po kapitulaciji Italije nekaj Ribničanov skupaj s še nekaterimi borci s področja Jugoslavije sodelovalo s tem gibanjem v odporu proti Nemcem. Danes je pri njih poznan in cenjen tudi naš častni občan p. Niko ter klub MzM, predvsem zaradi sodelovanja pri organizaciji dobrodelnih akcij za zbiranje pomoči po potresu v srednji Italiji leta 2016.

Župan Arcevie predstavlja prostorsko ureditev občine.

Žimarice zaključevanje

Blaž Kovačič

Na gradbišču v Žimaricah poteka končevanje objekta, montirajo se mostne ograje na prepustu pri kapelici, urejanje hišnega priključka Žimarice 77, izdelava opornih zidov pri hiši Žimarice 44, asfaltiranje zadnjih uvozov in urejanje vodotoka Bistrice. Skoraj v celoti je montirana tudi prometna oprema, manjka še nekaj ogledal in prometnih znakov. V celoti so asfaltirani cesta in pločniki. Na nekaterih površinah, kjer je predviden dvoslojni asfalt, bo potrebno z asfaltiranjem počakati do drugega leta, saj je pogoj za izvedbo finega asfalta temperatura 5 °C.

Projekt prinaša 1,8 km novozgrajene ceste, 2,5 km pločnika, ki ga prej v naselju ni bilo, 4 nove avtobusne postaje, novo javno razsvetlavo, nove prehode za pešce in nastavek kolesarske steze proti Sodražici. Z novim mostom na Bistrici, novim prepustom in novo vodarsko ureditvijo pri gostilni Luka in obnovljenim prepustom pri kapelici se je zelo izboljšala tudi poplavna varnost v naselju.

Zaključek in otvoritev ceste bo v naslednjem letu, ko bodo dokončana vsa dela po pogodbi.

Optična omrežja – javna razsvetljava

Blaž Kovačič

Občina Sodražica je skupaj z investitorjem gradnje optičnega omrežja v Sodražici, podjetjem Telekom d. d., skupaj z gradnjo optičnega omrežja izgradila kabelsko kanalizacijo za javno razsvetlavo na delu Podgorske ceste od transformatorske postaje do križišče Zavrti–Cesta Majde Šilc.

V gradnji je tudi kabelska kanalizacija na delu Kurirske ceste, kjer sedaj podjetje Telekom d. d. pripravlja predpripravo za optiko.

Podjetje Telekom d. d. letos načrtuje še izgradnjo optičnega omrežja na delu Ceste Notranjskega odreda in Prvomajski cesti. Občina Sodražica je podjetju dovolila uporabiti omrežje javne razsvetljave za izgradnjo omrežja.

Občina Sodražica je ob tej gradnji gradbeno uredila prehode za pešce na križišču cest Zavrti in Cesta Majde Šilc, tako da so primerne za invalide. Nivojski prehodi za pešce se bodo še izgradili tudi v križišču Ceste Notranjskega odreda in Kurirske ceste. V naslednjem letu se bo izgradnji na terenu dodal še zaris prehodov za pešce.

V prihodnosti se bodo v sedaj postavljeno predpripravo za javno razsvetlavo napeljali električni kabli in postavile luči javne razsvetljave.

Podjetje Tritel sedaj izdeluje kabelsko kanalizacijo za optiko od naselja Nova Štifta proti naselju Travná Gora. Od tam bo kabelska kanalizacija za optiko šla proti Vagovki in Gori, kjer je predvidena izgradnja do vasi Kračali. V novembru je bila tudi zagnana njihova centrala v Zamostcu, ki bo pokrivala njihovo omrežje v Občini Sodražica.

Lokalne volitve 2022

Petra Marn

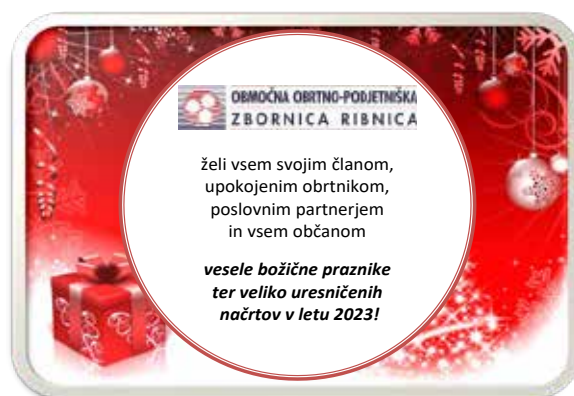
Občinska volilna komisija Občine Sodražica se je dan po volitvah, ki so bile izvedene 20. 11. 2022, sešla na seji in sprejela poročilo o izidu volitev.

Člani komisije so ugotovili, da je bilo za letošnje lokalne volitve v volilne imenike vpisanih 1.779 volivcev, od katerih je glasovalo 648 volivcev. Oddanih je bilo 27 neveljavnih glasovnic za občinski svet in 18 neveljavnih glasovnic za župana. S 630 veljavnimi glasovi je bil za župana izvoljen mag. Blaž Milavec, ki tako začelja svoj peti mandat.

Med člani Občinskega sveta so se zamenjali trije svetniki, šest jih ohranja svojo pozicijo iz prejšnjega mandata. Novega svetnika, Draga Karla Arka, so tako dobili v volilni enoti 3 oz. za naselja na Gori, kjer je ob enem protikandidatu prejel 82,76 % glasov. Volilno enoto 5 (za Male Vinice, Vinice, Lipovšico, Ravni Dol, Novo Štifto in Travnó Goro), kjer sta prav tako kandidirala dva kandidata, bo po novem zastopala občinska svetnica Jelka Pakiž, ki je prejela 52,81 % glasov. Novega svetnika, Franca Lesarja, so dobili tudi v volilni enoti 7 (za Zamostec, Presko, Sinovico).

V volilni enoti 2 (za naselje Žimarice) so imeli volivci možnost izbirati med dvema kandidatom – z 72,15 % glasov volivcev je bil izvoljen Evgen Zajc. V volilni enoti 4 (Sodražica in Jelovec), kjer so imeli volivci možnost izbrati tri med štiri kandidati, so bili izvoljeni Ernest Pirnat s 33,92 % glasovi, Karmen Kordiš z 31,57 % glasovi in Branko Arko s 27,65 % glasovi volivcev.

V volilni enoti 1 so volivci oddali svoje glasove za Zvonka Janeža (za Globel, Podklanec, Novi Pot, Brlog – del) in v volilni enoti 6 za Zdenko Lušin (za Zapotok).

Razstava Praznično leto

Vasja Zidar

Foto: Arhiv Muzeja Ribnica

V sredo, 9. novembra, smo v Sodražici odprli panojsko razstavo Praznično leto. Kustosinja razstave Vasja Zidar je predstavila projekt in vsebino razstave, župan Blaž Milavec pa je zbrane pozdravil, tudi sam spregovoril o praznikih in izpostavil, da so bili včasih prazniki veliko bolj skromni, na mizi le kaka potica, pomembno pa je bilo druženje. Danes nam dobrin na mizi ne manjka, manjka pa nam čas za praznovanje. Po odprtju smo si zbrani vzeli čas in se ustavili ob pogostitvi Slaščičarne La Crema. Večer je tako minil v res prijetnem vzdušju.

Razstava Praznično leto je del zaključnih aktivnosti večletnega projekta preučevanja sodobnega prazničnega leta v občinah Ribnica, Sodražica, Loški Potok in Dobrepolje, kjer so se popisovale in preučevale še žive starosvetne šege, sodobni prazniki, turistične prireditve ter različna praznična druženja. Na ta način smo za muzej zbrali obsežno gradivo novejše zgodovine, ki je obdelano po muzejskih standardih.

Prazniki na razstavi so razdeljeni v štiri vsebinske sklope: cerkveno praznično leto, posvetno praznično leto, osebni prazniki in

V želji popularizacije in približanja muzejskega dela ljudem smo se odločili za postavitev razstave v obliki panojske razstave na prostem.

krajevni dogodki s praznično noto. Prvi trije sklopi so skupni za vse štiri občine. Sklop tako imenovanih krajevnih dogodkov s praznično noto pa je bil narejen posebej za vsako občino.

Značilnost razstave je, da praznično leto predstavi vizualno, s pomočjo fotografij. Njihov nabor je pester, saj so jih prispevali profesionalni fotografi, lokalni novinarji, šole, vrtci, društva, občine in številni posamezniki, ki so prepoznali pomen muzejskega dela.

Razstava je bila septembra postavljena v Ribnici v ribniškem gradu, oktobra se je preselila v Loški Potok. Novembra smo jo slavnostno odprli v Sodražici in decembra se seli še v Dobrepolje. Na ta način bomo v Muzeju Ribnica obiskali vse občine, kjer pokrivamo javno službo. Cikel gostovanj se bo zaključil z razstavnim katalogom Praznično leto, katerega izid je načrtovan za mesec december.

Razstava je dodatno oplemenitena s QR-kodami, ki predstavljajo različne video vsebine na temo praznikov. Božično-novoletni koncert

Tamburaškega orkestra Sodražica.

Predmet meseca

Vasja Zidar, kustosinja dokumentalistka

Ste se kdaj vprašali, zakaj se na novoletnih voščilnicah pojavljajo rdeče mušnice, podkve, dimnikarji z lestvijo, prašički, škrti, štiriperesne deteljice, bodika in podobno? Gre za tako imenovane simbole sreče, ki so nekdaj zaznamovali božično-novoletni čas, danes pa je njihov pomen že skorajda utonil v pozabo.

Škrat je nadnaravno bitje, varuh zemeljskih zakladov, rastlin, živali in znanja. Rdeča mušnica je eno najstarejših in najširše uporabljenih halucinogenih sredstev, mešali naj bi jo tudi v ljubezenske napoje. Pod njenim klobukom naj bi prebivali škrti in palčki. (Zbirka razglednic Muzeja Ribnica.)

Simbol bodike ali božjega drevca izhaja iz keltske mitologije. Veljala je za simbol sreče, predstavljala je tudi simbol upanja na vnovično vrnitev sonca po zimskem solsticiju. (Zbirka razglednic Muzeja Ribnica.)

Dimnikarja z lestvijo skorajda več ne vidimo. Dimnikar je povezan z ognjem in ognjiščem, ki je bilo nekdaj središče doma. V ognjišču naj bi po ljudskem izročilu živeli hišni duhovi, ki naj bi prinašali rodovitnost in življenje samo. Podkev je še danes široko znan simbol sreče. Če sta krajca podkve obrnjena navzdol, ščiti pred zlemi silami. Če sta krajca podkve obrnjena navzgor v obliki črke U, pa podkev prinaša srečo hiši in njenim prebivalcem. (Zbirka razglednic Muzeja Ribnica.)

Pupsek je star mitološki simbol. Nekdaj so bili cenjeni predvsem zato, ker so ljudem omogočili preživetje. Posebej čarna pa je moč štiriperesne deteljice, ki velja za rastlino, ki varuje ljudi in živali pred zlemi silami. Tistemu, ki jo nosi s seboj, prinaša srečo in uspeh. (Zbirka razglednic Muzeja Ribnica.)

Praznik Občine Sodražica

Petra Marn

Foto: Marko Burger

V Sodražici smo občinski praznik obeležili 28. oktobra. Na slovesnosti je številne občane in ostale udeležence nagovoril župan mag. Blaž Milavec. V slavnostnem govoru je poudaril pomen občin pri upravljanju z lokalnimi javnimi zadevami, posebej je poudaril pomembnost sodelovanja vseh občanov pri tem. Za prihodnje je povabil zlasti mlade, da so glede udejstvovanja v lokalnem javnem življenju bolj pogumni in aktivni. V nadaljevanju je orisal dosežke občine in izpostavil, kaj je glede na potrebe in želje ljudi še potrebno urediti, s čimer je nakazal tudi prihodnje razvojne usmeritve.

Na slovesnosti so bila, kot je običajno, podeljena občinska priznanja. Tokrat so jih prejeli Laura Zajc in Jan Divjak za osvojeno bronasto medaljo na Evropskem prvenstvu v ju-jitsu v Grčiji, v kategoriji U16, Sara Divjak za osvojeno srebrno medaljo na Evropskem prvenstvu v ju-jitsu v Grčiji, v kategoriji duo ženski pari, ter Janko Divjak za desetletno delo v ju-jitsu v Sodražici in zasluge za uspehe članov kluba. Priznanje je prejela tudi Danica Benčina za prispevek pri ohranjanju suhorobarstva (pletarstvo), Peter Levstek za delo za skupno dobro v občini, še zlasti na rodni Gori, in za sodelovanje pri ustanavljanju slovenske vojske v času osamosvojitve, ter Olga Bregar na kulturnem področju in pri skrbi za starejše. Najvišje priznanje Občine, to je zlato plaketo, sta prejela PGD Gora in PGD Zamostec ob njuni stoletnici delovanja.

Program so obogatili učenca Glasbene šole Ribnica (Aljoša Oražem ob spremljavi Aleksandra Oražma in Janina Tomšič ob spremljavi Kristine Jeke) ter učenci Osnovne šole Sodražica (z recitacijami Neja Vesel in Ota Modic ter Mladinski pevski zbor pod vodstvom Mojce Kramar Gorišek), še posebej pa sta večer polepšala operna in koncertna pevca Aljaž Vesel z ženo Gabriello Colluto, ki sta premierno v Sloveniji na svojstven način interpretirala venček izbranih slovenskih narodnih, s čimer sta pričarala nepozaben glasbeni zaključek.

Slavnostni govor župana mag. Blaža Milavca na proslavi ob občinskem prazniku, 28. oktobra 2022

Spoštovane gospe in gospodje!

Človek je posameznik, ljudje pa smo skupnost. Iz naših naravnih potreb po varnosti, boljši učinkovitosti dela in organiziranja skupnih zadev ter tudi zaradi dobrega počutja, ki ga večini daje družba, se ljudje povezujemo in živimo skupaj. Skupaj tako živimo doma, v naših družinah, skupaj sestavljamo narod in smo državljani, ki živimo v isti državi, še prej pa skupaj živimo in delujemo kot občani v naših lokalnih skupnostih, se pravi v občinah. Občine so pomemben dejavnik na lokalnem področju, ne le v Sloveniji, ampak skoraj povsod po svetu. So zgodovinsko vpete v življenje lokalnih skupnosti, v nekaterih ozirih bolj in mnogo od prej kot npr. same države.

Predstavljajo središče politične in pravne ureditve lokalne samouprave kot ene od ravnih oblasti, ki je zaradi neposrednosti tudi najbližja ljudem. Vendar se nekaterim zdi, da so občine, najbrž zaradi finančne odvisnosti, kljub načelni samostojnosti in avtonomiji v senci državne oblasti in za površnega opazovalca celo včasih nepotrebne in odveč. A občine so temelj odločanja in urejanja javnih lokalnih zadev, zato imajo pomembno vlogo v življenju posameznika in skupnosti. Pri veliki večini ljudi je to ukoreninjeno v zavesti, saj se z njimi poistovetijo kot s svojo skupnostjo, ki ji pripadajo. To ljudje na različne načine tudi izrazijo, eden izmed izrazov pripadnosti pa so tudi praznovanja, kakršnega obeležujemo sedaj. Praznik občine je tako priložnost za ohranjanje zavesti pripadnosti in krepitev samozavesti v prostranstvu mnogoterosti.

Praznik je tudi priložnost za spomin na pretekle čase in ljudi, ki so pred nami gradili našo skupnost. Je pa tudi priložnost za oceno našega dela in za pogled naprej, tudi za čas, ko bodo naše mesto prevzeli naši nasledniki.

Občino torej sestavljajo in predstavljajo ljudje. Njim je namenjena. Vendar je potrebno biti korekten – upravičeno je pričakovanje, da mora biti občina v službi ljudi, enako, kakor je upravičeno pričakovati, da ljudje delajo za občino, za skupno dobro.

Ne zaradi omejevanja, ampak zaradi reda je sicer določeno s postopki in pravili, kdaj in kako se lahko posameznik vključuje v ta proces, kar v urejenih družbah razumejo, spoštujejo in upoštevajo. Zato so volitve, zato so javni razpisi in javni pozivi ter javne obravnave. Zato so roki in postopki. Kakor občina ni le sama sebi namen, tudi ne more in ne sme biti namenjena le za nekaj ljudi. Zato je odgovorno, da zanj po svojih močeh in zmožnosti skrbimo vsi, da med seboj sodelujemo in se skupaj odločamo o najpomembnejših zadevah.

V naši občini živi in deluje živa skupnost, ki je aktivna in tudi uspešna na številnih področjih. Lahko pa bi bila še bolj aktivna pri konstruktivnem odločanju o skupnih stvareh. Zlasti mlade želim posebej povabiti, da so glede tega v prihodnje bolj pogumni in aktivni. Razumljivo je, da se človek s sodelovanjem pri vodenju katere koli organizacije izpostavi tudi kritiki, predvsem pa spoznanju, da se vsega vendarle ne da narediti, kot bi si želel. A ravno v tem, da se kljub temu v to spustiš, se pokaže pogum in izkaže odgovornost. Ne eno ne drugo ni niti enostavno niti lahko. Kakor ni bilo nekoč, ni tudi danes.

Zato se, spoštovane občanke in občani, tudi ob tej priložnosti, ko se po stoletnih prizadevanjih spominjamo podelitve pravic do tržnih dni v Sodražici za časa vladarice

Marije Terezije, zavedajmo, da nikoli niso bili idealni časi, ampak prej težki, pogosto celo kruti. Naši predniki so se morali z njimi ves čas spopadati, včasih bolj, včasih manj uspešno. A na koncu so težave znali premagati in obstati. Zato današnja Sodražica stoji na trdno vkopanem temelju, na katerem lahko mi gradimo naprej. Prav je, da znamo to ceniti in po svojih najboljših močeh nadaljevati to delo. To je tudi nam eno izmed glavnih poslanstev. Zato verjamem, da smo vendarle nekaj tudi naredili, kar je dobro in koristno za ljudi. Ne le v zadnjem času, ampak v celotni dobi nove občine. Tako smo uspeli izpeljati številne projekte in izgraditi nove, zlasti infrastrukturne objekte, ki danes omogočajo ne le solidne bivanjske pogoje, ampak tudi dovolj urejeno okolje, da se k nam priseljujejo novi občani. Postopno po vsej občini gradimo ali vsaj obnavljamo ceste, vodovode in drugo infrastrukturo. Občina Sodražica sodi danes med bolj razvite občine, zlasti po komunalni infrastrukturi. Občina je povprečno zadolžena in splošno gledano dobro stoječa. Sodi med občine, kjer smo v preteklih obdobjih počrpali nadpovprečno veliko razpoložljivih evropskih sredstev, gledano na prebivalca. Kjer je bilo možno, smo pritegnili k sodelovanju tudi državne strukture, zlasti na področju prometne infrastrukture. Družbeno življenje je pri nas živo, nekje sicer bolj, drugje nekoliko manj. Tudi na ekonomsko-socialnem področju

je slika obetavna. Brezposelnost je daleč pod povprečjem, gospodarstvo, ki sloni na majhnih in mikropodjetjih, je zaenkrat stabilno in zaradi svoje fleksibilnosti tudi v prihodnje perspektivno.

Res pa je, da je to v prvi vrsti statistika, ki seveda kaže splošno sliko. Detajli in konkretni primeri pa so tudi drugačni. Kljub povečini obnovljenim cestam se morajo nekateri občani še vedno voziti po luknjah v asfaltu ali celo po makadamu. Kljub izgradnji nove hrbtenice vodovodnega sistema, kar se je izkazalo kot zelo smiselno že v letošnji suši, imajo nekateri naši občani še vedno težave z oskrbo s pitno vodo. Naši otroci in vzgojiteljice potrebujejo dodatne nove prostore za igralnice, učiteljice in učenci pa učilnice, kjer bi lahko kvalitetno izvajali pouk in drug šolski program. Glasbeno nadarjeni otroci pričakujejo svoje prostore za glasbeno šolo. Kljub novi športni dvorani si mladi športniki želijo primernih zunanjih športnih površin poleg šole, otroci in njihove mamice pa igrati ter igrišč tudi po vaseh. Mladi, zlasti mlade družine, ki nimajo še pogojev za lastne hiše, bi si želeli boljše stanovanjske ponudbe v Sodražici. Zaradi izzivov medgeneracijskega sobivanja in oskrbe starejših si želimo, da se tudi pri nas odpre enota doma oskrbe starejših občanov. Zaradi prostorske utesnjenosti potrebujemo tudi prenovo območja pokopališča v Sodražici, kjer ne bo mogoče le primerno parkirati, ampak se tudi pietetno poslavljati od naših rajnih.

Seveda je to le nekaj poudarkov, na katerih mestih nas čakajo resni izzivi v prihodnjih letih. Dela je še veliko, celo vedno več. Moči in sredstva pa so omejena. Negotove politične in gospodarske napovedi trenutno še zdaleč niso vzpodbudne, zato bo potrebno tudi v prihodnje premišljeno postavljati in načrtovati prioritete. Vsega željenega namreč ne bo mogoče uresničiti, ker pač še dolgo ne bo tako, da bo vse urejeno in zaključeno. Zato ni danes najpomembnejše vprašanje, česa vsega še nismo naredili in kaj bomo morali narediti v prihodnje, ampak je ključno vprašanje, kam in kako nas naj pelje zastavljena pot. Odgovor na tovrstna vprašanja je odvisen od sodelovanja in povezovanja vseh, truda vsakega posameznika in vseh skupaj, medsebojnega spoštovanja, tudi kritičnih pomislekov, a konstruktivnega vzpodbujanja. Ne navsezadnje tudi od razumevanja časa in resničnih potreb ljudi, kar je včasih vsaj nekoliko drugače od tistega, kar se najglasneje poudarja.

Spoštovani, Sodražica ima kot sicer majhna občina velike razvojne potenciale. Nekateri smo že dobro izkoristili, nekateri še kot skriti zaklad čakajo na priložnost. Prav tako, kot je to med nami. Nekateri so za to skupnost dali že veliko, zlasti prejemniki nagrad in priznanj, spet drugi čakajo svoje priložnosti. Prvim naj gre torej naša iskrena zahvala in poklon, drugim spodbuda in vabilo. Vsem pa prijazno voščilo ob prazniku naše občine.

Priznanja in zlata plaketa Občine Sodražica

JAN DIVJAK in LAURA ZAJC

Jan Divjak iz Sodražice in Laura Zajc iz Žimaric trenirata ju-jitsu že 10 let. V tem času sta dosegla odlične rezultate, največje uspehe pa dosejata v duo sistemu kot mešani par tako na domačih prvenstvih kot tudi na mednarodnih tekmovanjih. Sta večkratna državna prvaka v različnih starostnih kategorijah v duo sistemu – mešani pari. Osvojila pa sta tudi več pokalnih zmag. Z odličnimi rezultati sta pridobila tudi mesto v Slovenski državni ju-jitsu reprezentanci. Njun zagotovo najboljši rezultat je letošnja osvojitve bronaste medalje na evropskem prvenstvu v Grčiji, v kategoriji U16. Pred njima je zagotovo perspektivna športna pot, priznanje Občine Sodražica pa naj jim bo vzpodbudo.

SARA DIVJAK

Sara Divjak se aktivno ukvarja s športom, in sicer je njena ljubezen ju-jitsu, ki ga trenira že deset let. Največje uspehe dosega v duo sistemu kot del ženskega para skupaj z Nežo Levstik iz Loškega Potoka. Za sabo ima že kar nekaj uspehov na različnih tekmovanjih tako doma kot tudi v tujini. Kot državni prvakinja v duo sistemu sta s sotekmovalko postali tudi članici slovenske reprezentance, s katero zadnje čase nastopata na raznih domačih in mednarodnih tekmovanjih, na katerih dosejata vedno boljše rezultate. Septembra lani sta v Nemčiji nastopili na evropskem prvenstvu, na katerem sta osvojili četrto mesto. Nastopili sta tudi na svetovnem prvenstvu v Abu

Dabiju, ki je potekalo lani novembra in na tem tekmovanju osvojili tretje mesto ter s tem bronasto odličje v kategoriji kadetinj. Zagotovo pa je Nežin najboljši rezultat letošnja osvojitve srebrne medalje na evropskem prvenstvu v Grčiji v kategoriji kadeti duo ženski pari. Pred kratkim pa se je iz Banja Luke, kjer je potekal mednarodni turnir v ju-jitsu borbah in duo sistemu, domov vrnila s prvim mestom oziroma zmago, kar je lep obet pred odhodom na svetovno prvenstvo v Abu Dabiju, kamor letos novembra potuje tudi Sara.

JANKO DIVJAK

Za vse prej naštete uspehe Jana, Laure, Neže in Sare je zaslužen tudi trener Janko Divjak. Tudi sam nekoč tekmovallec v ju-jitsu v klubu Sibor je svojo športno pot nadaljeval kot trener. Z borkami in borci ju-jitsa je od samega začetka delovanja kluba Sibor v Sodražici, se pravi 10 let. Janko Divjak živi za ju-jitsu in svoje varovanke in varovance, katerih pot spremlja in usmerja od prvih začetkov pa vse do reprezentančnih vrst in uspehov na mednarodnem prizorišču. Za ves trud in znanje, ki ga prenaša na rod sodraških bork in borcev ter za promocijo in ugled Občine Sodražica tako v Sloveniji kot tudi v tujini, pa seveda kot vzpodbudo za nadaljnje delo si Janko Divjak nedvomno zasluži priznanje Občine Sodražica.

DANICA BENČINA

Danico Benčina krasi velika strast, predanost in ljubezen do pletenja ko-

šar, ki jo udejanja z vsakodnevnim preživljanjem v delavnici in izdelovanjem čudovitih izdelkov. Danica pleče že od malih nog, saj jo je zato navdušila njena mama, ki jo je vpeljala v ta svet. Pleče iz vrbovega šibja, ki ga kupi ali še raje nabira ob vodi blizu svojega doma. Izpod njenih rok nastajajo košare holandarice, cekarji, peharji, pleteni pladnji, manjše košarice in opletene steklenice. Večina njenih izdelkov ima tudi certifikat art & craft. Lansko leto decembra je bila predstavljena v videu na platformi Google Arts & Culture, ki je predstavljal Slovenijo na Expu v Dubaju. Seveda pa boste Danico in njene pletarske izdelke z izdelovanjem vred videli tudi na Tržnih dneh v Sodražici. Danica še pravi, da ji velikokrat prinesejo ljudje kakšen pleten izdelek v popravilo ali pa pridejo s prav posebnim naročilom in vedno jim rada ustreže.

Izrednega pomena za ohranitev pletarske tradicije pa je njeno mentorstvo. Aktivna je v Rokodelskem centru v Ribnici, kjer je številne generacije pletarjev navdušila za to rokodelsko umetnost. In ja, za pletarstvo je navdušila tudi svojega moža. Za njeno prizadevnost in predanost suhorobarski obrti, ki je značilna za kulturno izročilo sodraške doline, ter za prenos znanja na mlajše generacije Danica Benčina prejme priznanje Občine Sodražica.

PETER LEVSTEK

Peter Levstek je sicer agronom in eden večjih kmetovalcev ne le na Gori, ampak na območju celotne občine Sodražica,

a je bil poklicno bolj povezan z lokalno javno upravo, saj je bil zaposlen na takratni Občini Ribnica, kjer je deloval predvsem na področju gospodarstva in razvoja občine. Kot predsednik izvršnega sveta je še posebej pripomogel k hitrejši posodobitvi cestne in druge infrastrukture na območju občine, pa tudi svoje rojstne Gore. Tudi pozneje je deloval na teh področjih kot vodja Oddelka za okolje, prostor, kmetijstvo in gospodarstvo Upravne enote Ribnica vse do upokojitve. Peter Levstek je preko svojega dela in aktivnosti pomembno vplival na razvoj takratne skupne Občine Ribnica, še posebej pa svoje rodne Gore. Odločilen prispevek je dal v času osamosvajanja, ko je kot vodja občinske skupine Manevske strukture narodne zaščite v letu 1990 soorganiziral tajni prenos in zbiranje orožja za novo nastajajočo slovensko vojsko. Bil je pobudnik postavitve skupnega spominskega obeležja na pokopališču na Gori vsem žrtvam vojn 20. stoletja, ne glede na to, na kateri strani so padle. Pomemben je tudi njegov prispevek k razvoju nove Občine Sodražica, saj je po upokojitvi aktivno deloval v njenih organih. Izvoljen je bil za člana občinskega sveta, pozneje pa imenovan v Nadzorni odbor Občine Sodražica, aktiven pa je bil tudi kot član Vaškega odbora Gora.

OLGA BREGAR

Olga Bregar je dolgoletna, predvsem pa aktivna članica Društva upokojencev Sodražica. Pred leti je bila predsednica odbora za rekreacijo in izletništvo, sedaj pa vodi odbor za kulturo in aktivno deluje v upravnem odboru društva. S svojimi skeči popestri marsikatero prireditve Društva upokojencev, nastopa pa tudi na ostalih prireditvah po občini. Seveda se rada odzove tudi povabilom od drugod. V okviru vsakoletnega Tržnega dne Olga Bregar sodeluje pri postavitvah razstav, pripravlja predloge in prikaz starih običajev ter aktivno sodeluje v povorkah. Zadnji prikaz je bil na letošnjem tržnem dnevu, ko so pokazali stari običaj nabora fantov v vasi – štelengo. Pa to še ni vse. Olga Bregar je aktivna tudi pri kvačkaricah Društva upokojencev in njeni kvačkani izdelki popestrijo razstavo, ki jo pripravljajo članice društva. Za vse omenjeno, pa je to le manjši del njenega udejstvovanja v društvu in družbenem življenju Sodražice, ji Občina Sodražica podeljuje priznanje Občine Sodražica.

PGD GORA IN ZAMOSTEC

Prostovoljni gasilski društvi Gora in Zamostec sta bili ustanovljeni leta 1921 oziroma 1922 in sta lani in letos obeležili 100-letnici delovanja. Obe društvi imata za seboj dolgo pot delovanja za ljudi v najtežjih obdobjih, še zlasti je bilo težko obdobje čas med 2. svetovno vojno, ko so izgubili pomemben del svojega članstva. Kljub temu so si gasilci obeh društev ves čas prizadevali za pomoč ljudem v primeru požarov in drugih nesreč. To je bil tudi čas razvoja društev in predvsem sodelovanja članov z lokalnim prebivalstvom. Poleg osnovnega poslanstva – pomagati ljudem v stiski – Prostovoljni gasilski društvi Gora in Zamostec tudi danes predstavljata stebra povezovanja ljudi v domačem okolju, organiziranja in pomoči pri različnih dogodkih in prireditvah ter prostor medgeneracijskega povezovanja.

V današnjem času, ko nam vedno pogosteje grozijo in nas tudi doletijo naravne nesreče, se pomen prostovoljnih gasilk in gasilcev krepi. Brez njih ne bi obvladali nesreč širših razsežnosti. Ob tem ne smemo pozabiti niti na že omenjeno pomoč in sodelovanje v družbenem življenju okolja, kjer delujejo. Skrb Občine je, da zagotovi ustrezna sredstva za delovanje in opremo gasilskih društev, a pomembno je tudi zavedanje in hvaležnost za ves trud, skrb in pomoč, ki jih gasilci nudijo v svojem domačem okolju, pa tudi v občini in širše. Vse to odlikuje Prostovoljni društvi Goro in Zamostec, zato jima Občina Sodražica ob visokem jubileju podeljuje najvišje občinsko priznanje – zlato plaketo Občine Sodražica.

Nagrajenci so povedali ...

Najprej se lepo zahvalim Občini Sodražica za podeljeno priznanje, saj sem bil v času podelitve na svetovnem prvenstvu s svojimi varovanci v Abu Dabiju. Podeljeno priznanje mi pomeni potrditev za dobro delo, saj se je borilna večšina ju-jitsu »prijela« tudi v Sodražici. Člani sekcije Sodražica iz leto v leto potrjujejo znanje z odličnimi rezultati na različnih tekmovanjih v Sloveniji in tujini.

Janko Divjak

Poleg vseh medalj in naslova evropske in svetovne podprvakinje mi podelitev priznanja Občine Sodražica daje dodatno spodbudo za nadaljevanje napornih treningov in še napornejših tekmovanj, na katerih zastopam barve Republike Slovenije in moj domači kraj Sodražico.

Sara Divjak

Priznanje Občine Sodražica mi pomeni eno zelo veliko priznanje poleg vseh naslovov državnega prvaka in več medalj s tekmovanj ter tretjega mesta na evropskem prvenstvu v duo sistemu, ki sva ga dosegla skupaj z Lauro Zajc. Pomeni pa mi tudi nov zagon pri moji športni poti, na kateri zastopam tudi domači kraj.

Jan Divjak

Priznanje Občine Sodražica mi veliko pomeni. Je spodbuda in motivacija za športne dosežke v prihodnje. Hvala.

Laura Zajc

V društvu upokojencev sem aktivna od leta 1995. Vedno sem z veseljem delala – od organizacije izletov do skečev in programa za Tržni dan. Nikoli ni bil moj namen, da bi me izpostavili. Kljub temu sem priznanja vesela in mi veliko pomeni. Zanj se lepo zahvaljujem, hkrati pa poudarjam, da so zanj zaslužni tudi vsi ostali upokojenci, ki so pomagali pri teh projektih. Sama imam veliko idej, a brez ostalih jih ne bi nikoli uresničila.

Olga Bregar

Obeta se nam slab štart v prihodnje leto

Jože Tanko, poslanec

Sámo priznanje mi veliko pomeni. Veliko mi je pomenil napredek Gore, zato sem vedno skušal narediti, kar se je le dalo. Ob pomoči župana in drugih mi je tudi uspelo. Ponosen sem, da smo sami zgradili vodovod. Sicer je bil zgrajen v skladu s takratnimi pravili, zato ga je danes potrebno obnavljati. Obnovili smo tudi ceste in še kar nekaj drugega. Na Občini v Ribnici sem bil funkcionar in takrat sem imel pred seboj tri, štiri večje zadeve, ki jih je bilo treba urediti. Ena od teh je bila cesta Sodražica–Loški Potok. To je bil velik projekt.

Peter Levstek

Priznanje mi veliko pomeni, sem zadovoljna. Pomembno se mi zdi, da se ljudi opozori na to, da pletarstvo še obstaja in ga lahko vidijo. Suhe robe je vedno manj. Lesko kot material še uporabljajo, vrbe pa ne. Težje jo je dobiti, primerna je samo enoletna mladika, ni vsaka dobra. Vsi moji izdelki so ročno delo in pomembno je, da ljudje to vidijo, da ga znajo potem ceniti. Ni vse tako hitro narejeno.

Danica Benčina

Za PGD Gora je to potrdilo, da delamo dobro in poseben poklon tako ustanoviteljem društva kot vsem nekdanjim in dosedanjim članom. Slednji smo sicer le majhen kamenček v mozaiku zgodovine društva, a neizmerno pomembni za sedanjost in prihodnost. Zlata plaketa je naša dodatna motivacija.

Matjaž Krže, predsednik PDG Gora

PGD Zamostec je dobilo zlato plaketo ob 100-letnici delovanja. Ves čas obstoja si prizadevamo pomagati ljudem v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč. Redno skrbimo za posodabljanje gasilske tehnike in opreme. Velik poudarek dajemo izobraževanju gasilcev, saj le dobro pripravljene uspešno uporabljamo sodobno opremo na vseh intervencijah. Skrbimo za povezovanje vseh vasi, ki jih pokriva naše društvo. V zadnjih 5 letih smo popolnoma obnovili gasilski dom. Za praznovanje stoletnice je društvo izdalo kroniko na 156 straneh in kupilo novo motorno brizgalno. Z opravljenim delom smo zelo zadovoljni. Naše uspehe pozitivno ocenjuje tudi Občina, zato so nam podelili zlato plaketo.

Renata Troha, predsednica PGD Zamostec

Letošnji konec leta so zaznamovale ljudske odločitve – predsedniške in lokalne volitve ter referendum. Rezultati odločanj bodo kar močno vplivali na naslednja leta in čas bo prinesel odgovore, ali so bile naše odločitve pravilne, dobre, ali pa smo zgrešili.

V senci teh dogodkov je potekalo tudi sprejemanje državnega proračuna. Pričakovali bi, da se bodo v proračunih znašle napovedi in obljube koalicijskih strank iz predvolilnega obdobja in koalicijske pogodbe.

Recimo, da bodo v njem sredstva za gradnjo 10.000 neprofitnih stanovanj za mlade, da bodo zagotovljena sredstva za varno starost, pa za zdravstvo – za skrajševanje čakalnih vrst in da bomo v 30-ih dneh prišli do specialista, in še vrsta drugih obljub.

Žal je stvarnost povsem drugačna. Za gradnjo neprofitnih stanovanj skoraj ni denarja in ponovno se je pokazalo, da znajo levičarji samo obljubljeni. Najprej naj bi teh 10.000 stanovanj zgradili v enem mandatu, zdaj so to raztegnili na dva mandata, v praksi pa se bo pokazalo, da je bila to samo na lahko vržena predvolilna obljuba. Najbrž bodo realizirali le gradnjo tistega, kar je bilo zastavljeno v prejšnji vladi.

Proračuna Golobove vlade zmanjšujeta tudi sredstva za dolgotrajno oskrbo. Pod parolo, da se zakona ne da izvajati, so v proračunih prerazporedili kar cca. 70 mio € na ilegalne migracije. Te so čedalje večji problem, saj so v kratkem času izjemno poskočile, vlada pa se je z velikim pompom lotila še odstranjevanja ograje, standard, ki ga v nastanitvenih centrih zagotavlja ilegalcem, pa je višji kot v marsikateri družini.

Golobova vlada se je na zelo izviren način lotila tudi skrajševanja čakalnih vrst v zdravstvu – kar s črtanjem pacientov iz evidenc. Že več desetstisočim so odrekli preglede, pa zato nihče ne odgovarja. Ko se je pred tedni zgodila zamenjava kartotek dveh pacientov v celjski bolnišnici, je minister Bešič Loredan dosegel zamenjavo vodstva celjske bolnišnice, ko pa je z izbrisanjem čakajočih pacientov zameštralo njegovo ministrstvo, pa je vse v

najlepšem redu. Minister ne zahteva nobenih odstopov, samo pravi, da odpravljajo napake.

V proračunih za obe naslednji leti so oblikovane izredno visoke rezerve za t. i. intervencije na področju energetike. V resnici bo denar porabljen za saniranje napak in finančnih posledic, ki so jih s preprodajo elektrike povzročili nekateri super plačani in nagrajevani menedžerji elektroenergetskih podjetij. Najbrž se bo kakšno podjetje z visoko dokapitalizacijo celo podržavilo. Na področju energetike na podoben način nastaja finančna luknja, kot je nekoč v bankah.

Za to je potrebno zagotoviti dodatne vire. En vir za pokrivanje gromozanske proračunske luknje bo visoko povečanje zadolževanja, drugi vir pa bodo predstavljali povečani davki, s katerimi bodo obremenili državljane in podjetja. Fizičnim zavezanecem že poslabšujejo dohodnino, dodatno bodo obremenili tudi premoženje, podjetjem in podjetnikom pa bodo obdavčili dobičke. Smo edina država v EU, ki v sedanji krizi močno povečuje davke in zelo borno pomaga s premostitvenimi ukrepi. Pomoči so precej manjše kot v južni sosedni Hrvaški. Iz proračunov te vlade bo odteklo veliko denarja, s katerim bodo »popedenali« interese in potrebe svojega podpornega okolja, zbranega v raznih civilnodružbenih skupinah in organizacijah. Pa tudi število raznih študij se bo spet namnožilo.

Ena redkih dobrih stvari proračunov so povečana sredstva za občine, čeprav dvig glavarine na 700 € na prebivalca predstavlja v bistvu le sanacijo inflacije, kar pomeni, da bodo višja sredstva več ali manj šla le za poplačevanje podražitev.

Sicer pa vsi analitiki za vse države napovedujejo težke gospodarske razmere. Kar pomeni upad gospodarske rasti, rast nezaposlenosti in pričakovane velike težave za vse.

Le upamo lahko, da nas bo to čim manj oplazilo.

Občankam in občanom voščim ob dnevu samostojnosti in enotnosti, v prazničnih dneh in v novem letu pa želim predvsem veliko zdravja.

Jože Tanko, poslanec

EU za zaščito kritične infrastrukture

Ljudmila Novak, poslanka Evropskega parlamenta

V Evropskem parlamentu smo na plenarnem zasedanju v Strasbourgu pred koncem letošnjega leta sprejeli nov zakon za učinkovitejšo zaščito kritične infrastrukture v Evropski uniji.

S 595 glasovi za, 17 glasovi proti in 24 vzdržanimi glasovi smo potrdili sporazum s Svetom Evrope o minimalnih pravilih za oceno tveganja in o nacionalnih strategijah odpornosti. Kritična infrastruktura bo tako odslej v vseh državah članicah enako opredeljena.

V skladu z novimi pravili bodo morale države članice sprejeti nacionalne strategije za odpornost kritične infrastrukture, vsaka država članica pa bo morala določiti tudi enotno kontaktno točko za čezmejno komuniciranje. Ob tem bodo morale vlade v državah članicah ob-

veščati nacionalne organe o morebitnih incidentih ali motnjah, pri čemer bo imela javnost pravico biti obveščena o incidentih, če se bo izkazalo, da je to v javnem interesu.

Zakonodaja, ki smo jo sprejeli, velja za sektorje energetike, prometa, bančništva, infrastrukture finančnega trga, digitalne infrastrukture, pitne in odpadne vode, proizvodnje, predelave in distribucije hrane, zdravja, javne uprave in vesolja.

Putinova vojaška agresija v Ukrajini je sprožila potrebo po nujni zaščiti evropske infrastrukture. Če želimo zagotoviti stabilnost, potrebujemo ukrepe za zaščito. Pozdravljam odločitev Evropskega parlamenta, ki je s tem zakonodajnim okvirjem to zaščito zdaj zagotovil.

Evropski parlament pa je na zadnjem plenarnem zasedanju v Strasbourgu slovesno obeležil tudi 70. obletnico ustanovitve Skupščine Evropske skupnosti za premog in jeklo. Od tedaj je Evropski par-

lament postal edini neposredno izvoljeni, večjezični in večstrankarski nadnacionalni parlament na svetu, v katerem 705 neposredno izvoljenih članic in članov predstavlja evropsko javno mnenje.

Prvotni duh Evropskega parlamenta je bil ustvariti politično institucijo, odprto za katero koli državo EU. Če kdaj, potem moramo danes še toliko bolj stremeti k pomenu odprtosti, a hkrati upoštevati zavedanje, da EU temelji na spoštovanju demokracije, vladavine prava, človekovem dostojanstvu, svobodi in varnosti.

V tem duhu vam želim lepo in mirno praznovanje božiča, ki naj vas napolni z veseljem in notranjim mirom. V novem letu pa vam želim veliko zdravja in blagoslova pri vašem delu.

Dan slovenske samostojnosti in enotnosti praznujmo z veseljem spominom in z navdihom za čim bolj državotvorne ter pogumne odločitve v letu 2023.

Zahvala ob obnovi ostrešja

Br. Marijan Cvitak, predstojnik in rektor svetišča pri Novi Štifti

Odnos do okolja in ugled v njem sta ključnega pomena za izvajanje in uresničevanje poslovnih strategij. Vpetost v domače okolje povečuje družbeno odgovornost, odgovornost do izboljšanja kakovosti življenja in skrb za prihodnost.

To pa so temelji, na katerih se gradi dolgoročno, v prihodnost usmerjeno partnerstvo. V podjetjih, družbah, organizacijah se poslanstvo ne uresničuje le z aktivno vlogo v gospodarskem okolju, ampak tudi z odzivanjem na potrebe širšega okolja, kjer se uresničujeta kulturni in družbeni vpliv. Z donatorskimi in sponzorskimi sredstvi se podpira in neguje medčloveške odnose, razvija in krepi dejavnost lokalnega in nacionalnega pomena na različnih področjih družbenega življenja. Sponzorska in donatorska sredstva se usmerjajo v razvoj športa, kulture, kulturne dediščine, izobraževanja in okoljevarstvenih projektov. Kulturno, versko, športno in zabavno udejstvovanje – bodisi dogodki bodisi prireditve ustvarjajo prijetna doživetja, širijo obzorje in prispevajo h kakovostnejšemu življenju. Doseganje uspehov in uveljavitev na kulturnem, verskem, športnem in zabavnem področju

krepi osebno, prepoznavnost in ugled ne le sponzorjev in donatorjev, temveč tudi naše dežele.

V Frančiškanskem samostanu Nova Štifta se za pomoč in donacijo pri obnovi ostrešja na gospodarskem posloplju najlepše zahvaljujemo donatorjem: OBČINA SODRAŽICA, INOTHERM d. o. o. PRIGORICA, PLETILNICA d. o. o. SODRAŽICA, CEMENTI IZDELKI ZOBEC d. o. o. RIBNICA, DEBELJAK d. o. o. MALE VINICE in vsem neimenovanim dobrotnikom.

Vsem donatorjem in dobrotnikom želimo veliko osebnih in poslovnih uspehov. Ob tej priložnosti želimo blagoslovljene božične praznike in vse dobro v letu, ki prihaja, tudi vsem bralcem glasila.

Staro leto že od nas odhaja,
nam novo roko podaja.
Energije nove nam bo vlilo,
čar življenja znova nam odkrilo.
Prijetne praznike in vse dobro v
letu, ki prihaja!

SREČNO!

Turistično društvo Sodražica

Ti, jaz, vsi, obsijani s sijem
božične noči, smo trden dokaz
bogate vezi med ljudmi.
Božična noč briše sledi gorja,
na licu naj ne bo več solza.
Novo leto 2023 je čas za nove
načrte, zato bodo naše poti
znova odprte.

Naj bo leto 2023 obdano
z veseljem, zdravjem in
medsebojnim sodelovanjem.

Šedržanke

Naši hitri učenci

Klara Petrič Klančar

Letos so se učenci iz Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica udeležili krosa v Loškem Potoku, ki je potekal 6. 10. 2022 ob 11.00. Vsi učenci so dali vse od sebe in pretekli razdalje po svojih najboljših močeh. Kar 9 učencev si je priteklo eno od treh najboljših mest in se povzpelo na stopničke.

- Iva Pirnat, 2. b – odlično tretje mesto (bronasta medalja)
- Saša Kosec, 3. b – odlično prvo mesto (zlata medalja)
- Lovro Turk, 4. a – odlično drugo mesto (srebrna medalja)
- Tisa Lavrič, 5. a – odlično prvo mesto (zlata medalja)
- Ela Lavrič, 6. b – odlično tretje mesto (bronasta medalja)
- Lina Žlindra, 7. a – odlično tretje mesto (bronasta medalja)
- Matevž Turk, 7. a – odlično prvo mesto (zlata medalja)
- Pia Vesel, 7. b – odlično prvo mesto (zlata medalja)
- Marcel Matko, 8. b – odlično tretje mesto (bronasta medalja)

Na vse sodelujoče in dobitnike medalj smo zelo ponosni in jim iskreno čestitamo za uspeh.

Petdnevni tematski tabor: Živim zdravo

Slavka Tanko in Nika Jakopin

Z učenci 8. a in 8. b razreda smo od 17. 10. 2022 pa do 21. 10. 2022 preživljali petdnevni tabor v kraju Libeliče.

Kraj z okolico je bil za večino učencev popolna neznanka, sploh pa pot, ki smo jo prevozili z avtobusom. Polni pričakovanj in klepetavi na avtobusu niso imeli časa in ne kakšnega posebnega interesa, da bi se s tem obremenjevali, saj je za njih prav gotovo bolj pomembno druženje kot pa vse ostalo. Tako je tudi prav, ker smo družbena bitja in sprejemamo različnost oz. se jo učimo sprejemati.

Po dolgi vožnji v jesenski megli smo se začeli vzpenjati proti ČŠOD Ajda, kjer pa nas je pričakalo čudovito sončno dopoldne in dobrodošlica zaposlenih.

Po prihodu smo se razvrstili po sobah, se osvežili in okrepčali ter prisluhnili navodilom in urniku, ki nas je spremljal preko celotnega tedna.

Po kosilu so bili razdeljeni v dve skupini. Prva se je odpravila na vožnjo s kolesom po okoliških kmetijah, druga skupina pa je odšla na orientacijski pohod po bližnji okolici ČŠOD-ja.

Sledila je večerja, ki se je po napornem delu zelo prilegla. Ko so si učenci nabrali novih moči, je sledilo druženje v različnih športih – odbojka, košarka, kegljanje, namizni tenis in nogomet. S tem prijetnim druženjem se je zaključil prvi bivalni dan in sledil je počitek ter priprava na naslednji dan, saj nas je čakalo veliko novih izzivov.

Bujenje ni nikoli prijetno, vendar se je bilo potrebno pripraviti na pohod k reki Dravi, na kateri smo se preizkusili v kanuizmu, ki je v veslanju proti toku zelo naporen, si ob ognju spekli hrenovke, malo počivali ali se družili ob športnih igrah in sprehodih. Zanimiv je bil pogled na reko, po kateri poteka meja med Slovenijo in Avstrijo. Še vedno polni novih vtisov smo se odpravili po poljskih poteh do vasi Libeliče, kjer smo si ogledali muzej kmečkih pripomočkov, ki so jih ljudje uporabljali ob različnih priložnostih ter ob različnih letnih časih. Po vseh teh ogledih smo prispeli do stolpa zraven cerkve sv. Martina, v katerem je kostnica, ki je od 17. stoletja niso več uporabljali.

Ker so bile glave napolnjene z veliko novimi informacijami, je sledil vzpon proti ČŠOD-ju, v katerem nas je že čakala večerja, po večerji pa peka kostanja ob tabornem ognju.

Opaziti je bilo, da tako druženje na učence vpliva pozitivno, ker se preko člega dne med seboj družijo, si pomagajo, svetujejo, delijo izkušnje in podobno.

Z novim dnem pridejo novi izzivi, kar je spodbudno in človeka napolni z novo motivacijo. Med izzive je spadal pohod po prečudoviti pokrajini, ki nas je pripeljal do Strojne in na koncu do Pokeržnikovega vrha, ki se nahaja na nadmorski višini 1055 m. Med potjo smo si ogledali zunanost stare kmetije, ki je krita s škodlami, okrog nje pa še stare kmečke objek-

te. Še vedno je namenjena bivanju, kar je dandanes redkost.

Na vrhu smo pomalicali pri nekdanji osnovni šoli, ki je zaradi pomanjkanja otrok postala podružnica, sedaj pa je namenjena gostišču, ker je v okoliških vaseh samo še 6 otrok, ki se vozijo v šolo v dolino.

Ob vrnitvi v dom smo uporabili bližnjico skozi pester gozd. Posebnost v njem so borovnice, ki prekrivajo celoten hrib. Gozdna pot in naši koraki so bili lahkotni, saj smo hodili po mahu, ki ga je v tem gozdu zelo veliko.

Naučili smo se osnovnih veščin nudenja prve pomoči ter osnov nordijske hoje, ki nam je bila zelo zanimiva. V okolici doma smo jo praktično preizkusili s palicami, namenjenimi nordijski hoji.

Večer smo zaključili z novo družabno igro, ki se imenuje Leteči krožnik.

Doživeli smo prečudovit teden v zdravem okolju, se naužili svežega zraka, stkali nova prijateljstva in se v tem času tudi povezali na malo drugačen način kot v šoli.

Obisk vojaškega muzeja v Pivki

Kaj so povedali učenci?

Lucija Petelinšek

Foto: arhiv OŠ

S šolo smo 3. oktobra obiskali Muzej vojaške zgodovine v Pivki. Tam smo si ogledali vojaška vozila, kot so tanki, helikopteri, avioni, motorji ... in veliko orožja, ki so ga vojaki uporabljali med vojno. Izvedeli smo veliko o dogajanju med vojno za osamosvojitve Slovenije. Ogledali smo si veliko zanimivih eksponatov in tudi notranjost vojaške podmornice. Bila je zelo prijetna izkušnja.

Gaja Pečovnik, 9. a

V muzeju mi je bila najbolj zanimiva predstavitev tankov, helikopterjev in ladje. Zanimiva je bila tudi razlaga o vojaški šoli. Notranjost podmornice me je presenetila, saj je bila manjša, kot sem pričakoval.

Jan Divjak, 9. a

Najbolj zanimiva stvar v muzeju se mi je zdela podmornica. Zanimivo se mi je zdelo predvsem to, da so bili v njej vojniki 6 dni skoraj brez hrane in pijače, celo brez veceja. Našo prvo slovensko podmornico pa so razrezali.

Nika Cvar, 9. a

V muzeju nas je vodička popeljala skozi 1. in 2. svetovno vojno ter skozi 10-dnevno vojno za Slovenijo. Videli smo kar nekaj tankov in vozil, ki so jih uporabljali med vojno. Najbolj mi je ostal v spominu avto, ki ga je povozil tank, saj se je to dogajalo tudi v vojni za Slovenijo.

Veronika Košmrlj, 9. b

Najbolj mi je bila všeč predstavitev podmornice in opis življenja v obdobju 1. svetovne vojne. V muzeju sem se naučila veliko zanimivih stvari, ki mi bodo prav prišle pri zgodovini. Na zanimiv način je bilo predstavljeno, kako so naši predniki vedno znova napredovali v razvijanju novih in boljših pripomočkov za boj.

Ajda Klun, 9. b

Zelo mi je bilo všeč vojaško letalo Spitfire in njegova zgodba. Všeč mi je bil tudi tank T-55 in vozilo yugo.

Jernej Glavonjič, 9. b

V muzeju v Pivki so nam predstavili čas v Jugoslaviji, kaj so takrat uporabljali. Najbolj všeč sta mi bila tank in podmornica, ki smo si jo ogledali tudi od znotraj.

Aleks Zgonc, 9. b

V muzeju v Pivki mi je bilo všeč, da smo si lahko ogledali tanke, letala, topove in podmornico. Ko smo vstopili v podmornico, je bila v notranjosti manjša kot je bila videti od zunaj. V njej se sploh ni dalo stati.

Filip Arko, 9. b

**»Srečni so tisti, ki dajejo.«
(Charles H. Burr)**

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo – Ribnica ter predsedniku Francu Miheliču, ki je tudi v letošnjem šolskem letu organiziral ogled Muzeja vojaške zgodovine v Pivki za učence devetih razredov.

Hvaležni smo, da smo si z učenci 9. a in 9. b razreda lahko ogledali Park vojaške zgodovine v Pivki ter dobili vpogled v pestrost eksponatov in bogastvo zbirk tako nacionalne kot svetovne zgodovine.

Iskrena hvala tudi članu OZVVS, Jožetu Drobniču, ki nas je spremljal, pristrčno nagovoril in predstavil svoja doživetja iz osamosvojitvene vojne za Slovenijo.

Majda Kovčič Ciperman,
ravnateljica OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica

**Jutrišnji dan pripada tistim,
ki z ustvarjalnostjo gradijo prihodnost;
tistim, ki znajo in vedo, kaj hočejo,
predvsem pa verjamejo v to, kar delajo.
(neznani avtor)**

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje Območni podjetniški zbornici Ribnica ter predsedniku Francu Lesarju, ki je tudi v letošnjem šolskem letu organiziral brezplačen ogled Ulice obrti na Celjskem sejmu za učence 8. in 9. razredov.

Hvaležni smo, da smo si z učenci naše šole ter sosednjih šol – OŠ Loški Potok in OŠ Ribnica – lahko v sredo, 14. oktobra, ogledali Celjski sejem ter aktivno sodelovali na delavnicah, ki so bile organizirane na Ulici obrti. Učenci, ki jih obrtniški poklici veselijo, so dobili podroben vpogled v obrtniške poklice, informacije o možnosti nadaljnega šolanja ter se preizkusili v posameznih praktičnih delavnicah.

Iskrena hvala obema spremljevalcema, predsedniku Francu Lesarju ter gospodu Pavlu Hočevanju za spremstvo, predstavitev aktivnosti OOO ter malico presenečenja na poti.

Majda Kovčič Ciperman,
ravnateljica OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica

Drugošolci v Osilnici

Katarina Žagar in Milena Bracovič, učiteljici

Jesen ponuja veliko možnosti za raznovrstne aktivnosti v naravi. To smo letos dodobra izkoristili tudi učenci 2. a in 2. b razreda, saj smo se za tri dni smo odpravili v Osilnico. Dnevi so bili preplet šolske snovi in učenja na drugačen način. Gozd je bil naša učilnica na prostem, saj nam je ponujal neskončno možnosti za učenje. Tu so bili učenci sproščeni, bolj umirjeni in motivirani za delo in igro. Pogovarjali smo se o gozdnih živalih in njihovi pripravi na zimo. Že zgodaj zjutraj smo lahko košute opazovali kar skozi okna sob. Navdušeni smo bili nad adrenalinskim parkom in lovsko opazovalnico. Najbrž bi sedaj znali preživeti kakšen dan v naravi tudi sami, saj smo bili seznanjeni z nekaterimi možnostmi preživetja v gozdu in izdelavo bivaka. Po poti smo nabirali kostanj in suhe veje, s katerimi smo zvečer zakurili ogenj. Želodčke smo si napolnili z nabranim kostanjem, ki smo ga spekli nad žerjavico. Da je bil zaključek dneva popoln, smo ob ognju tudi prepevali in plesali.

Otroci so imeli možnost izkustvenega in situacijskega učenja, ki je z vidika zapomnitve najbolj trajno. Narava nam omogoča, da zaznavamo svet s čutili in tako v učenje uvajamo kreativnost in dinamiko, saj lahko stvari vidimo, tipamo, vonjamo, slišimo ..., kar je v času, ko imamo na voljo obilico digitalnih in virtualnih gradiv, izrednega pomena.

Idealno bi bilo, da bi otrokom čim večkrat omogočili, da si v naravi umažejo čevlje, roke in še kaj, saj ima stik z naravo številne pozitivne učinke: pomaga pri izboljšanju koncentracije, pozitivno pa vpliva tudi na razvoj socialnih, motoričnih in miselnih sposobnosti.

Šola v naravi je za učitelje priložnost, da spoznamo svoje učence v drugačni luči. Drugošolci so si zaslužili pohvalo, saj so se po svojih najboljših močeh trudili skrbeti zase in se držati dogovorjenih pravil. Ponosni sva, da jim je po večini to tudi uspelo. Kljub temu da smo se imeli zelo lepo, smo se vsi veselili prihoda domov.

predstavitve dobrih praks in mreženje

ZADRUGA - POSLOVNI MODEL PRIHODNOSTI

22. december 2022

16.30 - 19.00

Sejna soba Občine Sodražica

Brezplačen dogodek je primeren za podjetnike, rokodelce, nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in vse potencialne podjetnike.

Program:

16.30: prihod udeležencev in kava

17.00: predstavitve

- predstavitev združništva (Andrej Mladenovič)

- primer dobre prakse Zadruga zakladi Kočevske (A.Mladenovič)

- primer dobre prakse Lukčeva domačija (Albin Likar)

18.30: pogostitev z mreženjem

Prijave in več informacij:

Gregor Pirc

+386 41 369 704/gregor.pirc@in-situ.si

IN SITU

SPOT

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

IZKUSTVENA ŠOLA ZA
NARAVNO UČENJE

»Najboljših in najlepših reči na svetu
ne moremo videti, niti se jih dotakniti.
Čutiti jih moramo s srcem.«
(Hellen Keller)

Naj bo leto 2023
polno sreče, miru,
zaupanja v dobro,
z veliko veselja,
zdravja in zadovoljstva.

Ravnateljica Majda Kovačič Cimperman
s sodelavkami in sodelavci iz Osnovne šole
Sodražica ter enote vrtca pri šoli

Novičke iz vrtca

Foto: arhiv vrtca

Skupaj se imamo dobro: Teden otroka 2022

Tadeja Topolnik, pomočnica ravnateljice

Letošnje leto je bila tema tedna otroka (3. 11.–9. 10.) prijateljstvo. Pod geslom Skupaj se imamo dobro po pesmi Nipkeja »Sk'p se 'mava dobr'« smo se pri načrtovanju programa osredotočili na pomen povezanosti, druženja, prijateljstev, pogovarjanja v živo, skupnih dogodivščin, sproščenosti in zabave.

V Enoti vrtca pri OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica smo v tednu, posvečenemu otrokom, v sodelovanju s Knjižnico Miklova hiša izvedli obisk sodraške knjižnice, kostanjev piknik in vajo evakuacije. Štiri skupine II. starostnega obdobja (Levčke, Tigrčke, Medvedke in Zajčke) je obiskala Marjana Korošec, ki je zanje pripravila zelo zanimivo glasbeno urico. Letos sta namreč otrokom vrtca v popoldanskem času na razpolago dve novi interesni dejavnosti, in sicer angleščina ter glasbene urice. Angleščino po novem kar v dveh skupinah izvaja Nina Pirc Vovčko.

Dve najstarejši skupini, Levčke in Tigrčke, je obiskal lovec Igor Štupica ter jih odpeljal v gozd do opazovalnice v Miklavcu, kjer jim je čez pripovedovanje skušal približati svoje delo. V petek, 21. 10., pa so nas obiskali še gasilci, ki nam vsako leto pripravijo pravi vodni spektakel.

Vsak delovni tim, ki ga sestavljata vzgojiteljica in pomočnica vzgojiteljice, je poleg skupnih dejavnosti tudi znotraj svoje skupine poskrbel za razgibano dogajanje.

V skupini Levčkov so brali zgodbe, se pogovarjali o njih, plesali ter se igrali socialne igre (npr. ali je kaj trden most). Tigrčki so peli pesmi o jeseni, medvedovem plesu in izdelali iz jesenskih plodov gospo Jesen. Medvedki so se podali na sprehod do Strmce, se igrali v kostanjevem parku z divjim kostanjem in listjem ter pripravili puding in ga okrasili z mrvicami. V skupini Zajčkov so se pogovarjali o prometu ter se na sprehodu s policistom učili o varni hoji in prometnih znakih. Čas so posvetili tudi jutranji telovadbi ter pripravi zmesi za palačinke in peki palačink. Pri Metuljčkih so poskrbeli za zdravje z gibalno uro s poligonom in čutno potjo, veliko so peli, plesali in igrali elementarne igre (lovljenje, skrivanje, rajalne igre ...). Otroci iz skupine Pikapolonice so se podali z vzgojiteljicami na

pohod do Miklavca, igrali so na male instrumente ter se igrali z žebli in deščicami. Polžkom so vzgojiteljice pripravile sprehod z nalogami, zgodnico o ježku, pesmice z jesensko vsebino ter slano testo, ki so ga lahko gnetli in oblikovali. Pri Čebelicah so izdelovali ropotuljice iz odpadne embalaže, nanje zaigrali pesmice o jeseni, se podali na sprehod z nalogami ter pripravili jabolčne sladice v kozarčkih. V skupini Mravljice so se otroci plazili po senzoričnem tunelu, se vozili s poganjalčki in izdelovali lutke iz kuhalnic.

Hvala vsem zaposlenim in zunanjim izvajalcem, ki so otrokom polepšali letošnji teden otroka in jih obogatili z novim znanjem in izkušnjami.

Tradicionalni slovenski zajtrk

Tadeja Topolnik, pomočnica ravnateljice

V vrtcu je na dan, ko imamo tradicionalni slovenski zajtrk, še posebej slovesno. Letos smo ga obeležili 18. novembra. Vsako leto v vsaki od igralnic občudujemo zanimive dekoracije miz v čast slovenskega zajtrka, že ves teden pred tem pa se otroci z vzgojiteljicami pogovarjajo o pomenu čebel in medu za naše zdravje. Znova nas je obiskal čebelar Ludvik Ambrožič, ki že vrsto let obišče vse skupine v vrtcu in najmlajše otroke v šoli. Po njegovi zaslugi je na ta dan v vrtcu in šoli na mizi domač med, poleg njegovega izvrstnega medu pa otroci zaužijejo tudi domače maslo in domače mleko. Vzgojiteljice in otroke je na ta dan obiskal tudi sodraški župan Blaž Milavec. Starejši otroci so

obema gostoma pokazali svoje znanje o tradicionalnem slovenskem zajtrku in jima zapeli kakšno otroško pesmico, ki jo še posebej dobro znajo in je med njihovimi najbolj priljubljenimi. Za zaključek dneva smo se tudi letos zbrali vsi otroci vrtca, skupaj z vzgojiteljicami, in učenci prve triade, s svojimi učiteljicami, ter v dvorani pri šoli ob spremljavi harmonike, katere meh je raztegnila pomočnica vzgojiteljice Urška Rober Milavec, zapeli Slakovega Čebelarja.

Med glinenimi lončki in pravljičami

Dragica Lovšin, vzgojiteljica

Na deževno sredo, 16. 11. 2022, so otroci skupin Levčki in Tigrčki skupaj z vzgojiteljicami obiskali Rokodelski center v Ribnici.

Otroci so se najprej seznanili z glino, jo gnetli in preoblikovali. Pod vodstvom mentoric so izpod ustvarjalnih otroških rok nastajale zanimive lončene skodelice. Otroci so zelo zavzeto ustvarjali in uživali pri delu. Skodelice smo na koncu podpisali in jih pustili, da so jih v Rokodelskem centru zapekli v peči.

Po zaključeni ustvarjalni delavnici so nam v Knjižnici Miklova hiša prijazno odprli svoja vrata. Ga. Anica Mohar nas je popeljala v čaroben pravljični svet. Vodila nas je po knjižnici in nam pokazala največjo, najmanjšo in najstarejšo knjigo v knjižnici.

Iskreno se zahvaljujemo vsem za čudovito doživetje, posebna zahvala pa velja Sonji Rigler za brezplačen prevoz.

Suho oko

Alenka Adamič, mag. farm.

Foto: Freepik

Sindrom suhega očesa je vedno bolj razširjena bolezen sodobnega časa, ki je odraz staranja prebivalstva. Gre za kronično očesno bolezen, pri kateri se solze ne tvorijo dovolj učinkovito in/ali pa prehitro izhlapijo na površini očesa. Glavni razlog za to je nezadostno delovanje žlez, ki izločajo vodno ali maščobno plast solznega filma. Zanimivo je, da je eden izmed glavnih simptomov povečano solzenje, kar nemalokrat vodi v napačno razlago stanja.

Za dobro razumevanje sindroma suhega očesa je potrebno najprej razložiti, kako je sestavljen solzni film, ki prekriva sprednji del očesa. Solzni film je sestavljen iz mukozne, vodne in maščobne plasti. Spodnja mukozna plast izloča snovi, ki oko hranijo in ga ščitijo pred nastankom infekcij. Mukozna plast skrbi, da se srednja vodna plast razporedi enakomerno po površini. Vodno plast solznega filma izločajo vodne žleze. Sestavljena je iz vode, elektrolitov in prej omenjenih snovi, ki jih izloča mukozna plast. Na vrhu je oljna ali maščobna plast, katere namen je preprečevati izhlapevanje vodne plasti in izsušitev očesa. Izločajo jo majhne žleze na robu vek.

Poenostavljeno lahko rečemo, da oko izloča dve vrsti solz. Ene imenujemo vlažilne solze, ki nastajajo preko celega dneva in so namenjene vlaženju očesa. Gre za kompleksno mešanico iz vode, olja, sluzi in snovi, ki služijo kot hrana in zaščita sprednje površine očesa. Druga vrsta so reflektivne solze. To so solze, ki nimajo vlažilne vrednosti. Reflektivne solze pritečejo, ko nam kaj pade v oko, ko režemo čebulo ali ko nekaj draži oko. Njihov namen je odstraniti tujek, zato pritečejo v velikih količinah, kar se kaže kot pretirano solzenje. Takrat, ko oko ne proizvaja zadosti vlažilnih solz, pride do draženja očesa iz okolice in zato pritečejo reflektivne solze. Solzenje pa ni edini simptom, ki spremlja suho oko. Pogosto pacienti potožijo tudi o občutku peska v očesu ali rezanja v očesu, pekočem občutku, občutku srbeža. Opazimo lahko rdeče ali vnete oči, vid običajno postane zamegljen po branju, gledanju TV ali računalnika.

Vzroki za nastanek sindroma suhega očesa so številni. Poglavitni razlog je staranje, saj z leti žleze proizvajajo vedno manj maščobne plasti, kar vodi

v prehitro izhlapevanje vodnega filma. Neenakomerno izločanje maščobnega filma pa lahko povzročajo tudi druga stanja, kot so vnetje robov vek, rozacea ali druga kožna obolenja, zaradi česar so vneta ali zamašena izvodila žlez. Na drugi strani lahko pride tudi do zmanjšane izločanja vodne faze solznega filma iz žlez, kar vodi v lepljiv izcedek iz očesa. Suho oko je lahko tudi spremljevalec drugih kroničnih bolezni, ki poškodujejo solzne žleze, zato te izločajo manj solznega filma (npr. sladkorna bolezen, revmatoidni artritis, Sjögrenov sindrom). Poleg naštetega lahko suho oko povzročajo tudi kontaktne leče, pretirano gledanje TV in računalnika, pa tudi vroče, suho ali vetrovno okolje. Lahko pa so razlog tudi operacije oči ali predpisana zdravila (nekatera protibolečinska zdravila, uspavala, antihistaminiki, zdravila za uravnavanje krvnega tlaka) ali tudi nekatera zdravila brez recepta.

Za zdravje oči lahko veliko preventivno storimo sami. Pomembno je, da že od otroštva dalje nosimo sončna očala ali oči zaščitimo s klobukom ali kapo s šiltom. Uživati je potrebno raznoliko in zdravo hrano ter piti dovolj tekočine. Pri branju, delu z računalnikom ali pri gledanju TV se poskusimo posluževati pravila 20 minut gledanja na bližino, 2 minuti gledanja v daljavo. Položaj računalniškega zaslona naj bo pod nivojem oči, saj bodo tako oči manj odprte. Opomniti se je potrebno, da čim večkrat mežikamo oz. utripamo z vekami in tako vlažimo oko. Po 40. letu se priporoča preventivni obisk pri oftalmologu. V primeru, da že občutimo simptome suhih oči, poskrbimo, da navlažimo prostore, v katerih se zadržujemo. Izogibajmo se klimatiziranih prostorov. V naravi se pred vetrom, mrazom ali soncem zaščitimo z očali, ki imajo zaščito tudi pri strani. Očala uporabljamo tudi pri vodnih in

zimskih športih. V primeru občasnih in blagih težav za zdravljenje suhega očesa svetujemo uporabo umetnih solz v tekoči obliki, obliki gela ali mazila. Slednja dva se na očesni površini zadržita dlje časa in tako očesno površino ščitita dlje. Uporaba gelov in mazil je priporočljiva ponoči, saj lahko zamegljijo vid. Umetne solze lahko uporabljamo tolikokrat na dan, kot jih potrebujemo – to lahko pomeni vsako uro ali nekajkrat dnevno. Svetujemo tudi redno čiščenje robov vek s toplo vodo in ustreznimi preparati za čiščenje vek, še posebej pri ljudeh, ki imajo sočasno pridruženo vnetje vek. Pomagamo si lahko tudi s toplimi oblogami, ki jih na zaprte veke namestimo za 15 minut. Za nasvet o izboru ustreznega pripravka za vaše težave povprašajte farmacevta v lekarni. V primeru, da omenjeni pripravki ne bodo izboljšali vašega stanja, je potrebno pomoč poiskati pri očesnem zdravniku oz. oftalmologu.

Viri: Navodila za uporabo za strokovno javnost različnih proizvajalcev preparatov za blaženje simptomov suhega očesa

Bližajoči se prazniki nam vsakič znova dajejo priložnost, da naredimo osebni obračun preteklega leta: na kaj smo ponosni, s kom smo vse preživljali svoj čas, kateri trenutki so bili lepi in na katere bi raje pozabili. Moje leto ste, kakor vsakega, odkar sem med vami, polepšali vi, dragi obiskovalci sodraške lekarne. Hvaležna sem, da sem vsak dan v stiku s prijaznimi, spoštljivimi, razumevajočimi in toplimi ljudmi, zaradi katerih tako rada opravljam svoje delo. Počasčena sem, da mi zaupate svoje skrbi, kar pa počnete brez slabe volje in črnogledosti. V teh prazničnih dnevih si vzemite čas, da se spočijete od napornega leta, se podružite z ljudmi, ki jih imate radi, in se naužijete vsega lepega, kar nam prinaša konec koledarskega leta. Želim vam doživeti in radosten božič ter zdravo, ljubezni in veselja polno novo leto!

Vaša farmacevtka Alenka

Spanje in počitek

Katarina Arko iz društva ZDRAV.si
Foto: Freepik

Za mnoge tako želen in za druge pogosto spregledan je pomen SPANJA in POČITKA v našem življenju. Kolikokrat pomislimo na pomembnost teh dveh segmentov našega življenjskega kroga, ki mu skušamo slediti po najboljših močeh?

Smo sredi zime, ki po TKM (tradicionalni kitajski medicini) predstavlja NOČ, torej zdaj smo v času največje teme vse do 21. 12, ko se z zimskim sončnim obratom začne pojavljati več svetlobe. Če sledimo ritmom narave, je to čas, ki nam ponuja možnost, da se obrnemo vase, gremo prej v posteljo okrog 21.00 ure in tudi več spimo, saj sonce zaide že malce po 16. uri. Za telo je to zelo pomemben čas, čas regeneracije – obnove.

Če opazujemo naravo v tem času, vidimo, kako se vse umiri, umakne v globino, narava – rastlinje miruje in tudi veliko živali pozimi hibernira, je v stanju neaktivnosti, v nekakšnem dremežu. Življenjske funkcije se jim umirijo, upočasnijo, da se zmanjša poraba energije, ker takrat ni dovolj hrane, in se pripravljajo na pomlad, ko se vse začne prebujati in rasti. Če pomlad kot letni čas prenesemo v dnevni cikel, predstavlja jutro.

Kaj pa ljudje? Kako pa mi funkcioniramo v tem zimskem času, sledimo ritmom narave ali smo na visokih obratih kot v poletnem času, saj nam pogoji in danosti bivanja, ki smo jih zgradili vse to omogočajo? Imamo luč in sami prilagajamo svetlobo in temo ter tudi aktivnosti. Smo pod vplivom delodajalca in drugih aktivnosti, ki iz nas potegne največ, kar lahko. Zaradi obveznosti, za katere se od vseh strani pričakuje, da jih izpolnimo, bi dnevni cikel najraje dvakrat podaljšali, vendar je telo narejeno za delovanje v 24-urnem cirkadianem ritmu in če mu na daljši čas ne sledimo oz. nudimo, kar potrebuje, se bo pokazalo na našem zdravju.

Če ne spimo dovolj, odrasli vsaj 8 ur (ritem 8 + 8 + 8) otroci 6–10 let 10 ur, 9–12 let pa 9 ur. To je okvirno, seveda so tudi odstopanja v plus in minus. Najboljši pokazatelj dobrega in dovolj spanja je jutranja budnost in svežina brez budilke, saj jutro predstavlja pomlad. Seveda se pojavljajo različne motnje spanja, ki se pri nekaterih kažejo zvečer, da težko zaspijo, spet drugi se tekom noči večkrat zbujajo. Vse nam nekaj pove in če smo pozorni na telo, se za vsako od teh težav vedno najde rešitev,

če smo pripravljeni na spremembo in pomoč telesu.

Da lažje zaspimo, je potrebno, da se pravočasno umirimo pred počitkom. Priporočljiva je sprostitvev, primerna umiritev, morda z meditacijo, da se zvečer ne posvečamo preveč umskim, fizičnim in čustvenim aktivnostim, ne vznemirjamo telesa z različnimi stimulansi (kofein, alkohol, kajenje, pozne večerje, akcijski filmi in drugi motilci – elektrosmog ...) Dobro se je zavedati, da kofein ni prisoten le v kavi, temveč tudi v čokoladi, čaju, brezalkoholnih sladkih pijačah, jogurtu, sladoledu, nekaterih zdravilih ...

Pomembno je, da ležemo k počitku do 21. ure, kajti v prvih 90 minutah spanja in tudi v globokem spancu, ko telo deluje na nizki frekvenci – DELTA, se v telesu začne tvoriti rastni hormon, pomemben za našo rast in obnovo tkiv. Strokovnjaki ugotavljajo, da se ga največ izloči okrog 22. ure, opolnoči in okrog 2. ure zjutraj. V tej fazi se obnovijo vse celice v telesu, koža, saj se poveča proizvodnja beljakovin, ki so osnovni gradniki naših celic. Z dovolj globokega spanja se izboljšajo vse kognitivne sposobnosti, naš spomin, ustvarjalnost, ki so še kako pomembne za kvaliteto življenja oz. naše dobro počutje.

Na kvaliteto spanca vplivajo tudi motilci iz okolice, elektrosmog sem že omenila, kateremu smo vedno bolj podvrženi z današnjim načinom življenja. Te vrste tehničnega sevanja so nevidni tihi uničevalci našega dobrega počutja. Poleg tega na kvaliteto spanca vplivajo sintetični – umetni materiali, ki jih uporabljamo v odejah, posteljnini, pohištvu. Velik motilec je luč iz okolice: zunanja in notranja razsvetljava. Spati je dobro v popolni temi, kajti naše oči zaznavajo svetlobo, ki prihaja do pinealne žleze – češarike (epifize), ki leži v zadnjem delu velikih možganov in določa, koliko melatonina se bo izločilo. Izločanje se stopnjuje v prvem delu noči. Torej, če smo predolgo pokonci v svetlobi, se preprečuje izločanje tega tako pomembnega hormona, ki skrbi za urejanje dnevno-nočnega ritma in posledično našega zdravja oz. za delovanje drugih endokrinih žlez v glavi (hipotalamus, hipofiza), ki skrbijo za naš hormonski sistem, razvoj in hitrost staranja.

Pri starejših ljudeh epifiza sčasoma popadni in ne more več dobro opravljati svoje funkcije. Posledično vpliva tudi na izločanje ostalih hormonov, manj ali nič rastnega hormona, DHEA, pomanjkanje serotonina. Izločanje melatonina je povezano tudi z imunskim sistemom, našo obrambo, ki nas ščiti pred zunanjimi vplivi oz. okužbami, stresom. Strokovnjaki ugotavljajo, da je najbolj kritična meja okrog 2. ure, ko naj

bi trdno spali. Ker z leti hipofiza proizvaja vse manj rastnega hormona, posledično tudi manj spimo v globokem spancu – delta stanju. Vzrok leži v nakopičenem stresu in izločanju stresnega hormona kortizola, ki naj bi se aktiviral v jutranjih urah in zvečer umaknil melatoninu. Posledica je hitrejša staranje oz. KRONIČNO POMANJKANJE SPANCA, ki povzroča poslabšanje zdravstvenega stanja, več depresije, bolezni srca in večanje telesne teže.

Ugotavljajo, da že 3 zaporedne neprepane noči oz. pomanjkanje spanja (manj kot 5 ur na noč) močno načnejo naše zdravstveno stanje. Pojavijo se glavoboli, želodčne težave, otekline sklepov, težave v presnovi ... in dobro se je zavedati, da se spalni dolg seštevava. Dlje, kot traja, bolj smo podvrženi različnim težavam.

Poudariti je potrebno tudi pomen dnevnega POČITKA, ki seveda ne nadomesti nočnega spanja, nujnega za vzdrževanje možganskih funkcij, nudi pa nam veliko sprostitve in vzdržuje naše dobro počutje. To ni lenarjenje, temveč dragocena naložba v naše zdravje in dobro počutje.

Med delom se priporoča večkratne krajše prekinitve, namenjene sprostitvi, ki so izven takratne aktivnosti, gre za 5–10 min odmore na uro ali dve. To je počitek v sproščenem položaju, ko preprosto samo Si. Prav tako ima veliko vlogo popoldanski počitek, namenjen je obnovi telesa in naj ne bi bil daljši od 20 min.

POLOŽAJ ZA REVITALIZACIJO IN OBNOVO:

Že starodavni običaji poudarjajo pomen dnevnega POČITKA in so ga redno vnašali v svojo dnevno prakso. 10 min pravega počitka je nadomestilo dvournno spanje.

Sedimo oz. ležimo v polsedečem položaju, obrnjeni proti vzhodu. Z obema rokama naredimo dojenčkovo pest (palec je spodvit pod prstanec, ostali prsti ga objemajo). Levo pest položimo pod popek, desno pa na sredino prsnice. Desno nogo damo čez levo, zapremo oči in tako počivamo 10–15 min.

Zvečer pa za boljše spanje popijmo kakšen zeliščni čaj, ki nas bo zazibal v globok spanec in sladke sanje (hmelj, žafran, baldrijan ...) in se zjutraj zbudimo spočiti in polni energije.

VOŠČILO

Vsem krajanom Sodražice želim lep in miren prehod v leto 2023, dovolj energije in moči za delovanje v naše in skupno najvišje dobro. SREČNO 2023!

Moja pot

Ivan Šega, pisatelj

Okolje, znanci in prijatelji me že dolgo časa nagovarjajo, naj povem občinski javnosti kaj več o sebi in o svojem delu s področja, ki ni le vsakdanje navadno življenje nekega penzionista. Do sedaj jih nisem hotel slišati, saj vem, kaj pravi slovenski pregovor: lastna hvala, cena mala! Tokrat bom prelomil vztrajanje pri tem prepričanju. Tudi uspehi mojega 'drugega' življenja, ki so se pokazali v zadnjem času, me prepričujejo, da bi bilo prav, da domača javnost izve za nekatere moje uspehe na drugem področju, kot je le brezciljno življenje v tretjem življenjskem obdobju. Zato tistim, ki se bodo morda oprijeli gornjega pregovora, z mirno vestjo povem, da je vse, kar bom navedel v nadaljevanju, plod mojega uma, mojega fizičnega dela in navsezadnje tudi finančnega bremena. Da ne bo kake zavisti – to lahko stori vsak, ki čuti v sebi tisto, kar je potrebno za taka dejanja.

Literarno ustvarjanje: Odkar sem se na neresni dan 1. aprila leta 2000 vrnil v Ravni Dol, sem napisal 14 knjig (15. nastaja). JSKD RS, ki spremlja to dejavnost na nivoju države in vsako leto izbere najboljšo knjigo izdano v samozaložbi, je moja dela 4-krat nominiral kot najboljša v dotičnem letu. Za leto 2018 pa je med 32 deli ocenila, da je v tem letu v samozaložbi izdana najboljša knjiga moja z naslovom *Mož z napako*. Za leto 2021 je bila nominirana za najboljšo knjigo spet moja *Kofetarica*. Lahko priznam, da sem ponosen na to. Naj povem, da je bila sočasno za to leto nominirana tudi knjiga z naslovom *Kje je moj otrok* poznane avtorice Milene Miklavčič, ki je napisala znano knjigo *Ogenj, rit in kače ...* Zmagovalka pa je bila knjiga avtorice ribniškega porekla ge. Katarine Keček z naslovom *Umetnost zavijanja z očmi*. Njene članke in o njej, po poklicu je novinarka, lahko berete v reviji *Jana*. Priznanja so bila podeljena 10. 11. 2022 v Kobaridu.

Če tistim, ki jih zanima moj način ustvarjanja zgodb in pisanja, lahko povem, da oblikujem vsebino in tekst tako, kot sam zahtevam od knjige, ki jo berem – da ima relativno kratke stavke in odstavke, da ima dvogovore, da bralec mimo glavne zgodbe izve še kaj drugega, kar ne piše v vsakdanjem časopisju, da obsega knjiga nekje okrog 250 strani in se jo lahko prebere v treh večerih.

Ko zgodbo postavim, je prva urednica in lektorica moja soproga. Ona nepristransko ugotovi, kje in če se morda preveč ponavljam in podobno.

Najprej sem knjige izdajal v samozaložbi, v zadnjem času pa rokopise ponudim založbam, ker tako najbolj in nepristransko ugotovim, če je vsebina dobra in vredna objave. Uredniki ne spustijo v življenje vsake sorte pisanja, ki se poraja v glavah različnih piscev! Ob času nastajanja tega članka sta pri dveh založbah dva moja teksta. Tekst z naslovom *Usodni dimnik* bo izšel pri založbi Kulturni center Maribor še v tem letu, druga knjiga z naslovom *Vohunka* pa pri založbi Primus tudi v tem letu ali morda v začetku naslednjega. Na to nimam vpliva! Mislim, da spričo tega lahko pod ta članek pripišem k svojemu priimku in imenu tudi pristavek – pisatelj!

Maticova etno hiša: Zadeva je dokaj poznana v širšem okolju. Ne bom razlagal njenega nastajanja, saj domačini to že vedo. Lahko rečem, da je vanjo vložena dosti truda, tako ljubiteljskega znanja kot finančnih sredstev in fizičnega dela. Lahko trdim, da je edinstveno in originalno predstavljena dolina, v kateri živimo in so živeli naši predniki. Etnolog dr. Bogataj mi je že v začetku njenega nastanka izrekel priznanje za idejo in stvaritev. Žal se lahko zgodi, da objekt, ki je sprejel že na tisoče obiskovalcev, ne bo več predstavljal tistega, kar sem želel in kar sem naredil, da bi ostal kraju in zanamcem na vpogled naša suhorobarska preteklost in življenje naših prednikov. Prepričan sem tudi, da je MEH dober start za razvoj, ne le krajevnega turizma, ampak turizma tudi v širšem smislu, le v roke je treba pljuniti.

Križev pot: To je zgodba zase. Po zaslugi postavitve križevega pota so nekateri tudi meni naložili težak in krivičen križ. Zaradi njega je oživela ena izmed stez k Novi Štifti. V večjih primerih, ko so obiskovalci prišli na ogled MEH, so se prav po tej stezi, ob obeležjih križevega pota povzpeli do romarske cerkve na Brinovem griču. Po njej so ljudje – romarji, desetine in stotine let nekoč hodili na Brinov grič. Te navade so se z leti opustile zaradi sodobnih prevoznih sredstev, ki rajši uporabljajo asfaltirano cesto. Opustile so se tudi druge steze, ki so v preteklosti služile za pot do Marijine cerkve. Trdim, da sem prav s križevim potom ohranil tisto, kar je živelo v davni preteklosti – peš romanje k Mariji Vnebovzeti. Žal sem bil po postavitvi teh obeležij deležen številnih negativnih in celo ponižujočih kritik in spotikanj prav

od tistih, od katerih bi pričakoval pomoč – pa ne finančno – moralno. Naj jim na tem mestu povem, da bo ta križev pot ostal še, ko mene in njih ne bo več na tej zemlji! Bo pa morda predmet raziskovanja mnogo poznejšim ljudem, ki bodo želeli vedeti kaj več o svojih prednikih.

Ob tem se zahvaljujem nekaterim okoličanom, ki so dobronamerno pomagali tako in drugače, da sem izpeljal projekt. Hvaležen sem tudi ljudem iz drugih krajev Slovenije, ki so mi pomagali izpeljati posamezne faze pri nastajanju križevega pota. Lahko rečem, da se z njihovo pomočjo ohranja tudi spomin na ljudi iz širše okolice, saj so v granitnih kvadrnih vgrajeni križi, vliti v modele, najdene v nekdanji Auerspergovih livarni na Dvoru. Tam so v njih vlivali nagrobne križe. Tako se tudi s križi na obeležjih tega križevega pota in s tem sporočilom posredno ohranja tudi vedenje o znanih in v zgodovinskih knjigah večkrat zapisanih podjetnikih iz preteklosti. Pri finančni konstrukciji so mi pomagali vplivni posamezniki in institucije iz okolice. Hočem povedati, da je pri realizaciji sodelovalo kar precej anonimnih dobrotnikov. Moj namen postavitve križevega pota bom ohranil zase, a naj neimenovani dobrotniki vedo, da sem jim za njihovo pomoč izredno hvaležen. Morda bodo njihova imena nekoč prišla v javnost. Zdaj je za to še prezgodaj! Pri postavljanju granitnih kvadrov pa so iskreno pomagali še nekateri ljudje, od katerih sta vsaj dva že pod zemljo. Tudi njim iskrena hvala in lahka domača zemlja!

Za vedenje naj povem, da so granitni kvadri težki od 780 do 800 kilogramov in so dimenzije 50 x 50 x 100 cm ter so pripeljani s Kitajske. Še to povem: napiši na križih so avtorstvo poznane Milke iz Prezida in so bili po zaprosilu občine Vojnik poslani tudi tja, kjer so tudi v tej občini postavili granitna obeležja križevega pota.

P. S.

Med pisanjem tega članka sem pred dnevom reformacije v Mirni na Dolenjskem upodobil Primoža Trubarja in izvedel njegovo pridigo na temo desetih božjih zapovedi. Uspeh med prisotnim občinstvom je bil enkraten in ponosen sem nanj! To me ponovno vzpodbuja, da se bom spet poglobljal v njegova dela in njegovo življenje.

Naj končam ta prispevek z zavedanjem, da imamo ljudje o ljudeh, stvareh in dogodkih različno razmišljanje, ki običajno povzroči različne komentarje. Verjetno bo tudi ob temu prispevku tako!

Pri novoletni večerji

Tina in Ernest Pirnat

Novoletno kulinariko pogosto začini tatarec. Običajno je to goveji tatarski biftek. Gre za jed iz surovih mletih kakovostnejših kategorij govejega mesa, npr. pljučnega fileja. V zadnjih letih je prišlo v Sloveniji do nekaj zastrupitev, ki so bile povezane s to jedjo. Običajno sta sporni starost in higiena mesa. Jed mora biti pripravljena iz svežega mesa in zanjo ni primerna uporaba odmrznjenega mesa. Soli naj bo raje več kot premalo. Pomembna sta tudi ustrezna shramba in pravočasna poraba. V tokratnem receptu za predjed ponujamo alternativni lososov tatarec. Uporabimo dimljenega in vakuumsko pakiranega lososa.

Za novoletne praznike ne sme manjkati tudi kaj sladkega. V naših koncih gospodinje pogosto spečejo orehovo ali rozinovo potico, vse bolj pogosta je tudi potica s koščki suhega sadja. V decembru se na trgovskih policah dobro založijo še s kvašenim pecivom panetone. To je vrsta sladkega kruha, ki izhaja iz Italije. Razširjen je skorajda po celotni Evropi, Severni in Južni Ameriki ter v številnih ostalih predelih sveta. Z nekaj ustvarjalnosti in potrpežljivosti si panetone lahko spečemo tudi sami.

Domači panetone (italijanski sladki kruh)

Sestavine:

100 g mandljev v lističih
150 g suhega ali kandiranega sadja v manjših koščkih
150 g temne čokolade
350 g bele moke
100 g sladkorja
4 rumenjaki
100 g masla
1,5 dcl mleka
2-3 žlice ruma
40 g kvasa
ščepec soli in muškata oreška
ščepec do dva naribane limonine lupine
1 jajce za premaz

Priprava:

V keramični posodi zmešamo 2 žlici moke, 1 žlico sladkorja, kvas in prilijemo nekaj žlic toplega mleka. Mešanico pokrijemo in za 1-2 uri postavimo na toplo površino (ob štedilniku, ob radiator), da lepo vzhaja v kisloto.

Postopek:

Temno čokolado sesekljamo na poljubno velike koščke. Štiri rumenjake ločimo od beljakov. Stopimo maslo. Tem sestavinam primešamo vse preostale sestavine. Nekaj ščepecev mandljev zadržimo za okrasitev. Vzhajano kisloto iz prve posode primešamo sestavinam v drugi posodi. Celotno mešanico dobro pregnetemo v testo. Če je presuho, dodamo nekaj toplega mleka, če je lepljivo, dodamo nekaj moke. Testo mora biti dobro obvladljivo in hkrati voljno, da se dobro razteza. Za približno eno uro ga postavimo na toplo, da vzhaja. Vzhajano testo položimo v s peki papirjem obložen okrogel pekač premera 14-16 cm ali v model za šarkelj. Testo v pekaču pustimo še tretjico počivati na toplem za nekaj 10 min. Pred peko ga na vrhu nekajkrat zarežemo. Pečemo ga v treh fazah. Prvih 20 minut pokritega pečemo na 200 °C. Nato temperaturo znižamo na 160 °C in ga pečemo dodatnih 30 minut. Zatem potico vzamemo iz pečice, jo postavimo na glavo in vzamemo iz pekača. Pazljivo odstranimo peki papir. Celotno potico namažemo s stepenim jajcem in jo poljubno posujemo s preostankom mandljevih lističev. Potico postavimo na podstavek za peko in jo v pečici na 180 °C pečemo še približno 20 minut. Pred koncem z zobotrebcom preverimo, ali je sredica pečena. Ohlajeno potico posujemo z dekorativnim sladkorjem.

Lososov tatarec

Sestavine:

200 g dimljenega lososovega fileja
1 srednje velika rdeča čebula
3-4 kisle kumarice
1 mala žlička gorčice
1 mala žlička balzamičnega kisa
1 žlica olivnega olja
1 žlica limonovega soka
sol, sveže mleti poper
začimbe za okras

Postopek:

Lososa zrežemo na majhne koščke. Z nožem sesekljamo čebulo. Vse sestavine rahlo zmešamo in pustimo mešanico stati v hladilniku za eno uro. Postrežemo s popečenim kruhom in s tatarsko omako ali z drugo omako na smetanovi osnovi.

Mirko Oražem – devetdesetletnik

Cvetka Vesel

Foto: Mirkov domači arhiv

»Vsi bomo enkrat stari, če bomo imeli srečo.«

Današnja starejša generacija, predvsem tista, stara okoli 90 let, se ne more pohvaliti, da so imeli brezskrbno otroštvo in lahko življenje. V otroštvu so okusili grozote vojne in takoj zatem pomanjkanje povojnega časa. Kljub temu so s svojim delom, znanjem, pridnostjo in izkušnjami kasneje prispevali k razvoju naše celotne skupnosti.

Med take, ki so se pogumno spoprijeli s težkim življenjem, spada tudi Mirko Oražem, ki je v oktobru praznoval svoj 90. rojstni dan. Rojen je bil v Globeli in ostal vse življenje zvest svoji rojstni vasi, ki že s svojim imenom izdaja svojo lego. Kakor je bilo v tistem času običajno, izhaja iz številne družine z 8 otroki, 3 so že v otroštvu umrli. Bil je najstarejši med moškimi potomci in moral že zgodaj prevzeti vodilno vlogo v družini. Oče je bil namreč med interniranci na Rabu, kjer je tudi umrl. Družina se je preživljala z delom na majhni kmetiji, obdelan je bil vsak košček zemlje, v gozdu pobrane vse suhe veje za kurjavo. Mirko je hodil ob košnji pomagat večjim kmetom pri delu, dokler ni dobil službe v Lesni galanteriji v Sodražici. Tam so vodilni hitro odkrili njegove talente pri obdelavi lesa, predvsem pri modeliranju pri izdelavi raznih artiklov. Poslali so ga na dodatno izobraževanje za delo z obdelovalnimi stroji in za delo brusilca v Škofjo Loko. Z velikim navdušenjem je usvajal nova znanja, ki jih je potem pri svojem delu v službi in pri domačem delu še nadgrajeval. Postal je pravi inovator v modelarstvu, pa tudi pri oblikovanju in konstruiranju rezil za obdelavo. V službi, kasnejšem Inlesu, so

ga zelo cenili in skoraj vedno pri oblikovanju izdelkov sprejeli njegovo odločitev.

Njegov delovnik se ni končal po službi, tudi doma se je posvečal lesu in izdelkom suhe robe. Najprej je izdeloval oboide. Spomni se, kako so ga domačini vzeli s sabo, ko so šli po les zanje v Kočevski rog. Ponoči so si poiskali bivališče, kjer so prespali, njega, mladega fantiča, pa so vso noč pustili samega sredi gozda. Njegova paleta izdelkov iz lesa se je širila. Sčasoma je tudi pri delu doma začel uporabljati stroje, ki jih je sam dopolnil z različnimi pripomočki za lažjo izdelavo določenega izdelka. Vedno je težil k nečemu novemu, nečemu boljšemu z uporabo nove tehnologije. To je bilo njegovo delo in hkrati njegov hobi, kar se mu je obrestovalo pri uspešnosti in zaslužku.

Njegova stara rojstna hiša ne stoji več, konec 50-ih let je nedaleč stran kupil Jakobovo gostilno, kjer je imel tudi delavnico. Poročil se z domačinko Marinko Mihelič, imata tri sinove. Mirko je ostal doma, Janez živi v Sodražici, Bogdan pa je duhovnik v Polhovem Gradcu. Med prvimi Globelčani je leta 1973 kupil avto, Fiat 750, v 80-ih pa zgradil na vrtu novo veliko hišo. Vse to je plod lastnega trdega dela. Žena Marinka je bila šivilja, ki je ta nedonosen poklic hitro opustila in postala njegova zvesta pomočnica pri delu, dobra žena in mati. V delavnici je delala na tračni žagi, lepo risala in vžigala na izdelke. Žal jih je prehitro zapustila, še vedno jo pogrešajo.

Mirko tudi ni zanemaril družabnega življenja. Predvsem ga poznamo kot dobrega pevca, skupaj z ženo sta pela v cerkvenem pevskem zboru, sam pa pri pevskem zboru KUD Svoboda. S pevci sta hodila na romanja in izlete. Skupaj sta rada in zelo lepo plesala. V Globeli je Mirko sodeloval kot igralec pri igranju iger, ki so jih uprizarjali kar v vaških skednjih. Pri komediji »Tri točke« je igral slugo pri sodniku, pri drami »Begunka« pa doktorja Doljaka, očeta begunke. Le dopusta si nista nikoli privoščila, vedno so jih preganjali kupci, ki so hoteli svoje izdelke pravočasno. Prvič sta šla na dopust na Veliko planino, kamor sta ju za 3 dni vzela s sabo sin in snaha. Kasneje sta šla z njima še na morje.

Njegov okroglo obletnico smo člani DU proslavili in mu čestitali na njegovem domu, kjer sta nas njegova sestra in snaha lepo pogostili, on pa nam je podaril

svoj izdelek iz lesa. Ogleдали smo si tudi njegov muzej, ki prikazuje vse njegovo življenjsko delo pri ustvarjanju z lesom. Mirko se bo verjetno rad pohvalil z zlato medaljo, ki jo je ob tej priložnosti dobil od naše svetovne prvakinja v smučarskih skokih Urše Bogataj.

Mirko, hvala ti, ustvarjaj še naprej, uživaj življenje, predvsem v krogu svojih domačih, ki te imajo radi.

Najstarejša občanka živi v Zapotoku

Marija Kos

Pred kratkim sem obiskala prijateljico moje pokojne mame Ivane, gospo Angelo Lušin. Obiska je bila zelo vesela, kot tudi novih križank, ki sem jih prinesla, saj jih rada rešuje. Zato ker jo vse zanima, rada bistri možgančke in gleda razvedrilni oddaji Vem in Joker. Gospa Angela je pri svojih 97 letih najstarejša občanka v občini Sodražica, kjer imamo kar precej 90-letnikov, v naši vasi Zapotok jih je skupaj z Angelo šest. Živi pri hčerki Anici in njeni družini, vsem je hvaležna, ker ji ni bilo treba iti v dom, kar bi se skoraj zgodilo, ker je morala Anica na operacijo. Zjutraj naša najstarejša občanka vstaja ob osmih in odhaja spat zvečer ob osmih. Opoldne gleda in sodeluje pri maši, ki jo predvaja televizija Exodus. Enkrat mesečno jo obišče sodraški župnik, ki ji prinese sveto obhajilo in se skupaj malo pomenita. Čez dan ne poležuje, tudi po kosilu ne, ker ne more zaspati. Čez noč lepo in dobro spi, sicer z eno majhno tabletko, za povišan pritisk jemlje po eno tabletko že 40 let. Drugih zdravil nima, je zelo trdnega in klenega zdravja. Vsako leto se cepi proti gripi, zadnji čas se je tudi proti covidu in potem ne zboli. Pred petimi leti je imela dvakrat pljučnico in obe je dobro brez večjih težav prestala.

Naša občanka Angela je v Zapotok prišla iz Zamostca, tako da živi ves čas v isti občini. Rojena je bila v družino s štirimi otroki, imela je tri mlajše brate, med njimi dvojčka, ki so vsi že umrli. Ker so tudi bratje šli zdoma, je hiša v Zamostcu prazna in so jo prodali, vendar v njej zdaj nihče ne biva. V šolo je hodila v Sodražico

zelo rada, učitelji so bili strogi, a dobri in pošteni, sicer ona ni imela težav, saj se je dobro učila, vseh osem let je bila prav dobra. Kolikor se spomni, nima nobenih živih sošolcev ali sošolk, čeprav jih je bilo v razredu okrog trideset. Popoldne so se otroci šli večkrat igrat k sosedom Okornovim, kjer je bilo veliko otrok. Okornov oče so večkrat rekli, že pri nas je dovolj otrok, pa še vaši pridejo. Njen oče jim je odgovoril: »Naši so samo štirje, vaših je mnogo več,« kar pove, da je bila takrat družina s štirimi otroki majhna. Danes je vse drugače, taka družina je za zdajšnje čase velika.

Z gospo Angelo so hodili v šolo tudi sošolci iz Sinovice in Preske, kar je bilo zelo daleč, posebno pozimi, ko je bilo veliko snega, so morali večkrat ostati doma. Pluženja ni bilo. Moški iz obeh vasi so z

lopatami kidali sneg in tako napravili pot do Sodražice.

Po končani osnovni šoli so Mestkovi otroci iz Zamostca ostali doma in delali na kmetiji, ker ni bilo denarja za nadaljevanje šolanja. Učiteljica je Angeline-mu očetu dejala, da naj dajo študirat vsaj njenega brata, saj je bil precej brihten. Tudi ona je bila dobra v šoli, vendar se noben otrok ni šolal, ker je bila kriza in ni bilo sredstev. Čez nekaj let se je Angela poročila v Zapotok, vzela je Županovega Jožeta, zato se po domače njenim reče »pri Jožetnih«. Jože je od doma dobil dve njeni, na eni sta si zgradila hišo, drugo sta obdelovala. Rodili sta se jima dve hčeri Marija in Anica, ki sta ju lepo vzgojila v pošteni in delavni dekleti. Šolanje sta jima omogočila, da je vsaka dosegla svoj poklic. Mož je deset let delal v Nemčiji, da si je prislužil malo več denarja za domače potrebe, gospa Angela ima zdaj nekaj malega nemške pokojnine po možu. Kmalu je zbolel, mašile so se mu žile, šel je v bolnišnico in ker je bil ravno prvi maj, ga niso dovolj dobro pregledali in ga poslali domov, kjer se mu je zdravje še poslabšalo. Ko so spet šli k zdravniku, mu ni bilo več pomoči, naslednji dan je umrl, star komaj 63 let. Zdravnik, ki je opravil obdukcijo, je dejal, da je bil ves zamašen, vse žile so bile neprehodne. Po smrti moža je življenje teklo dalje, Angela je obdelovala njivo, kasneje sta jo skupaj s hčerjo, ki se je iz Ljubljane vrnila domov, da so imeli krompir in zelenjavo za

domače potrebe.

Gospa Angela rada bere in kot sem že omenila rešuje križanke in kvize. Zadnje čase malo težje bere, ker po operaciji sivih mren in zamenjavi roženice oči niso več toliko sposobne za branje in mora vmes večkrat počivati. Rada se spominja moje mame, ker sta se zelo dobro razumeli, vsak ponedeljek sta se slišali po telefonu in si izmenjali nekaj besed in teden je bil tako krajši. Vsaka sta enkrat poklicali, čeprav je moja mama večkrat pozabila in je bila kar malo jezna, ko jo je Angela prej poklicala, tako sem jo morala jaz spomniti, da je kdaj pa kdaj ona prej poklicala prijateljico Jožetno. Bili sta res dobri prijateljici in Angela moja mamo kar precej pogreša.

Jožetni in mi smo skupaj imeli njivo eno zraven druge in z mojo materjo sta se ob sajenju, okopavanju in pobiranju pridelkov večkrat kaj pogovarjali. Vedno sta imeli neke čudne hece, če je bil krompir droben in ga je bilo malo, ni bilo dobro, sta kritizirali letino, če je bil debel, spet nista bili zadovoljni, da ga bo preveč, kaj bomo z njim. Vendar to je bilo verjetno zato, da sta imeli kaj pogovarjati.

Naša najstarejša občanka je zanimiva gospa in zelo zadovoljna, da lahko živi doma, da jo imajo radi in lepo skrbijo zanjo. Zaželimo ji še mnogo zdravja, da bi dočakala sto let, kar se lahko zgodi že čez dobri dve leti. Srečno, Jožetna teta!

Izlet aktivnih članov DU Sodražica

Marija Kos

V sredo, 19. oktobra, je bil čudovit in lep jesenski dan, ko smo se sodraški upokojenci odpravili na izlet v občino Loška dolina, natančneje v Babno Polje. Obiskali smo Rihtarjevo domačijo in tam spoznali prekrasno žensko, lastnico domačije Alenko Veber, po domače Rihtarjevo Alenko.

Alenka je 30 let živela v Ljubljani, kjer je študirala in delala, vendar se je zaradi velikega domotožja leta 2018 vrnila domov v Babno Polje, na svojo Rihtarjevo domačijo, kjer je do 24. oktobra 2022 živela skupaj z dvainosemdesetletno mamo, ki je zbolela za Alzheimerjevo-vaskularno boleznijo. Domačijo obnavlja počasi, kolikor ji dopuščajo lastna sredstva in sredstva sponzorjev in donatorjev.

Letos je njen glavni sponzor Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta. Do odhoda mame Frančiške v Center starejših v Cerknico je Alenka skoraj ves čas posve-

tila njeni oskrbi. Pokazala nam je, kaj je mama zmogla še pred štirimi leti. Vezla je prtičke iz jute. Pred dvema letoma je zmogla še precej zapletene vzorčke v križni tehniki, zdaj samo še enostavne. Teh prtičkov je mama naredila ogromno. Rihtarjeva domačija je demenci prijazna točka, ne samo na papirju, temveč tudi v vsakdanjem življenju. V septembru 2020 se je na Rihtarjevi domačiji zbralo okrog dvajset pohodnikov, ki so se peš podali na Babno Polico in nazaj v Babno Polje. Med potjo in na posameznih razglednih točkah je bilo dovolj priložnosti, da smo si izmenjali bogate, a tudi težke izkušnje, ki prizadenejo tudi svojce. Na svetu vsake 3 sekunde za demenco zboli ena oseba. Po virih Spominčice – Alzheimer Slovenija – je v Sloveniji za demenco zbolelo že 32.000 ljudi ali celo že več. September je mesec Alzheimerjeve bolezni.

Alenka nam je razkazala domačijo, ki jo sestavljajo hiša, skedenj s podom in glajtom, pod skednjem je bil hlev, v njem pa je zdaj razstaven prostor s kmečkim orodjem in drugimi uporabnimi predmeti, včasih tudi z maminimi prtički ter s spominskimi izdelki. Poleg skednja je še kašča, kjer nam je gostiteljica pokazala kratek film o sušenju sena pred leti – zdevanju ostrnic.

Alenka nas je peljala še na razgledno točko pod Vražjim vrtcem (904 m), od koder je lep razgled na najvišje kraško polje na Notranjskem podolju z Babnim Poljem in na Snežnik. Tu je tudi spomenik pobitim talcem, štirideset so jih tu usmrtili italijanski fašisti konec julija 1942 ter v bližnjem Jermendolu še devet.

Po ogledu in sprehodu nas je Alenka peljala še na skrajni konec vasi ter k čebelarju Trohi, kjer je blizu tudi vremenska postaja. V Babnem Polju merijo temperature že od leta 1924, torej bo kmalu sto let. Babno Polje drži rekord najhladnejšega naseljenega kraja v Sloveniji z $-34,5^{\circ}\text{C}$.

V Babnem Polju smo si ogledali še cerkev svetega Nikolaja, ki je majhna in zanimiva zaradi nekaterih slik, ki jih ustvarila družina Šubic iz Poljanske doline. Šubici so bili še potujoči slikarji, ki so prišli tudi v Babno Polje. Poslovlili smo se od gostoljubne Rihtarjeve Alenke in obljubili, da se bomo še videli, ker nam ima še veliko povedati in pokazati po Loški dolini.

Prepeljali smo se še v sosednjo Hrvaško in preko Prezida prišli v vas Kozji Vrh, kjer smo v gostilni Marta imeli dobro kosilo. Zatem smo si šli ogledat cerkvico Marije sedem žalosti, ki stoji na bližnjem Žalostnem vrhu. Dušanka Turk, lastnica apartmaja Filip, ki leži v neposredni bližini, nam je povedala več stvari o lepi cerkvici. Poleg cerkvice je sprehajalna pot in ob njej križev pot. Tam smo se sprehodili in prišli na planjavo, od koder smo videli v dolino s Starim Kotom.

Ustavili smo se še pri prijazni in gostoljubni Dušanki, ki nam je postregla s pecivom, domačimi sadnimi likerji in sokovi ter žganjem, ogledali smo si še njen apartma in se poslovili.

Bilo je lepo, tudi vreme je bilo krasno, in v te kraje, za katere je značilna brezmejna gostoljubnost, se bomo zagotovo še vrnili.

VABILO

Društvo upokojencev vabi na tradicionalno Štefanovanje, ki bo **26. 12. 2022 v Gostilni pri Lukatu v Žimaricah.**

Vabljeni tudi nečlani, po pravilu: več nas bo, lepše nam bo. Poskrbimo za prijetno doživete praznične dni.

Upravni odbor DU

Srečanje pevskih zborov

Milka Gornik

Foto: Marko Burger

Leta 2020 je Pokrajinska zveza društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine PZDU dala pobudo za izvedbo srečanja pevskih zborov društev upokojencev. Stopili smo v stik z Občino, ki je bila s svojo ekipo pripravljena sprejeti izziv. Takrat bi dogodek sovpadal z praznovanjem 800-letnice prve pisne omembe Sodražice. Vsi plani in načrti so kmalu padli pod vpliv korone. Težko smo se sprijaznili, pa smo si mislili, no, pa drugo leto.

Tudi drugo leto se moreče stanje ni spremenilo. Je bil pa ta nepozabni dogodek doživet letos, 5. 11. 2022, v Športni dvorani Sodražica. S podporo Občine in naših aktivnih članov nam je uspelo uspešno izpeljati 18. srečanje pevskih zborov PZDU. Predstavilo se je 9 zborov s po dvema skladbama: Črnomelj, Kočevje, Novo mesto, Metlika, Mirna, Podgorje Stopiče, Semič, Šentrupert in Straža.

Celoten program je s svojimi izkušnjami odlično povezovala Mojca Štupica. Kot prve so nastopile Vesele Ribničanke, ki so s pesmijo Od kod s' pa deklet ti doma v oblekah izpred 100 let predstavile domači kraj. Za prijeten zaključek je poskrbel Tamburaški orkester Sodražica. Prireditvi je sledila pogostitev za vse nastopajoče, za katero se je s svojo ekipo potrudila Nataša Arko.

Glede na vse čestitke in pohvale smo dobili občutek, da nam je neponovljiv dogodek izvrstno uspel. Na koncu se za fizično in materialno podporo lepo zahvaljujem: Občini Sodražica, Andreju Pogorelcu, Cvetličarni na trgu in Kmetijski zadrugi Ribnica. Zahvala je namenjena tudi Mojci Štupica, Petri Marn, Veselim Ribničankam, tamburašem, nastopajočim pevskim zborom in vsem, ki so pripomogli k uspešni izvedbi srečanja.

Srečanje starejših občanov

Nevenka Mladenovič

Društvo upokojencev Sodražica je 1. 10. 2022 organiziralo srečanje starejših občanov. Srečanja se je udeležilo 90 upokojencev. Prostovoljke društva upokojencev, ki sodelujejo v projektu zveze društev upokojencev Slovenije Starejši za starejše, so poskrbele za pogostitev na prireditvi. Občane je nagovoril tudi župan mag. Blaž Milavec. Za dobro voljo je pos-

krbel vojak Jokl s pripovedjo o doživetih dogodivščinah kot vojak. S skečem sta dobro voljo dvignili tudi naši vsestranski komedijantki Milka in Olga. Ob koncu srečanja so nastopali pevci iz Osilnice, ki jih je vodila naša Cvetka. Društvo upokojencev se zahvaljuje Občini Sodražica za pokroviteljstvo in pomoč pri organizaciji srečanja.

**Kam le čas beži, kam se mu mudi, kot v sanjah je minilo leto dni.
Naj božič nam prinese toplino, srečo,
v novem letu pa želimo si zdravja goreče.**

Vsem upokojenkam, upokojencem, občankam in občanom želim čim več lepo in mirno preživetih dni v letu 2023.

Milka Gornik, predsednica društva

Novice Sibor Inotherm

Elvis PODLOGAR, predsednik SIBORJA

Mednarodno e-tekmovanje v duo sistemu 2022

Med 7. 10. 2022 in 18. 10. 2022 je potekalo spletno e-tekmovanje v duo sistemu, na katerem je nastopilo tudi 18 parov iz Siborja. Sodelovalo je 200 tekmovalcev iz 8 držav.

Tekmovanje se je odvijalo tako, da so klubi mednarodnim sodnikom poslali posnetke svojih vnaprej določenih obramb. Ti so jih tekom tedna ocenjevali v 3 krogih, prvi krogi so bili izločitveni, v drugem polfinalni boji in v tretjem krogu finale.

Tekmovalci iz Siborja so v svojih kategorijah zasedli naslednja mesta:

- Sara Besal in Tina Pelc – 1. mesto
- Neža Levstik in Sara Divjak – 1. mesto
- Ema Smola in Uma Doutlik – 2. mesto
- Evelin Kožuh in Hana Rus – 2. mesto
- Anže Golež in Sara Divjak – 1. mesto
- Nejc Podlogar in Jaka Divjak – 2 x 2. mesto
- Nika Kotar in Jaka Divjak – 2 x 1. mesto
- Sara Čaušević in Mija Kocuvan – 1. mesto
- Tim Pintar in Miha Rus – 3. mesto
- Adam Kersnič in Sara Piškur – 2. mesto
- Naj Zupan Šijanec in Sara Piškur – 3. mesto

Skupaj je Sibor osvojil 13 medalj, vključno s prav vsemi pari, ki gredo na bližajoče svetovno prvenstvo v Abu Dabiju, kar je lepa popotnica za odlične uspehe. Tudi mlajši člani so se odlično odrezali, kar je dobra motivacija za delo v prihodnosti. Čestitke tudi vsem ostalim članom, ki so nastopili, vendar se tokrat niso borili za medalje.

Svetovno prvenstvo v ju-jitsu Abu dhabi 2022

Med 28. 10. 2022 in 7. 11. 2022 je v Združenih arabskih emiratih v mestu Abu Dabi potekalo svetovno prvenstvo za kategorije U16, kadete, mladince ter člane, in sicer v ju-jitsu borbah, duo sistemu, show duo sistemu ter ne-wazi. Udeležilo se ga je 75 držav in preko 1700 tekmovalcev. Svetovnega prvenstva se je pod okriljem Ju-jitsu zveze Slovenije udeležilo tudi 21 slovenskih reprezentantov, ki so slovenske barve odločno zastopali.

Za 13 članov Siborja (kar je največ do sedaj) se je svetovno prvenstvo v Abu Dabiju zaključilo izjemno. Skupaj so osvojili 6 medalj (1 zlato, 1 srebrno in 4 bronaste medalje), in sicer v vseh kategorijah, v katerih so naši člani nastopili (članski, mladinski, kadetski in U16), kar se je zgodilo prvič in tudi največ medalj do sedaj na velikih tekmovanjih.

Uvrstitve naših članov:

- Rebeka Duščak – 1. mesto in SVETOVNA PRVAKINJA, borbe U16 nad 63 kg,
- Anže Golež in Sara Divjak – 2. mesto in SVETOVNA PODPRVAKA v duo sistemu kadeti mešani pari,
- Evelin Kožuh in Hana Rus – 3. mesto v duo sistemu U16 ženski pari,
- Sara Besal in Tina Pelc – 3. mesto v duo sistemu članice ženski pari,
- Nejc Podlogar in Jaka Divjak – 3. mesto v duo sistemu mladinci moški pari,
- Nika Kotar in Jaka Divjak – 3. mesto v duo sistemu mladinci mešani pari,
- Neža Levstik in Sara Divjak – 5. mesto v duo sistemu kadeti ženski pari,
- Laura Zajc – 9. mesto v ju-jitsu borbah U16 nad 63 kg,
- Dorin Ofak – 9. mesto v ju-jitsu borbah kadeti do 81 kg

Čestitke gredo tudi trenerjem, ki so naše člane pripravili oz. vodili na prvenstvu: Janku in Boštjanu Divjaku, Toniju Ambrožiču in Elvisu Podlogarju.

Leto 2022 se bo zapisalo kot najuspešnejše leto Siborja, saj smo na dveh prvenstvih osvojili kar 11 medalj (EP Kreta 5 medalj). In seveda ne pozabimo vseh tistih članov Siborja, ki jim športna sreča letos ni bila naklonjena.

Izjemni rezultati pomenijo za nekatere

člane napredovanje v višji pas pri ju-jitsu, kategorizacije pri OKS ter večjo prepoznavnost Siborja in ju-jista.

Še enkrat se zahvaljujemo sponzorjem prvenstva INOTHERM, BUDOSHOP, ELDA-MEDO, PLINOVODI, ZAVAROVALNICA SAVVA, MELAMIN, ROTIS, RIGLER, PETROL, KOMUNALA KOČEVJE, MABOLES, ZAMET KOVAN, OBČINA KOČEVJE, RIBNICA, SODRAŽICA in LOŠKI POTOK ter INTERSOCKS-CROCS, ki so pomagali pri udeležbi na tem in vseh ostalih tekmovanjih.

Prvi turnir v prikazu ju-jitsu tehnik in državno prvenstvo v ne wazi, Kočevje 2022

Člani ŠK SIBOR-INOTHERM so v soboto, 19. 11. 2022, organizirali prvi turnir v prikazu ju-jitsu tehnik in DP v ne wazi (tehnik borbe v parterju) za vse kategorije – Kočevje 2022. Tekma je bila organizirana v Športnem domu Gaj Kočevje, ki se ga je udeležilo šest klubov in 110 tekmovalcev v prikazu tehnik in šest klubov in 37 tekmovalcev v ne wazi.

Tekma je štela za seštevek treh tekem prikaza tehnik za slovenski pokal.

Barve SIBORJA je na turnirju v prikazu tehnik zastopalo preko 50 tekmovalcev, ki so dosegli odlične uvrstitve v svojih kategorijah. Skupaj so osvojili 11 zlatih, 8 srebrnih in 11 bronastih medalj. V ekipni razvrstitvi je ŠK SIBOR osvojil pokal za 1. mesto, ŠD SIBOR pa 3. mesto.

Na državnem prvenstvu v ne wazi je barve Siborja zastopalo 17 članov, ki so osvojili 6 naslovov državnih prvakov: zlata medalja, 5 naslovov državnih podprvakov – srebrne medalje – in 2 bronaste medalje.

Čestitke tudi vsem tekmovalcem in tekmovalkam, ki so nastopili in osvojili mesta od 4. mesta dalje.

Državno prvenstvo v prikazu ju-jitsu tehnik, Črnomelj 2022

Člani SIBORJA-INOTHERM so se v soboto, 26. 11. 2022, udeležili državnega prvenstva v prikazu ju-jitsu tehnik. Tekma je bila organizirana v OŠ Črnomelj, prikaza tehnik se je udeležilo 73 tekmovalcev iz 7 klubov.

Barve SIBORJA je zastopalo 26 tekmovalcev, od tekmovalcev iz Sodražice so v svojih kategorijah osvojili stopničke:

- JAN DIVJAK, 1. MESTO
- LARA MODIC, 2. MESTO
- ROK VESEL, 3. MESTO
- LUKA LAVRIČ, 3. MESTO
- DOMEN ORAŽEM, 2. MESTO
- KLARA MAROLT, 3. MESTO
- GAL MODIC, 2. MESTO

SIBOR-INOTHERM je na tekmi osvojil 15 medalj, od tega 6 prvih mest in naslovov državnega prvaka, 5 srebrnih in 4 bronaste medalje, čestitke gre tudi vsem ostalim članom, ki so dosegli uvrstitve od 4. mesta dalje v svojih kategorijah.

V ekipni razvrstitvi je ŠK SIBOR prejel pokal za 3. mesto.

3. memorial Mihe Čampe

Tadej Levstek

V soboto, 15. 10. 2022, smo se v Sodražici zbrali prijatelji in nekdanji soigralci Mihe Čampe. Minilo je šest let, odkar nas je Miha zapustil. Turnir njemu v spomin smo pričeli leta 2018. Ker pa nam jo je v dveh letih zagodel covid, smo se mu morali dvakrat odpovedati. No, letos pa smo se zopet zbrali, tako kot pred dvema letoma. Vabilu na turnir v Sodražico so se vsi z veseljem odzvali. Tako so se njegovi soigralci pomerili med seboj. Vse tekme so potekale v duhu fair playa, kjer so na koncu vsi zmagovalci, saj se rezultati sploh niso beležili.

Po začetni komemoraciji so predstavniki KMN Sodražica na Mihov grob odnesli cvetje. S prižigom sveč pa smo se spomnili tudi dveh nekdanjih igralcev, Marjana Štupice in Roberta Vesela, ki sta igrala v našem klubu in ravno tako prispevala k razvoju nogometa pri nas.

Na koncu turnirja je sledil, kot pravimo mi, tretji polčas, ki smo ga zaključili s hrano in pijačo ter pogovori, ki se kar niso in niso končali.

Hvala vsem, ki ste se odzvali povabilu in tako pripomogli, da je bil športni dogodek tak, kot si ga vsi lahko le želimo, da tako naše kolege ohranjamo v lepem in trajnem spominu.

Najlepše se zahvaljujemo vsem organizatorjem memoriala, še posebno Tadeju Levstku, Vladu Vetricu in preostali ekipi Veteranov KMN Sodražica, ki so že tretjič poskrbeli za odlično izvedbo druženja v spomin našega Mihe. Najlepša hvala tudi našemu županu Blažu Milavcu za izrečene besede in seveda vsem za položeno cvetje in sveče na grob. Prijetna toplina in radost sta bili v naših srcih, ko smo videli toliko njegovih nogometnih prijateljev, ki so se udeležili prireditve in se družili v njegovem spominu.

Družina Čampa

Svetovno univerzitetno prvenstvo v Istanbulu

Stane Janež

V Istanbulu je od 31. 10. do 4. 11. 2022 potekalo svetovno univerzitetno prvenstvo v powerliftingu, kjer je Ida Janež osvojila dve bronasti medalji posamično v svoji kategoriji do 63 kg. Ženska ekipa Univerze v Ljubljani, katere del je bila tudi Ida, je osvojila skupno drugo mesto.

Ida je imela še dve uri pred tekmo za 0,3 kg preveliko težo za svojo kategorijo, ki jo je izgubila v vroči kopeli, in tehtnica je pokazala 62,85 kg.

Prvi dvig je bil počep, kjer se je po dveh neveljavnih poskusih zaradi tehnične napake uspela vrniti v igro in v tretjem poskusu dvignila 140 kg, kar je bilo dovolj za 3. mesto in s tem bronasto medaljo. Sledil je potisk s prsi, kjer si je z dvignjenimi 80 kg zagotovila še drugo bronasto medaljo in zaradi višje telesne

teže od tekmice za las zgrešila srebrno medaljo. V zadnji disciplini, t. i. mrtvem dvigu, je z dvigom 162,5 kg zasedla 5. mesto. Skupni seštevek vseh treh disciplin 382,5 kg pa ji je prinesel odlično 4. mesto, samo 2,5 kg pod tretje uvrščeno.

K uspehu je največ pripomogla njena vztrajnost in požrtvovalnost, vsekakor pa gre zasluga tudi trenerju Marku in celotni slovenski ekipi za podporo in dobro vzdušje. Ob prihodu domov sem na Brniku vprašal trenerja Marka, kako bi na hitro komentiral njen rezultat. Na kratko je odgovoril: »Ida je in bo naredila tisto kar mora, močna je!«

Po nekaj dnevih počitka doma se je že vrnila na treninge in začela s pripravi na državno prvenstvo, ki bo aprila naslednje leto.

Ivan Ruparčič se kljub letom ne da

Tadej Levstek

Foto: Ivanov osebni arhiv

Ivana Ruparčiča »Šedrzanje« gotovo vsi dobro poznamo. Že kar nekaj let pridno nabira kondicijo po naših gozdovih, da se pozneje odpravi na kakšno tekaško tekmovanje. Ker sem tudi sam velikokrat v naših gozdovih s podobnimi cilji kot on, le da jaz ne tekmujem, temveč samo uživam, ko tečem, je beseda večkrat, ko sva se srečala, nanesa na tekaške izzive, ki jih ima Ivan pred seboj. Večkrat sva si malo časa vzela za kratek klepet, nato pa odhitela vsak v svojo smer. Ivan se mi vedno zdi zanimiv sogovornik, saj se lahko z njim pogovarjaš o različnih športih, ki ga poleg teka še zanimajo. Tudi sam je športnik od rane mladosti, ko je bil predan rokometu. Sedaj se že dolgo časa posveča teku, kateremu nameni veliko prostega časa. Pa ga pobližje spoznajmo.

Kdaj si začel s prvimi bolj resnimi tekaškimi koraki in kaj te je pri teku tako navdušilo?

S tekom sem pričel v letu 2011, ko sem se udeležil teka po Lončariji. Ker sem sam kar nekaj let tekače opazoval in jih gledal na tekmah, se mi je enkrat porodila misel, zakaj pa ne bi tudi sam poskusil. Zelo hitro sem ugotovil, da je tek pravi izziv zame.

Poznan si kot zelo discipliniran, vztrajen in nepopustljiv tekač, zakaj?

Skozi tek sem spoznal, kaj vse od naštetega je še kako potrebno, da lahko med njim uživaš. Vsak tek zahteva določen vztrajnostni napor, pri katerem pa si lahko uspešen le, če upoštevaš zgoraj našete komponente.

Kako pa kaj rezultati, za katere večkrat poudariš, da niso vedno na prvem mestu?

Pri samem teku mi ni bilo nikoli glavno merilo ravno sam rezultat oz. sama bitka s časom. Na prvo mesto bi postavil samo vzdušje in počutje, ki mi ga tek nudi. S pomočjo tekov spoznavam različne profile tekačev, kar me še dodatno napaja. Ravno tako pa tek združujem tudi z družinskimi prostimi časom, saj se mi na tehik velikokrat pridruži in me vzpodbuja tudi moja žena.

Koliko tekov si se v letošnjem letu že udeležil in kakšni so tvoji načrti za prihodnje leto?

V vseh teh dobrih desetih letih sem se udeležil okrog 250 tekaških prireditev. Tudi v letošnjem letu mi je šlo zdravje in počutje zelo na roko, saj sem odtekel 14 tekom. Na vseh tekmah sem končal na najvišji stopnički kot zmagovalec v svoji starostni kategoriji.

Udeležil sem se Istrskega polmaratona, polmaratona v Sežani in Cerknici ter tudi novomeškega polmaratona, ki je tudi šteje za državno prvenstvo. Šlo mi je zelo dobro, saj sem postal državni prvak v svoji kategoriji.

Odlični rezultati – iskrene čestitke! Ivan, o čem razmišljaš med samim tekom?

Med tekom se mi po glavi vrtijo same lepe in pozitivne misli, saj mi je tek veliko dal. Z njegovo pomočjo se človek tudi psihično sprosti in tako za negativne misli enostavno v glavi ni prostora. Tako z veliko pozitivne energije lahko opravljam tudi druge življenjske aktivnosti, ki niso nujno povezane s samim tekom.

Kolikokrat ti je uspelo nastopiti na ljubljanskem maratonu?

Ljubljanskega maratona se udeležujem od leta 2012. V vsem tem času sem odtekel dva velika maratona (42 km). Udeležil sem se tudi velikega maratona v Logarski dolini. Ostali teki po Ljubljani so bili polmaratoni (21 km). Letos sem se udeležil polmaratona in uspel zmagati v svoji kategoriji.

Eden mojih največjih dosežkov na ljubljanskih maratonih se je zgodil v letu 2015, ko mi je uspelo zmagati v svoji kategoriji na velikem maratonu (42 km), kar si štejem v veliko čast in zadovoljstvo.

Ivan, bil si zanimiv sogovornik, bi za konec morda še kaj dodal?

Za naprej si želim le zdravja in dobre ga počutja, ki bi mi omogočalo, da bi se lahko še dolgo podil po naših prekasnih planjavah in obiskal še veliko tekaških prireditev po naši prelepi Sloveniji. Že vnaprej se veselim tekom in druženja s tekaškimi prijatelji.

Ob izteku starega leta 2022 se želimo zahvaliti staršem naših atletov, županu ter osebju Občine Sodražica. Našim donatorjem, sponzorjem in vam želimo srečno 2023!

*Ko se prižgejo praznične luči
sredi bele mrzle zime,
prijateljstvo ogreje nam dlani
in želja vzpne se iz srca v višine.
Vse, kar je slabo, z novim letom
naj zbledi!
Vse, kar dobro je, naj za
vekomaj ostane!
Vse, kar je lepo, naj raste in
cveti!
Naj v miru sreča nežno vas
objame.*

Vesele božične praznike in srečno, zdravo novo leto 2023 vam želi

ŠPORTNO DRUŠTVO ŠPELA

Aktivnosti PGD Sodražica v oktobru, mesecu požarne varnosti

Metod Pucelj, PGD Sodražica

PGD Sodražica je kot vsako leto v sklopu aktivnosti v oktobru, mesecu požarne varnosti tudi letos pripravilo več aktivnosti. Nepričakovane nesreče in požari, ki se pojavljajo v naši okolici, nas venomer opozarjajo, da moramo vsak trenutek biti pripravljeni na morebitno intervencijo. Brez dodatnega usposabljanja operativnih gasilcev in načrtovanih vaj v društvu si je težko predstavljati učinkovita posredovanja.

Društvo je 15. 10. 2022 na nivoju sektorja Sodražica pripravilo in izpeljalo večjo taktično mokro vajo. V scenariju je bil predviden požar v lovskem domu na Travnji Gori. Na vaji so bila vključena vsa društva sektorja Sodražica. Sodelovalo je 49 operativnih gasilcev, iz našega društva 23. Na vaji smo sodelovali z vsemi gasilskimi vozili in opremo, ki jo imamo na razpolago. Nadzornik na vaji je bil Janez Puželj, poveljnik GZ Ribnica, in policista PP Ribnica. Vajo sta spremljala tudi Blaž Milavec, župan Občine Sodražica, in Andrej Pogorelec, poveljnik OŠCZ Sodražica. Ob analizi vaje smo bili vsi prisotni zadovoljni z njeno izvedbo. Prisotni gostje so nam ob zaključku izrekli spodbudne besede ter pohvalili vodstvo za pripravljeno vajo.

Na tem mestu se PGD Sodražica zahvaljuje LD Sodražica, ki nam je omogočila uporabo doma za izvedbo načrtovane vaje. Hvala tudi kuharjema Sonji in Blažu Štupica, ki je gospodar LD Sodražica in član našega društva, za pripravo lovskega golaža, s katerim smo ob zaključku postregli vse prisotne. Zahvaljujemo se tudi lastnikoma vikend hiš na Travnji Gori, Antonu Petriču in Antonu Zalarju, ki sta nam omogočila odvzem vode iz vodnjakov, s katero smo polnili gasilski cisterni. Izkazalo se je, da se lahko za-

nesemo na solidarnost krajanov, ki bi nam lahko tudi ob dejanski intervenciji za gašenje večjega požara omogočili odvzem večje količine vode iz njihovih vodnjakov. Še enkrat HVALA.

7. 10. 2022 smo za učence petih razredov v prostorih našega doma pripravili tehnični dan. Dejavnost je bila organizirana v treh delih. Predstavili smo jim delovanje društva kot osrednje enote v občini Sodražica ter pomen gasilske organizacije na nivoju države. V nadaljevanju so se učili izdelave gasilskih vozlov, ki jih mladi gasilci uporabljajo na gasilskih tekmovanjih. V drugem delu so si ogledali popolno opremo operativnega gasilca ter gasilsko opremo in tehniko društva. Ob koncu jim je bilo prikazano delovanje GVC 24/50 na visok tlak ter gašenje vnetljivih tekočin z gasilnikom na prah in CO₂. Učenci so se preizkusili v gašenju z vodo in gasilnikom.

19. 10. 2022 smo v dogovoru z ravnateljico sodelovali pri vaji evakuacije šole in vrtca. Izpeljana je bila ločeno z zamikom v vrtcu ter nato še v šoli. Potekala je po predpisanih pravilih brez poškodb in drugih nevarnosti.

21. 10. 2022 smo po dogovoru s Tadejo Topolnik, pomočnico ravnateljice vrtca,

člani PGD Sodražica z gasilskimi vozili obiskali otroke iz vrtca. Na asfaltnem igrišču za šolo so si ogledali gasilsko opremo in tehniko. Pokazali smo jim delovanje GVC 24/50. Nekateri pogumni otroci so tudi sami, ob pomoči gasilca poskusili držati ročnik in špricati.

V oktobru smo sodelovali s PGD Žimarice, Globel in Podklanec na intervenciji v naselju Žimarice pri dimniškem požaru, ki je bil k sreči brez gašenja in poškodb hitro zadušen. Ob koncu je bilo opravljeno še čiščenje dimnika in zaradi varnosti še pregled s termokamero.

Ključnega pomena za delovanje društva je primerna in sodobna oprema, ki je je vedno premalo. Vozni park se nam je že močno postaral, kar se nam kaže ob posredovanjih na intervencijah in na vajah. Vse več je popravil, predvsem na starejšem vozilu TAM- GVC 16/45, ki mu v društvu teče že 33. leto, MAN GVC 24/50 je dopolnil 15 let in je vse bolj obremenjen. Ob večji okvari na vozilih si ne predstavljamo, kako bomo lahko nudili pomoč tistim, ki jo bodo potrebovali. Upamo in želimo si, da se bomo v skupnem dogovoru z županom in občino dogovorili o financiranju novega vozila. Naše želje o posodobitvi in zamenjavi starega gasilskega vozila so, da se v nadaljnjih petih letih tudi uresničijo.

Bližajo se novoletni prazniki s tem tudi formalen zaključek letnih aktivnosti v društvu. Dogovorili smo se, da bomo tudi letos z gasilskimi koledarji obiskali vsa gospodinjstva v krajih Sodražica, Jelovec in Travnja Gora, ki jih pokriva naše društvo. Ob tem se jim bomo zahvalili za sodelovanje in vso podporo, ki so jo nam kakor koli izkazali. SREČNO v letu 2023!

Novičke iz PGD Zamostec

Lea Troha, Meta Bracar
Foto: arhiv PGD Zamostec

Vaško gasilsko življenje

V mesecu avgustu se je 6 gasilskih ekip pripravljalo na tekmovanje, ki je potekalo septembra na Ugarju v Ribnici. Gasilske vaje so imeli pionirji, mladinci, člani in članice A ter člani in članice B. Na dan tekmovanja je uspelo svoje znanje pokazati le trem ekipam, saj se ga ostale zaradi takih ali drugačnih zapletov niso mogle udeležiti. V dopoldanskem času so pionirji dosegli 10. mesto od skupno 11 ekip ter mladinci 7. mesto od skupno 9 ekip. V popoldanskem času pa so se udeležile tekmovanja članice A – »OCRANKE«, ki so ob zelo hudi konkurenci dosegle 1. mesto. Regijskega tekmovanja se zaradi odsotnosti nekaterih deklet niso mogle udeležiti.

Vsako leto septembra smo se udeležili Ribniškega sejma in tudi letos ni bilo nič drugače. Pri bivši gostilni »Uršnjak« smo našim gostom poleg pijače nudili tudi pajsulj in čevapčiče. Mimoidočim smo z veseljem predstavili tudi našo kroniko, ki smo jo izdali ob 100-letnici delovanja društva.

Sedaj že tretje leto zapored organiziramo predavanje o oživljanju in uporabi AED, zato lahko ponosno rečemo, da je to že tradicija. 21. septembra se je kar lepo število vaščanov zbralo v prostorih gasilskega doma. Prisluhnilo smo reševalcu UKC Ljubljana Klemnu Jakobu in ponovili temeljne postopke oživljanja, pristope k poškodovancu, postavljanje poškodovane osebe v ustrezne položaje, kako ravnati v primeru zadušitve pri odraslem in otroku itd. Trudili se bomo, da bo delavnica ostala tradicionalna, in zato vas že sedaj vabimo, da se naslednje leto spet vidimo.

Grobove obiščemo vsako leto zadnji dan v oktobru. Včasih smo pokojnim gasilcem prižgali navadno svečko, danes pa

jim »prižgemo« ekološko, leseno svečko in se tako spomnimo na vsa njihova aktivna dejanja, ki so zaznamovala društvo.

V soboto, 12. 11. 2022, je našo gasilsko mladino čakal težko pričakovani izlet. Letos smo se z avtobusom odpravili v Ljubljano. 20 otrok ter 4 mentorice smo nadvse uživali v igralnici Zumma kids v Supernovi na Rudniku. Otroci so uživali na trampolinah, plezalnih stenah, labirintih, toboganih in še in še. Naše doživetje smo zaključili ob pici in soku. Utrujeni, a zadovoljni smo se vrnili pred gasilski dom v Zamostcu.

Proslava ob 100-letnici PGD Zamostec

PGD Zamostec je letos praznovalo zavidljivih 100 let delovanja društva. Dogodek smo počastili 4. junija s proslavo in veselico. Uradni del smo začeli z gasilskih ešalonom vseh povabljenih sosednjih društev. Proslava s parado 125 uniformiranih gasilcev je potekala pred obnovljenim gasilskim domom in z navzočnostjo predstavnikov Gasilske zveze Slovenija, Gasilske zveze Ribnica, Občinskega štaba civilne zaščite ter župana Občine Sodražica, domačega župnika, gasilcev in ostalih zbranih. Na slovesnosti sta župan Blaž Milavec in predsednica PGD Zamostec Renata Troha simbolično prerezala trak na vratih obnovljenega gasilskega doma ter na novi motorni brizgalni Johnstadt. Tako sta gasilski dom, ki je bil zgrajen s finančno pomočjo Občine Sodražica, in motorna brizgalna, nabavljena z lastnimi sredstvi društva, prešla uradno v uporabo. Podeljena so bila priznanja zaslužnim gasilcem. Društvo je iz rok poveljnika Občinske civilne zaščite prejelo srebrni znak Civilne zaščite. S kulturnim delom so prireditev dopolnili gasilski pionirji, vokalna skupina Koral in sodraški tamburaši. Slednji so posebej za to priložnost premierno izvedli pesem: PGD Zamostec – 100 let, s katero so navdušili vse zbrane. Društvo je svoje 100-letno delovanje predstavilo v pisni obliki z izdajo kronike 100 let PGD Zamostec, ki jo je na prireditvi razdelilo sodelujočim društvom. Knjiga je že bila predstavljena v eni od prejšnjih števil Suhorobarja. Za vse tiste, ki bi jo radi imeli in je še nimate,

jo lahko prevzamete na sedežu društva. Proslavi je sledila pogostitev gasilcev in veselica z ansamblom Kvinta ter bogatim srečelovom.

Gasilski izlet v Velenje

Gasilci PGD Zamostec smo se po večletnem premoru ponovno odpravili na skoraj že tradicionalni gasilski izlet. V soboto, 19. 11., smo v jutranjih urah krenili izpred gasilskega doma v Zamostcu. Prva primerna postojanka so bile Trojane, kjer smo imeli čas za kavo, zajtrk in krof. Polni kofeina in dobre volje smo nadaljevali pot proti Velenju, kjer nas je v Muzeju premogovništva Slovenije prijazno sprejel vodič, upokojeni rudar. Kot vsak poklicni rudar smo si nadedli rudarsko haljo in čelado, prejeli rudarsko malico in se s prvotnim dvigalom iz leta 1888 odpeljali v globino 160 metrov. Ozke stene, obokani rovi in kovinska konstrukcija nas je opomnila na težke razmere, s katerimi se rudarji vsakodnevno spoprijemajo, ob izčrpnem orisu rudarskega vsakdana pa nam je vodič pričaral prav posebno izkušnjo, ki bo marsikomu ostala v lepem spominu. Ob koncu našega podzemnega druženja smo pojedli malico in se z vlakcem odpeljali proti dvigalu. Škripanje vlakca in zavijanje vetra skozi ozke predore bosta nežnim dušam še dolgo odzvanjala v ušesih. Urnik izleta nas je vodil do naslednje točke ogleda, obisk PGD Velenje s poklicnim jedrom, kjer so nas z veseljem sprejeli in nam razkazali opremo, vozila in prostore. Spadajo v 5. kategorijo, zato je njihovo delo tudi malo bolj razgibano. Najpogumnejši smo se vzpeli z avtolestvijo 37 metrov visoko in občudovali razgled na Velenjski grad in okolico. Prazni želodčki so nas že počasi začeli opozarjati nase, zato smo se prijazno poslovili, zahvalili za vse in se odpeljali na večerjo in druženje na kmečki turizem Pirnat v Topolšico, kjer smo izlet tudi uspešno zaključili. Vreme nam je čez dan lepo služilo, v nočnih urah na poti domov pa smo občudovali pobeljene ceste in travnike.

Bili smo v Lokvah pri Črnomlju

Pavlina Pihler

Foto: Milan Planinc

Vsako leto sedmega novembra ZB NOB Črnomelj skupaj z Občino Črnomelj pripravijo spominsko slovesnost v spomin narodnemu heroju Francu Rozmanu Stanetu – komandantu Stanetu, kakor so ga poimenovali partizanski borci. Tudi mi smo se udeležili te slovesnosti, in sicer 7. 11. 2022 ob 11. uri.

Spominske slovesnosti se je kot vsako leto udeležilo veliko ljudi, prišli so iz Kočevja, Primorske, Ljubljane, Pirnič in seveda Bele krajine. Zbrane je nagovoril črnomaljski župan Andrej Kavšek, slavnosti govornik pa je bil prvi predsednik samostojne Slovenije Milan Kučan. V kulturnem programu prireditve so sodelovali: Mešani pevski zbor Samospev Črnomelj, učenci Osnovne šole Komandanta Staneta Dragatuš, komorna zasedba Orkestra Slovenske vojske, pevka Nina Šalamon in harmonikar Vlado Matkovič. Spominski slovesnosti je prisostvovala tudi častna straža Slovenske vojske in praporščaki organizacij ZB NOB iz različnih krajev.

V spomin na tragični dogodek so k spomeniku komandanta glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije ter narodnega heroja Franca Rozmana – Staneta in njegovih soborcev predstavniki združenj ZB, strank in ustanov položili cvetje.

Franc Rozman se je rodil leta 1912 v Spodnjih Pirničah. Izučil se je za pekovskega pomočnika. Že v mladosti se je navduševal za vojsko, vendar pa mu ni uspelo, da bi se vpisal v vojaško šolo. To mu je uspelo šele leta 1936, ko se je po izbruhu španske državljanske vojske pridružil španski republikanski vojski, kjer je končal podčastniško šolo in postal tudi poveljnik bataljona.

Po vojni v Španiji je preživel nekaj časa v francoskih taboriščih. Leta 1941 se je vrnil v domovino in pridružil slovenskim partizanom. Zaradi izkušenj iz vojne v Španiji je postal vojaški inštruktor pri Glavnem poveljstvu slovenskih partizanskih čet in tako sodeloval pri ustanovitvi in organizaciji raznih partizanskih enot. Leta 1943 je postal poveljnik Glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske s činom generalpodpolkovnika, ki ga je vodil vse do svoje smrti.

Nedaleč od vasice Lokve je ob robu gozda postavljen spomenik v spomin Francu Rozmanu – Stanetu in častnikom NOB. Ti so bili med preizkušanjem novega orožja – minometa, ki so ga dobili od britanskih zaveznikov, hudo ranjeni. Prepeljali so jih v bolnišnico OF Kanižarica pri Črnomlju, kjer je Franc Rozman 11. novembra podlegel hudim ranam. Poko-

pali so ga v vrtači blizu vasi Sredgora pod Mirno goro. Leta 1949 pa so njegove posmrtno ostanke prenesli v Grobnico narodnih herojev v Ljubljani. Člani ZB NOB Črnomelj in tudi drugi občani lepo skrbijo za prvoten grob in okolico.

Gostoljubni vaščani Lokev in okolice so nas po končani spominski slovesnosti povabili k svojim stojnicam, ki so bile obložene z različnimi prigrizki, domačimi sladicami in dobrim belokranjskim vinom. V prekrasem toplem jesenskem dnevu smo se družili, prisluhnili smo harmonikarju in udeležencem, ki so prepevali partizanske in stare slovenske pesmi, ter tudi sami z njimi zapeli.

Bilo je res prijetno tovariško srečanje. Hvala Belokranjcem za topel sprejem in lepo pripravljeno prireditev ter pogostitev.

Spominska slovesnost

Zapisala: Ana Modic

Foto: Janez Mihelič

V teh mračnih jesenskih dneh, ko jutra prekrija gosta megla, ko nas greje le medlo opoldansko sonce, ko se gozd obarva v tople rumene, rdečkaste in rjavkaste odtenke barv, se zavemo, da se bo narava kmalu zavila v zimsko spanje pod mrzlo, belo odejo, da bo življenje za nekaj časa zamrlo, da bi na pomlad spet zaživel. In prav v ta čas je postavljen poseben dan, ko se spominjamo vseh tistih, ki so nekoč živeli z nami, ki so nas imeli radi in mi njih, pa smo jih izgubili, ker se jim je življenje izteklo. Razmišljamo pa tudi o vseh onih, ki jih nismo poznali, a vemo, da so v težkih časih žrtvovali svoja življenja, da bi lahko mi, njihovi nasledniki, živeli svobodno v svoji domovini, kjer lahko govorimo svoj materni, slovenski jezik.

Letos mineva 80 let od krute italijanske ofenzive, imenovane tudi roška ofenziva. Fašistična italijanska vojska je v tej večmesečni vojaški operaciji hotela uničiti vse, kar misli in govori slovensko. Prečesali so polja in gozdove, požgali mesta in vasi, ljudi pa zvezane odpeljali na Rab v koncentracijsko taborišče, kjer so mnogi umrli zaradi lakote. A duha upora slovenskega naroda niso uničili. Ta mali narod je verjel v svoj boj za življenje in končno zmago in zanj so mnogi dali tudi svoja življenja.

Danes se ponovno srečujemo s krutostjo vojne. Tu, pri nas, je mir, a strahote vojne prihajajo s pomočjo medijev v naše domove in tudi v naša srca. Strah nas je. Vojna ni za nikogar dobra. Prinaša strah, smrt, lakoto, žejo, bolezen, bolečino te-

lesa in bolečino duha. V vojni ni zmagovalcev. Vsi izgubljajo: matere sinove in hčere, žene može, otroci očete. Zato se vsako leto ob dnevu spomina na mrtve spominjamo vseh žrtev vseh vojn, ki so pokopani na našem pokopališču in se jim v znak spoštovanja globoko priklonimo.

Kako smo se žrtvam vojn poklonili letos?

Že nekaj dni pred praznikom so posamezni člani KO ZZB Sodražica obiskali vsa spominska obeležja po okoliških gozdovih Travne gore in jih okrasili s cvetjem in prižgali sveče v spomin padlih borcev. Na sam 1. november smo člani KO ZZB Sodražica skupaj z učenci OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica in ob finančni pomoči Občine Sodražica pripravili ob osrednjem spomeniku padlim borcem na

sodraškem pokopališču komemoracijo v poklon žrtvam vseh vojn, ki so pokopane na tem pokopališču. V programu so sodelovali: nosilec prapora Janez Arko, kvartet Gallus, recitatorki Leila Starc in Tinkara Arko, učenki OŠ Sodražica, recitatorka Mojca Štupica, članica KO ZZB Sodražica in predsednica KO ZZB Sodražica Pavlina Pihler kot slavnostna govornica. Občinstvo na tej slovesnosti so bili nekateri člani KO ZZB Sodražica, simpatizerji vrednot organizacije ZZB za vrednote NOB in naključni obiskovalci. Vsakoletni komemoraciji prisostvuje tudi naš župan, Blaž Milavec, ki s svojo prisotnostjo izkazuje spoštovanje do žrtev vseh vojn, ki počivajo na sodraškem pokopališču.

POMOČ KARITAS

Župnijska Karitas Sodražica vas obvešča, da je možno dobiti pomoč pri plačilu položnic in trikrat na leto pomoč v obliki hrane iz evropskih sredstev. Družine in posameznike, ki imate nizke dohodke in se »težko prebijate iz meseca v mesec«, vabimo, da se nam oglasite. Potrebno je oddati osebne podatke in dokazila o dohodkih.

Pri Karitas je cenzus za eno osebo, ki živi sama, brez drugih sredstev za preživljanje, 540 €. Če živita skupaj dve odrasli osebi, brez drugih sredstev za preživetje, je cenzus 800 €, za vsakega otroka, ki so ga starši dolžni preživljati, pa še dodatnih 350 €. Krediti in dolgovi se pri cenzusu ne upoštevajo.

Cenzus za pomoč v hrani iz EU sredstev pa je malo bolj ohlapen in znaša za starejšo upokojeno osebo, ki živi sama, 650 €.

ŽK Sodražica

Novičke iz Žimaric

Hinko Klun, Darja Žunič Klun
Foto: Hinko Klun

100 let stara knjiga

Ob menjavi generacij se menja tudi knjižna polica. Ob taki priložnosti se je za odpis našla knjiga Edmonda Rostanda: *Cyrano de Bergerac*; Heroična komedija v petih dejanjih, ki jo je poslovenil Oton Župančič. Izdana je bila leta 1923 v Ljubljani in bo drugo leto štela stoletnico izdaje. Glede na to, da je v naši hiši belokranjska kri, je bila odločitev, da se preda knjiga v spominsko hišo, hitro sprejeta.

Ob predaji knjige smo obiskali spominsko hišo pesnika Otona Župančiča v Vinici. Razstava *Župančič – mojster besed* predstavlja enega najpomembnejših slovenskih pesnikov, velikana slovenske moderne ter izjemnega prevajalca in esejista, ki je bil zaprišežen Belokranjec. Razstava vodi obiskovalca čez tri tematske sklope: Otroška poezija in Bela krajina, Župančičev salon ter Življenje in delo. Na ogled sta tudi razstavi *Vinica – stoletja ob reki Kolpi* in *Zaslужni Belokranjci*.

Priporočam ogled in razmislek, kako bi spominsko hišo lahko pripravili tudi v občini Sodražica. Z izdajo knjige Sodraških 800 so vrata za naslednji korak široko odprta.

Predstavitev uporabe AED

Vaščani Žimaric ste verjetno že opazili, da je ob gasilskem domu v Žimaricah vgrajen AED ali avtomatski zunanji defibrilator. AED je naprava, ki s pomočjo električnega sunka lahko ponovno požene srce in s tem tudi reši življenje. Naprava je enostavna in povsem varna za uporabo. Ob osnovni predstavitvi in sledenju navodilom jo lahko uporablja vsakdo.

Sama uporaba defibrilatorja še ne rešuje življenja, je pa zelo koristen in priporočljiv dodatek k temeljnim postopkom oživljanja. V tem zavedanju smo v petek, 28. 10. 2022, v gasilskem domu Žimarice pripravili predstavitev uporabe. Predstavitev je vodila nekdanja sovaščanka m. s. Rajka Obradovič.

Predavateljica nam je predstavila znake srčnega zastoja in možganske kapi ter kako ukrepamo pri temeljnih postopkih oživljanja. Na lutki za praktično izvedbo smo se vsi sodelujoči preizkusili v izvajanju masaže srca, umetnega di-

hanja ter namestitve elektrod in uporabe AED.

Zavedajmo se, da s pomočjo AED in z osnovnim znanjem lahko rešimo življenje svojim bližnjim osebam.

Vaško društvo Žimarice se zahvaljuje Rajki, da je bila pripravljena predstaviti ter nas izčrpno in nazorno seznaniti s temeljnimi postopki oživljanja.

Jesenska ustvarjalna delavnica

Jesen je naravo oblekla v pisane barve, ki so nas povabile, da jih poneseemo tudi v naše domove. V soboto, 22. 10. 2022, je vaško društvo v gasilskem domu Žimarice pripravilo ustvarjalne delavnice za mlade na temo jeseni.

Na pobudo Nuše Černe Indihar so se članice vaškega društva večkrat sestale. Pripravile so plan izvedbe ter izbor izdelkov. Velik del potrebnih sestavin za izvedbo delavnic se je poiskal in nabral v naravi. Narava je bila letos še posebej radodarna s plodovi ter čarobnimi škrlatnimi barvami listja.

Dogodka se je udeležilo 13 mlajših otrok, starejši otroci pa so jim bili nepogrešljivi mentorji. Na delavnicah so izdelovali risbe in mozaike z jesenskimi motivi. S pomočjo lepljenja jesenskih listov so izdelali ježke, lučke in barvali miniaturne buče, ki so jih sami izdelali iz plastelina.

Vaško društvo Žimarice se zahvaljuje vsem mentoricam in sodelujočim pri pripravi dogodka. Želimo si, da lepo obiskan in skrbno pripravljen dogodek postane stalnica v bodoče.

Urejanje vasi

V letu 2018 smo člani Vaškega društva Žimarice na pobudo vaškega odbora začeli iskati možnosti za ureditev okolice ob zapuščeni hiši ter gospodarskem poslopju kmetije Levstek v Žimaricah. Po smrti zadnje lastnice je več kot 40 dedičev na več kontinentih sveta. Vsem dedičem, ki živijo v tujini, smo poslali prošnjo za donacijo. G. John Levstek iz Kanade, ki je imel nekaj manj kot 20 %, se je odločil podariti svoj delež ter ravno tako še nekaj manjših lastnikov. Vsem se najlepše zahvaljujemo za donacijo.

V letošnjem letu sta v okviru vaškega društva že potekali dve manjši akciji čiščenja zemljišč ob hiši in gospodarskem poslopju. Zadnje čiščenje je bilo 12. 11. 2022 ob stanovanjski hiši. Vsem, ki so sodelovali, se društvo najlepše zahvaljuje.

Predstavitve knjige Sodraških 800 v Žimaricah

Pred dvema letoma je Sodražica praznovala 800 let svoje prve pisne omembe v zgodovinskih virih. Ob tem prazniku je bila izdana obsežna monografija z naslovom Sodraških 800. Obležitev jubileja je bila ob izdaji monografije zaradi epidemije močno okrnjena. Na pobudo Ernesta Pirnata smo se odločili, da ta pomemben pisni spomenik o bogati preteklosti predstavimo tudi v Žimaricah. Predstavitve je potekala 22. oktobra 2022 v dvorani gasilskega doma Žimarice.

Pričujoča knjiga je dar njenih ustvarjalcev in Občine, zato so bili z nami častni gost župan Blaž Milavec in gostje: urednik Ludvik Mihelič, Ernest Pirnat in Janez Mihelič.

Župan nam je predstavil, kako je prišlo do ideje za izdajo knjige ter prijetne in manj prijetne pripetljaje med pripravami. Poudaril je, da nam tako knjigo zavida marsikatera večja občina od naše. Tako obširna publikacija je izraz intelektualne moči občine in njenih prebivalcev.

Ludvik Mihelič je napravil oris obrti ter znanih osebnosti iz naših krajev. Z miselnim sprehodom je v nas vzbudil občutek hitrosti spreminjanja naših vasi skozi zgodovino in danes. Opozoril nas je na pomembne osebnosti, ki izhajajo iz naših krajev, ter njihov doprinos. Ob predstavitev je poslušalec začutil brezmejnne možnosti uspeha v življenju kljub rojstvu na podeželju. To je še posebej pomembno ob današnjem trendu selitve v večja mesta.

Ernest Pirnat nam je pripravil predstavitev »Prebivalstvene in poselitvene značilnosti naše občine,« v kateri je pripravil lepo potovanje skozi zgodovino poseljenosti naših krajev. Poudaril je spodbudne karakteristike za vas Žimarice, ki naj bi imela trenutno največji odstotek populacije pod 25. letom v tem delu Slovenije.

Janez Mihelič nam je predstavil biografijo Franca Pirca. Zelo poglobljeno raziskovanje življenja in dela našega rojaka, ki ga je opravil g. Mihelič, je rodilo prav tako srčno in zanimivo predstavitev. Predstavitve je zajemala tudi nova odkritja, ki jih je avtor biografije v knjigi odkril šele po njeni izdaji. Ti podatki so predavanje naredili še zanimivejše. Lahko smo ponosni na rojaka, saj je kljub težkim razmeram med prvo in drugo svetovno vojno ter kasnejšem obdobju dosegel veliko, predvsem pa ostal zvest sebi in svojim načelom do konca življenja.

Za popestritev dogodka smo se prepustili lepim zvokom glasbe. Prvič nam je uspelo, da smo glasbene točke pokrili z mladimi glasbeniki iz naših vasi. Najprej nam je Neža Mihelič iz Globeli z žametnim tonom klarineta zaigrala slovensko himno, na koncu predstavitve pa še skladbo Sreča na vrvi. Z nami je bila tudi glasbena družina Žabkar iz Žimaric. Dolores na violini in Andrej na kitari sta nam zaigrala slovensko ljudsko skladbo Abraham 'ma sedem sinov. Prisluhnilo smo Amadeju na saksofonu ter Tobiji in Marcelu na violončelu, ki so nam zaigrali pesem Miroslava Vilharja Po jezeru bliz' Triglava.

Najlepša hvala vsem nastopajočim za glasbene utrinke in častnim gostom za podrobne in nazorne predstavitve. Naj za konec navedem še citat iz knjige: »Spoznanja preteklosti so navdih za sedanost in usmeritev za prihodnost.« Bolj kot cilj je v življenju pomembna pot. Predstavitve je odstrla zaveso na prehojeno pot ljudi iz naših krajev. Upamo, da je iz te predstavitve vzklik tudi kakšen navdih za sedanost in prihodnost.

Strokovna ekskurzija po Notranjski

Milena Klun

Foto: Jadranka Janeš

Veterani OZVVS Ribnica smo se letos že drugič odpravili na strokovno ekskurzijo po Sloveniji. Tako smo vsaj malo nadoknadili manko druženja iz koronskih časov.

Tokrat smo se v soboto, 22. 10. 2022, podali na Notranjsko. Ko je avtobus v zgodnjih jutranjih urah pobral vse udeležence po ustaljenem vrstnem redu od Dolenje vasi, Prigorice, Nemške vasi, Ribnice do Sodražice in Loškega Potoka, smo pot nadaljevali proti Planini. Vremenska napoved za ta dan ni bila obetavna in ni vzbujala veselja in optimizma, toda veterani se ne damo. Kljub slabi vremenski prognozi je bilo v avtobusu čutiti zadovoljstvo in veselje, da smo spet skupaj.

Na prvi cilj smo prispeli okrog devete ure. Ker so bili nekateri že lačni, smo na parkirišču pred Planinsko jamo »pospravili« sendviče. Tam nas je tudi že čakal lokalni vodič, ki nam je najprej povedal nekaj zanimivosti o Planinski jami. Planinska jama (včasih Malograjska jama) se nahaja na južnem robu Planinskega polja, le streljaj od Ravbarjevega stolpa v zatrepni dolini, ki je bila nekoč del jame pod 65 metrov visoko prepadno steno. Skupno je dolga skoraj sedem kilometrov in je največja slovenska vodna jama. Skoznje se v sušnem obdobju lahko pretoči manj kot 0,001 kubičnega metra vode na sekundo, po obilnejšem deževju pa tudi do 100 kubičnih metrov na sekundo.

Nato nas je vodič popeljal skozi veličasten 20 metrov širok in 8 metrov visok vhod v Planinsko jamo, kjer nas je pospremila bučanje reke Unice. Ta nastane 500 metrov globlje v jami, kjer se združita 2000 metrov dolg Pivški rokav, po katerem priteče iz Postojnske jame reka Pivka in 2500 metrov dolg Rakovega Škocjana reka Rak. Po prvi svetovni vojni so italijanski vojaki zgradili skoraj dva kilometra poti in sedem mostov, ki pa so žal vsi, razen prvih dveh, že dotrajani ali porušeni. Iz razgledne točke v jami je

lepo vidno zgoraj omenjeno sotočje, ki velja za eno večjih v Evropi. Jamo odlikujejo tudi velike podzemne votline, številna jezera, raznoliki kapniki in izjemna biotska raznovrstnost. V njej živi poleg 60 vrst vodnih tudi 40 vrst kopenskih živali. Med vsemi je nedvomno najbolj znan endemit človeška ribica.

Ker je v jami hladno, smo se po ogledu segreli s čajem in kavo, nato pa nadaljevali pot proti Uncu, kjer sta nas že čakala vodiča Nataša in Tomaž, ki sta nas najprej seznanila z naravno znamenitostjo Unška koliševka. To je precej ne navadno in ne pretirano obetavno ime za res zanimivo znamenitost, ki bi si zaslužila mnogo več obiska. Razjasnila sta nam, da izraz koliševka pomeni »večjo kraško kotanjo, navadno z navpičnimi stenami.« Beseda »Unška« pa pove, da se nahaja blizu kraja Unec. Unška koliševka se torej nahaja v bližini nekdanje rapalske meje med Planinskim poljem in Rakovim Škocjanom in je več kot 100 metrov globoka in okoli 150 metrov široka. Na dno udornice je kljub prepadnim stenam z ene strani možno priti peš, a je zaradi strmice in kamenja nevarnost zdrsa.

Glavna zanimivost pa so podzemni vojaški bunkerji, ki se raztezajo ob tej kraški kotanji in se končajo celo sredi prepadov udorne jame. Zgradili so jih italijanski vojaki med obema vojnama, ki so to takratno obmejno, najlažje prehodno območje za prehod s Primorske v Ljubljansko kotlino, zelo utrdili. Zgradili naj bi kar 15 km rovov, vendar so jih kasneje zalili z vodo in zabetonirali, tako da nam je za ogled ostalo »le« 1,5 km. Ogled teh je trajal dobro uro. Vodiča Nataša in Tomaž sta nas razdelila v dve skupini in že smo se podali na ogled po rovih. S seboj smo vzeli baterije, naglavne lučke in topla oblačila, ker je v notranjosti temno in hladno. Rovi so pogosto precej nizki, tako da morajo biti višje osebe zelo pozorne na svoje glave. Nekateri so zaradi nepazljivosti občutili, kako trde so skale

in beton. Ko smo po dobri uri prišli iz rovov, smo ugotovili, da zunaj pojenja dež. Veseli smo bili, da smo bili mi ta čas, ko je deževalo, varni v podzemlju. Zahvalili smo se še prijaznima vodičema, ki sta nam res na strokoven in duhovit način podala ogromno informacij, in že nadaljevali pot proti Rakovemu Škocjanu. Vreme pa se je vedno bolj kisalo in začelo je spet deževati.

Ko smo prispeli do Rakovega Škocjana, nas je pozdravila vodička Jadranka in kar na avtobusu podala nekaj informacij o Rakovem Škocjanu. Tako smo si zunaj lahko bolj na hitro ogledali te naravne znamenitosti. To je slikovita kraška dolina, ki je nastala, ko se je udrl jamski strop. To dokazujeta veličastna naravna mostova, ki se dvigujeta kar 40 m nad reko Rak. Od Malega do Velikega naravnega mostu smo bili priča milijone let delujočim geološkim procesom. Da je ta 2,5 kilometra dolga dolina res nekaj posebnega, potrjuje tudi dejstvo, da je bilo območje Rakovega Škocjana že leta 1949 razglašeno za prvi slovenski krajinski park. V bližini Velikega naravnega mostu so ruševine cerkvice Sv. Kancijana, ki je bila v času turških upadov pomembno pribežališče za prebivalce iz okolice. Danes je od cerkvice ostalo le še nekaj kamnitih sten, ampak je vseeno vredna kratkega postanka.

Tako se je končal uradni del naše ekskurzije. Ker je bila ura že štiri popoldne, smo zadovoljni in navdušeni nad vsem, kar smo si ogledali ta dan, odšli na pozno kosilo v gostilno En Krajcar v Podskrajnik.

V zgodnjih večernih urah smo se srečno vrnili domov, za kar gre zahvala tudi vozniku avtobusa Martinu, ki je poskrbel za udobno in varno vožnjo.

Veterani OZVVS Ribnica smo si v letošnjem letu ogledali kar precej našega »podzemlja«, zato je eden izmed udeležencev predlagal, da gremo drugo leto pa malo višje, nekam v sredogorje.

Jesenske novičke iz knjižnice

Neža Tanko, Knjižnica Miklova hiša
Foto: Anica Mohar, Nastja Hafnar, Petra Arko

Poletavci in NajPoletavci so podrl rekord!

Poletavci in NajPoletavci so se letos izjemno izkazali, saj je v obeh akcijah sodelovalo skupaj kar 222 otrok, kar je izjemen skok v primerjavi s prejšnjimi leti, ko jih je bilo okrog 170.

Za ves vložen trud so si otroci zaslužili nagrado, ki so jo prejeli na Dnevu za Poletavce in NajPoletavce 22. septembra v ribniškem gradu. Po razdelitvi vrečk so se otroci zabavali na športnih dejavnostih v organizaciji Tadeja Levstka, Dolores Arko in Plezalnega kluba, s piko pa smo poskrbeli, da otroci niso bili lačni. Glavne nagrade je žrebal naš častni gost, župan Samo Pogorelec. Glavna nagrajenca sta Poletavec Lan Marinč in NajPoletavec Taj Rus. Izžrebali smo še 10 dodatnih nagrad, čisto vsak otrok pa je v svoji vrečki dobil majico, priznanje ter praktične nagrade, ki so jih prispevali številni donatorji. Na tem mestu bi se jim radi zahvalili za njihov odziv. Podpora donatorjev in prostovoljcev veliko pomeni tako nam, ki prireditev organiziramo, kot otrokom, ki poleti pridno berejo, predvsem pa je to podpora širše skupnosti pri spodbujanju bralnih navad in branju samemu.

Od lani je projekt povezan tudi z bralno značko, saj lahko otroci priznanje uveljavljajo kot eno prebrano knjigo za bralno značko. Če vašim otrokom letos ni uspelo zaključiti akcije, jih naslednje leto ponovno spodbudite k branju, saj bodo tako dobili super navado in osvojili lepo nagrado!

Začetek sezone pravljičnih ur s klovneso Sfrčkljano

Z oktobrom smo začeli izvajati že tradicionalne ure pravljič, ki potekajo enkrat mesečno za več različnih skupin. Letos smo sezono začeli s predstavo klovneso Sfrčkljane, ki ji je svojo podobo posodila Eva Škofič Maurer. Predstava je bila izvedena 6. oktobra, in sicer ob 16.30 v Sodražici in ob 18. uri v Ribnici. Na obeh predstavah so se otroci izjemno zabavali, kar nam je dalo nov zagon za organizacijo dogodkov za otroško publiko.

Ure pravljič v slovenščini in angleščini

Za vse otroke smo v oktobru in novembru že pripravili prve ure pravljič. Lepo vabljeni, da se nam pridružite tudi an naslednjih terminih. Ura pravljič v slovenščini bo na vrsti 22. 12., angleška pravljična urica pa 3. 1. 2022.

Sodelujemo s šolo in vrtcem

Z začetkom novega šolskega leta smo začeli tudi z novo sezono bibliopedagoških ur. Devetošolcem in osmošolcem

smo predstavili aplikacije mCobiss, Biblos in Audibook, ki jih lahko brezplačno uporablja vsak član knjižnice. Naša dolgoletna tradicija je, da se v začetku oktobra, ko praznujemo teden otroka, srečamo z vsemi skupinami iz sodraškega vrtca – starejši otroci pridejo v knjižnico, najmlajše pa obišče knjižničarka Anica. Steno na otroškem oddelku v knjižnici pa že krasijo jesenska drevesa, ki so jih ustvarili Tigrčki.

Martinova ekskurzija

Klara Arko

Foto: Arhiv MKS

Na prvo novembrsko soboto smo člani MKS prehiteli Martina in si na vinski fontani v Marezigah privoščili vina. Da bi čim bolj izkoristili dan, smo se zbrali že zjutraj in se odpeljali proti Primorski. Planirali smo pot brez večjih ovinkov, a nas je na Bloški Polici presenetil živo oranžen napis »OBVOZ«, ki je zmedel šoferko, nas pa osrečil z nenačrtovano ekskurzijo po Loški dolini. Zbali smo se, da bomo morali voziti po makadamu, a je bil strah odveč. Na avtocesti smo si ogledali povsem novo počivališče Studenec, saj take edinstvene priložnosti nismo smeli izpustiti. Tam smo pomalicali in na lastno odgovornost preizkusili otroška igrala.

Z vsakim kilometrom bližje Obali je sonce močnejše svetilo izpod meglene koprne, v Marezigah pa je bilo povsem sončno in prijetno toplo. Prva postojanka je bila vinska fontana, pri kateri smo se oborožili s slinčki, kozarci in žetoni, nato pa preizkusili več sort zlahtne primorske kapljice ob prekrasnem razgledu na vinograde in morje. Od tam naprej smo odšli na kosilo kakšnih 100 m nižje na Turistično kmetijo Štok. Tam nas je navdušila pestra ponudba tradicionalne istrske hrane, po kosilu pa še degustacija vina v njihovi vinski kleti. Tako je bil dan počasi pri kraju, za konec smo se ponovno ustavili na fontani, porabili še preostanek žetonov, nekaj trenutkov uživali v nočnem razgledu na Koper in se odpravili domov.

Maša pri kapelici na Pesku

Branka Gornik, odbor za kapelico

Foto: Lojze Mušič

Na sončno in toplo jesensko nedeljo, 16. oktobra, smo Na pesku praznovali 4. obletnico blagoslovitve kapelice Lurške matere Božje.

Zbrali smo se v velikem številu, predvsem domačini iz soseske, veseli pa smo bili tudi vsakega, ki je prišel od drugod. Sv. mašo je daroval naš rojak, župnik Simon Virant, popestrili pa smo jo z ljudskim petjem pod vodstvom zborovodkinje Valerije Žabkar. Tudi otroci so z aktivnim sodelovanjem pri bogoslužju dodali svoj pečat. Druženje smo nadaljevali ob domačem pecivu, ki so ga pripravile pridne gospodinje iz okolice.

To tradicijo si želimo nadaljevati, saj nam je v veliko veselje, ko smo pod Marijinim okriljem združeni v molitvi za dober namen. Zahvaljujemo se vsem, ki ste se udeležili svete maše, župniku Simonu, zborovodkinji Valeriji ter gospodinjam.

Hvala tudi čebelarju Ludviku Ambrožiču in podjetju Zgonc d. o. o. za skrbno pripravljena darila, ki smo jih podelili trem duhovnikom v zahvalo za maševanje pri kapelici: g. Franciju Bizjaku, g. Bogdanu Oražmu ter g. Simonu Virantu.

Naj Marija vsem, ki se k njej zatekajo, izprosi obilo milosti in blagoslova!

OBVESTILO:

Na voljo so božično-novoletne razglednice z motivom praznično okrašene kapelice. Fotografijo je posnela Mateja Vesel, natisnil: HEGRAS. Za nakup (po simbolični ceni) prosimo kontaktirajte na tel.: 041 365 792 (Branka).

Nabirka bo namenjena za nakup kipa Lurške Bernardke, ki ga želimo umestiti v kapelico. Boglonaj!

25 let za mlade in z mladimi

Ljubica Košir

Foto: arhiv Kluba Kresnička

Jubilej, ki ga letos zaključujemo, jubilej, na katerega smo lahko tudi ponosni prav vsi, ki smo vsa leta sodelovali pri načrtovanju in izvedbi dogodkov za mlade in z mladimi v Sodražici, pa tudi širše, saj povezano delujemo s salezijansko družino in sotrudniki iz drugih slovenskih krajev.

25-letnega jubileja letos ne praznuje le oratorij, praznujemo ga tudi salezijanske sotrudnice, ki smo se z obljubo odločile delovati v prid mladim. Ko se spominjam naših skromnih začetkov in listam po naši preteklosti, ugotavljam, da smo stopile na pravo pot in že takrat zaznale znamenja časa. Naša skupna pot ni bila vedno posuta s cvetjem, včasih smo stopale tudi med trnjem, kar jo je še bolj utrdilo. Včasih smo bile za koga tudi kamen spotike, vendar smo v svoji skupnosti vedno prejemale tudi pomoč in blagoslov za nadaljnje delo. Mnogi občani ste nas pri našem delu podpirali in nam na različne načine velokodušno pomagali. Ob tej priliki se vsem iskreno zahvaljujem in se tudi v bodoče priporočam. Z veseljem ugotavljamo, da se je naših programov udeležilo na tisoče otrok in mladih, nekaj programov pa smo izvedli tudi za starejše.

V tem času prevzemajo različne odgovornosti prav tisti voditelji/voditeljice, ki so se pred petindvajsetimi leti komaj rodili, ali pa še ne. Ojej, kako hitro teče čas, kako hitro se staramo. Mladim zaupamo in se vsakič veselimo naših skupnih srečanj in različnih aktivnosti, ki jih izvedemo skupaj (medgeneracijsko). Hvala vsem za vse!

Letošnje leto se bo kmalu izteklo in obrnili bomo nov list življenja ... Prav nihče od nas ne ve, koliko jih bomo še obrnili. Naj bo letošnji božič globoko doživet ob vsem vidnem in tudi nevidnem – predvsem v našem srcu. Naj vlada v družinah, v naši prelepi Sloveniji in na vsem širnem svetu mir. Ponesimo v novo leto vse tisto, kar moremo in zmoremo, kar je prav in dobro, zame, zate in za vse ljudi okoli nas. Vsem želim lepo praznovanje božičnih in novoletnih praznikov. SREČNO!

**TAMBURAŠKI
ORKESTER SODRAŽICA**

VABI NA

**TRADICIONALNI
BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT,**

KI BO

**V NEDELJO, 25. 12. 2022,
OB 18. URI
V ŠPORTNI DVORANI SODRAŽICA.**

Vabljeni!

Spomini in dobroti v prazničnih dneh

Peter Lesar

Po starem običaju si med božično-novoletnimi prazniki zaželim vesel ali blagoslovljen božič in srečno novo leto. Zazremo si v oči in si podarimo upanje v to, da bo vse tisto staro, kar nas potre in s čimer smo se v preteklem letu borili, ostalo za nami. Novo, ki še prihaja, pa naj napolni upanje in sreča. Simbolni prehod številke z dvanajst na ena nas tako vsako leto opominja na to, da ima vsak izmed nas priložnost, da se zazre v prihodnost in se pusti navdahniti z upanjem, da novo obdobje, v katerega vstopamo, prinaša nov veter tudi zanj.

Vsekakor pa so prihajajoči prazniki tudi priložnost za to, da se v krogu družine ali prijateljev spomnimo na vse tisto dobro, kar se je v preteklem letu uresničilo. Prevečkrat lepi spomini v naših življenjih kar zbledijo. Tako se hitro zdi, kot da živimo iz ene v drugo katastrofo. Ljudje, ki dopustijo več veselja v svoje življenje, ki jih radostijo male stvari in v majhnih rečeh iščejo pozitivnost, dokazano živijo bolj polno in daljše življenje.

Adventi in praznični čas je idealen, da pogledamo v družinske albume, stare fotografije in obujamo spomine na mladost, na čase brez skrbi, na prve ljubezni, na pomembne življenjske mejnike ...

in skupaj ugotavljamo razliko med takratnimi in sedanjimi časi. V večini primerov si odgovorimo: Kako lepo je bilo takrat ...

Vse prevečkrat se v teh prazničnih dneh sprašujemo, kaj je tisto, kar bi lahko podarili svojim bližnjim, da bi ovrednotili naš odnos z njimi. S tem seveda ni nič narobe, toda vse prevečkrat pozabljamo obdariti tudi sebe. Ob hitrem življenjskem tempu velikokrat tudi neodgovorno in nerazumno trošimo denar za stvari, ki ji sploh ne potrebujemo in so nam kasneje velikokrat le v napoto. Se kdaj vprašamo, ali res potrebujemo vsa ta darila za naše otroke, najbližje? Ali so zaradi nešteto daril otroci bolj srečni, veseli in zadovoljni? Sami pri sebi se zazrimo naokrog, najprej v našo ulico, naše naselje, vas, mesto in se vprašajmo, ali ostarela vdova ali osamljen možak, ki nima nikogar, potrebuje kakšen priboljšek, toplo odejo ali zgolj prijazno besedo? Ali jim mamica ali očka samohranilec, ki sam skrbi za svoje otroke, lahko nudi vse to, kar je nam samoumevno? Zagotovo bi bili veseli novih igrač, oblačil, sladkih priboljškov bolj kot tisti, ki jim je dano vse in vsakokrat. Z majhno pozornostjo lahko tudi njim omogočimo lepe spomine in lepe praznične dni. Le oči in srce je potrebno odpreti, da bo svet prijaznejši tudi do tistih, ki si tega ne morejo privoščiti. In hvaležni vam bodo, čeprav vam tega ne bodo nujno znali povedati.

Lepo je, da imamo ob sebi ljudi, ki nas razumejo, podpirajo in nam dajejo občutek, da smo pomembni, toda samo od nas je odvisno, kakšno leto je pred nami. Ob tem pa ne pozabimo, da prava sreča pride do izraza šele takrat, ko jo začutimo skupaj s svojimi najbližjimi. Skupnost je torej tisto, kar daje našemu obstoju popolnoma novo izkušnjo. Izkušnjo, iz katere lahko črpamo moč za izzive in priložnosti, ki nas čakajo v novem letu. Pa ne pozabite pisati prazničnih voščilnic kot ste jih nekoč. Naslovniki jih bodo zagotovo veseli. Pa lepe praznike in vse dobro v novem letu, ki prihaja.

**Težke reči mi pravi veter nocoj,
grenke in bridke pozdrave mi nosi,
tiho v vejevju tam joče in prosi,
kot da na tihem žaluje z menoj.**

Zahvala

Ob izgubi dragih staršev

Angelce in Danila Šilc

(10. 4. 1943–17. 11. 2022) (26. 8. 1936–23. 10. 2022)

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, sosedom s Hoste in sovaščanom iz Jelovca za cvetje, sveče, molitve, darovane maše ter besede sočutja in tolažbe. Zahvala tudi pevcem Vokalne skupine Koral in kvartetu Gallus, župniku Francu Bizjaku z ministranti ter pogrebcom za oba svečana pogrebna obreda.

Njuni otroci z družinami

**Kje si mama naša,
kje je mili tvoj obraz,
kje so pridne tvoje roke,
ki skrbele so za nas.**

Zahvala

v 92. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

Kristina Belaj
(1. 1. 1931–9. 10. 2022)
iz Žimaric.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste skrbeli zanjo in jo lepo negovali, patronažni sestri Dominik Arko, zdravstvenemu osebju ZD Sodražica, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pogrebni službi Komunale Ribnica.

Žalujoči vsi njeni

Zahvala

Frančiška Debeljak

(1929–2022)
iz Kračalov 7

Zahvalili bi se v imenu celotne družine za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter sveče. Vsem, ki ste jo poznali in se poslovili od nje, se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi župniku za lepo opravljen obred in komunalni za dobro opravljen delo.

Vsi njeni

Čas za knjigo

Nežka Klavžar, Knjižnica Miklova hiša

Kako hitro mine leto, si v teh dneh misli marsikdo. Dobili smo že prvo pošiljko snega, prevetrili bunde, kape in rokavice in se navadili na daljše večere. Če ne sedaj, kdaj torej bi bila boljša priložnost za druženje s knjigami nekje na toplem in mirnem. Z naslednjimi predlogi s police s knjižnimi novostmi smo poskusili zadostiti vsem okusom.

Tana French V GOZDU

Tano French kritiki in mediji pogosto imenujejo »prva dama irske kriminalke« ter jo primerjajo celo z Agatho Christie. Ko je potrebovala službo, si je našla delo na arheološkem najdišču. Prostor je začel razvnamati njeno domišljijo; izkopavališče se ji je zazdelo kot krasno otroško igrišče, a kaj, če bi se od treh otrok od tam vrnil samo eden? To misel je skupaj z ostalimi prebliski zapisala na košček papirja, iz česar je nastala svetovna uspešnica V gozdu. Že začetni odstavek romana prepričljivo uvede unikatni glas detektiva Roba Ryana, ki je inteligenten, kar preveč samozavesten in bahaški, za čemer se ponavadi skriva travmatična preteklost. Prav ta glas vas bo vodil skozi celotno knjigo in v napetem pričakovanju obdržal vse morebitne bralce.

Elizabeth Strout PONOVO OLIVE

Roman, ki so ga med najboljše knjige leta uvrstili številni časopisi. Avtorica enako kot že v svoji prvi knjigi, nagradi s Pulitzerjevo nagrado, opisuje življenje Olive Kitteridge, pristrčne, a večne nergačke, ki je našla pot tudi na televizijske zaslone. Ker je glede pomanjkljivosti enako brutalno iskrena do sebe, kot je do drugih, se ji ljudje, nenavadno, zelo radi zaupajo, in ravno zaradi teh surovih pogovorov je pisanje Stroutove tako močno – liki se popolnoma razgalijo. Velika, strašna zmeda, ki ji pravimo življenje, se kar izliva iz strani tega ganljivega romana. Olive resda ne dobi na pladnju vseh odgovorov, vendar se je pripravljena spopasti z vsem. Glavni ženski lik pa ne le kritizira, temveč se trudi razumeti tako sebe in svoje življenje, kot

tudi življenje vseh okoli sebe. Knjiga, ki nas opominja, da je življenje zaradi empatije, tega nujnega predpogoja za ljubezen, nekoliko manj nesrečno.

Julia Donaldson HUDOBCCI

Nekaj za naše najmlajše. Tokrat nas avtorski tandem, ki je ustvaril Zverjasca, popelje v deželo hudobcev, med duhove, trole in čaravnice. Potem ko se k njim preseli prijazna deklica, se začne v deželi vse spreminjati. Hudobci ji hočejo nagajati, vsak na svoj način. Kljub hudobiji, ki vlada v tej deželi, se zgodi nekaj nepričakovanega. Deklica s svojo dobroto in otroško naivnostjo hudobce čisto razoroži. Na koncu vsi hudobci izginejo brez sledi in se nikoli več ne vrnejo. Prikupna zgodba, ki bo vaše malčke naučila pomembnega nauka: dobro vedno premaga slabo. V branje priporočamo tudi slikanico Žiga in njegova najljubša knjiga iste avtorice, ki je izšla skoraj istočasno s Hudobci.

Valerie Bowman SAMOSVOJA DAMA

Med nami je že tretji roman iz serije Neukrotljive neveste. Tokrat je »dežurna nevesta« gospodična Jane Lowndes, ki je prepričana, da si noben moški za ženo ne želi učene ženske, zato se proti poroki bori s knjigami in očali. Da ji ne bi bilo treba iti pred oltar, je pripravljena storiti vse. Garrett Upton, bodoči grof Upbridge, je po prihodu z bojišča odločen, da bo užival v samskem življenju. Gospodično Lowndes pozna že leta in med njima že od nekdaj poteka besedna vojna. Toda ko na plesu v maskah

poljubi zakrinkano damo, za katero se izkaže, da je Jane, se vse postavi na glavo. Ali se ljubezenska zgodba dveh trmastih ljudi, ki sta odločena, da se ne bosta vezala, lahko zaključi s srečnim koncem?

Alma Karlin MALIK

S tem prevodom smo bogatejši za še eno navduhujoče branje Karlinove, ki je bilo po njenih pripovedovanjih tudi njeno najljubše. Odlična slovenska pisateljica, nadarjena jezikoslovka, poznavalka ljudi in medčloveških odnosov v Maliku skuša odkriti globlji pomen življenja, ki ga je spoznavala v naukih različnih verstev. Izmišljeno zgodbo prepleta s svojimi potopisnimi doživetji, v katere dodaja zgodovinska dejstva. V pričujočem delu se tako srečamo z ljudstvom Inkov v Južni Ameriki ter njihovimi šegami in navadami, ovitimi v tančico skrivnosti.

Ulf Stark MALA KNJIGA O LJUBEZNI

Med nami je že tretji roman iz serije Neukrotljive neveste. Tokrat je »dežurna nevesta« gospodična Jane Lowndes, ki je prepričana, da si noben moški za ženo ne želi učene ženske, zato se proti poroki bori s knjigami in očali. Da ji ne bi bilo treba iti pred oltar, je pripravljena storiti vse. Garrett Upton, bodoči grof Upbridge, je po prihodu z bojišča odločen, da bo užival v samskem življenju. Gospodično Lowndes pozna že leta in med njima že od nekdaj poteka besedna vojna. Toda ko na plesu v maskah poljubi zakrinkano damo, za katero se izkaže, da je Jane, se vse postavi na glavo. Ali se ljubezenska zgodba dveh trmastih ljudi, ki sta odločena, da se ne bosta vezala, lahko zaključi s srečnim koncem?

Tokrat naj bo zaključek času primeren, zato vam ob odhajajočem letu in prihajajočih praznikih želimo vse dobro, mir v srcu in zadovoljstvo na obrazih tudi iz Knjižnice Miklova hiša in upamo, da se bomo z vami še naprej srečevali v knjižnici. Še zadnjič v letošnjem letu: radi in lepo se imejte in na svidenje do prihodnjic!

Praznična križanka

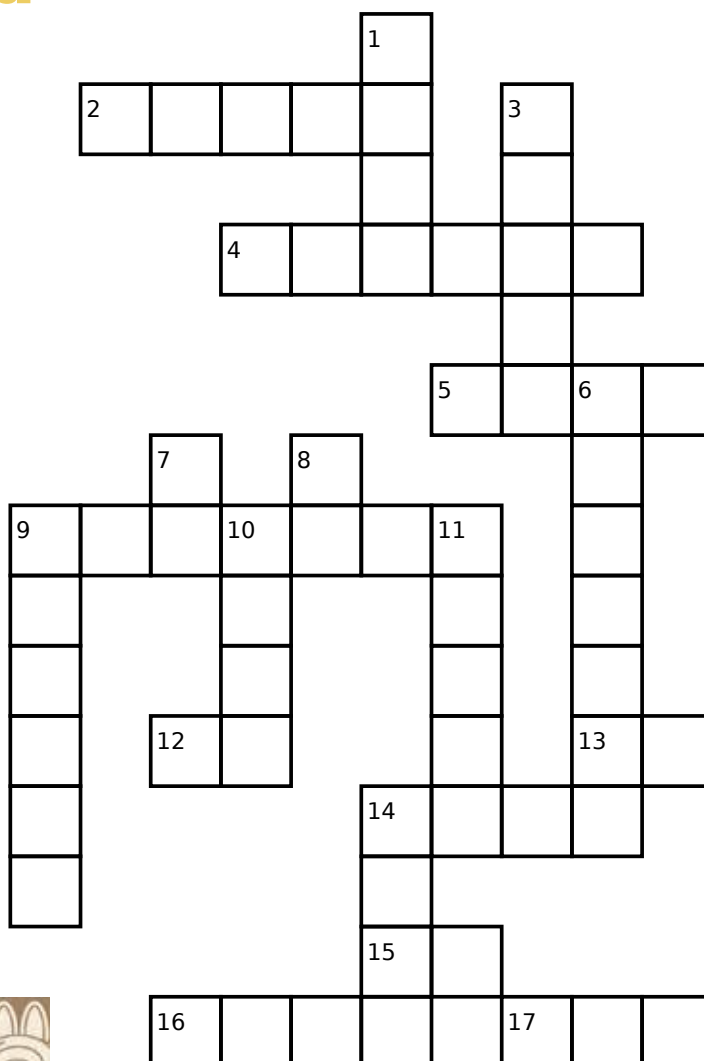
Nežka Klavžar, Knjižnica Miklova hiša

NAVPIČNO

1. vulkan
3. prizorišče v cirkusu
6. dobri mož
7. Jure Godler
8. Fran Milčinski
9. dobrodelna akcija Knjiga za ...
10. krušni oče
11. prejšnja slovenska valuta
14. piškot

VODORAVNO

2. zbor osmih pevcev
4. prestolnica avstrijske Štajerske
5. fina gospa
9. igra z žogo
12. organ mišljenja
13. druga oseba množine
14. simbol krščanstva
15. podredni veznik kateri
16. Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
17. nekdanji ruski vladar

REŠITVE OKTOBRSCKE KRIŽANKE:

Navpično: resje, veščnost, strelec, praksa, risalnica, tat, Bloke, MM, AŽ, ud, volan
 Vodoravno: nagajivost, fronta, in, poper, orhideja, biskvit, Jelovec, Magda, invalid

microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- ugodni mobilni paketi NAJ
- akcijski mobiteli na obroke
- ugodni fiksni paketi NEO

DELOVNI ČAS

PON - PET 8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00

SOBOTA 8.30 - 11.30

Telekom Slovenije

MEGADOM

URESNIČI IDEJE CENEJE!

*Zahvaljujemo se
vam za zaupanje
v iztekajočem se letu.*

*Vabimo vas,
da z nami tudi v letu 2023
uresničujete ideje ceneje.*

*Mirne in zdrave praznike
ter vse dobro v letu 2023!*

MEGADOM RIBNICA • 01/835 1 640 • www.megadom.si •

Dentalni center
KG-DENT vam želi
praznike polne veselja,
radosti in topline ter
osebnih in poslovnih
uspehov polno Novo
leto, ki prihaja.

KG-DENT d.o.o.
Laporje 30, 1311 Turjak
Tel.št.: 01/320-47-41
Email: info@kg-dent.si

WINNER
2022 WORLD CAR AWARDS
WORLD CAR OF THE YEAR

Izberi najboljše!

IONIQ 5 svetovni avto leta
i20 zmagovalec velikega
primerjalnega testa
SUV modeli najvišje ravni kakovosti
po mnenju Slovencev

**4 zimske
gume ***

1€

Izbrati najboljšega ni več le za privilegirane, saj vam Hyundai omogoča, da z lahkoto izberete najboljšega – in to v različnih segmentih vozil. Morda novi IONIQ 5, ki se ponaša z naslovoma svetovni avto leta 2022, svetovni električni avto leta 2022 ter nagrado svetovni dizajn leta 2022 in nazivom električni avto leta po izboru PAL. Ste razmišljali o kakšnem manjšem, bolj mestnem modelu? Potem bo i20, kot zmagovalec testa 'Najbolj prima mali avto' po izboru slovenskih novinarjev, ravno pravi za vas. Če pa prisegate na SUV modele – prav tiste, ki so jim v raziskavi Qudal Slovenci pripisali najvišjo raven kakovosti – so tu kot prava izbira še BAYON, KONA, TUCSON in SANTA FE.

**Hyundai je na poti, da do leta 2045 postane podnebno nevtravno podjetje.
Električna mobilnost je šele začetek.**

5 LET Garancije
brez omejitve kilometrov

8 LET Garancije
na baterijo

Povprečna poraba goriva: 0,0 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 0,0 – 177,68 g/km.

Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolne. Akcija velja do razprodaje zaloga. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. Kupci ste v raziskavi QUDAL (Quality meDAL) terenskim vozilom Hyundai podelili priznanje Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <https://www.qudal.com/SLOVENIA-653YP18>. Najboljši mali avto v velikem primerjalnem testu Prima. Rezultati Prima testa: https://www.hyundai.si/novice/255/najboljsi_mali_avto_po_izboru_slovenskih_novinarjev/. IONIQ 5 je osvojil nagrado svetovni avto leta, nagrado za najboljšo obliko leta in nagrado svetovni električni avto leta. Vir: https://www.avto-fokus.si/Novice/Svetovni_avto_leta_2022_Najboljsi_na_svetu_je/. IONIQ 5 je na izboru Poslovni avto leta prejel naziv električni avto leta 2022. Vir: https://www.hyundai.si/novice/263/ioniq_5_elektricni_avto_leta_2022/.

Avtohiša Zalar

d.o.o.,

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče, 017881 999, 031 331 920, prodaja@avtohis-a-zalar.si